

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การเขียน

ชนิกันต์ กู้เกียรติ
ภาควิชาภาษาไทย

๒๐1655 82

23 ส.ย. 2557

338746

เริ่มบริการ

๗ ส.ค. 2557

ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

คำนำ

ตำราเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นด้วยวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้นิสิตใช้ประกอบการเรียนวิชา 228111 ทักษะการเขียน ซึ่งเป็นรายวิชาเอกบังคับในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย อันจะช่วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณภาควิชาภาษาไทยและคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ให้ทุนผลิตผลงานทางวิชาการและขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกพงศ์ ประสงค์เงินที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขจนทำให้ตำราเล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

ชนิกานต์ กู้เกียรติ

30 มกราคม 2557

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3)

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รหัสวิชา	228111
ชื่อวิชา	ทักษะการเขียน
ผู้สอน	อาจารย์ชนิกานต์ กู้เกียรติ
สังกัด	ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

228111 ทักษะการเขียน (Writing Skills)

2. จำนวนหน่วยกิต

3(3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย วิชาเอก หมวดวิชาบังคับ

การศึกษามัธยมศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย วิชาเอก หมวดวิชาบังคับ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ชนิกานต์ กู้เกียรติ

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคปลาย ชั้นปีที่ 1

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2554

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจองค์ประกอบของการเขียน และหลักการเขียนทั่วไป
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในเรื่องการใช้ถ้อยคำ การเรียบเรียงประโยค และข้อความ
- 1.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจหลักการเขียนประเภทต่าง ๆ
- 1.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสืบค้น ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนำมาปรับใช้ในการเขียน
- 1.5 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำเสนอความคิดเป็นภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องและมีศิลปะ
- 1.6 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้
- 1.7 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินงานเขียนของเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยใช้หลักความรู้ที่ได้ศึกษามา
- 1.8 เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.9 เพื่อให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา และปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
- 1.10 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะการเขียนไปใช้ในการศึกษา การดำรงชีวิต

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

ทักษะด้านการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานในปัจจุบัน บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานจะเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการสื่อสารด้วยการเขียน ดังนั้นจำเป็นต้องศึกษา ฝึกฝน และเรียนรู้ทักษะดังกล่าว

ภาควิชาภาษาไทยตระหนักถึงความสำคัญข้างต้น จึงพัฒนารายวิชาทักษะการเขียนขึ้น เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารด้วยการเขียน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา การดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานต่อไป

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักการเขียนและฝึกปฏิบัติการเขียน เพื่อให้เกิดทักษะด้านการใช้ถ้อยคำ การเรียบเรียงประโยค การเรียบเรียงข้อความ การเขียนอธิบาย การเขียนเล่าเรื่อง การเขียนพรรณนา การเขียนประวัติส่วนตัว การจดบันทึก การจดบันทึกการประชุม และการเขียนหนังสือราชการ

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย 15 ชั่วโมง	สอนเสริม ไม่มี	ฝึกปฏิบัติและประเมินผลการพูด 30 ชั่วโมง	การศึกษาด้วยตนเอง 90 ชั่วโมง
----------------------	-------------------	--	---------------------------------

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล

อาจารย์ผู้สอนกำหนดวัน-เวลาให้นักเรียนเข้าพบและขอคำปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง โดยแจ้งให้นักเรียนทราบในสัปดาห์แรกของการสอน คือ วันพฤหัสบดี เวลา 13.00 – 16.00 น.

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา (1)

มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา มีวินัย และปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร

1.1.1 วิธีการสอน

- 1) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา
- 2) มอบหมายงาน และให้ส่งงานตามเวลาที่กำหนด
- 3) กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งกายของนิสิต ให้แต่งกายตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

- 4) สอดแทรกเรื่องความซื่อสัตย์ในการสอบ และการไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น

1.1.2 วิธีการประเมินผล

- 1) ร้อยละ 80 ของนิสิต เข้าเรียนตรงเวลา
- 2) ร้อยละ 80 ของนิสิต ส่งงานตรงเวลา
- 3) ร้อยละ 80 ของนิสิต แต่งกายถูกต้องระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
- 4) ไม่ทุจริตในการสอบ และไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ (1)

มีความรู้ ความเข้าใจหลักการและทฤษฎีในศาสตร์ที่เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

2.1.1 วิธีการสอน

- 1) บรรยายองค์ประกอบของการเขียน และหลักการเขียนทั่วไป
- 2) บรรยาย และอภิปรายหลักการใช้ถ้อยคำ การสร้างประโยคที่ดี และการเรียบเรียงข้อความอย่างเป็นระบบ
- 3) อธิบายวิธีการจัดลำดับความคิด และการเขียนงานประเภทต่าง ๆ เช่น การเขียนเล่าเรื่อง การเขียนอธิบาย การเขียนพรรณนา การจดบันทึกการประชุม การเขียนหนังสือราชการ เป็นต้น รวมทั้งยกตัวอย่างกรณีศึกษา ถาม-ตอบ ในชั้นเรียน

2.1.2 วิธีการประเมินผล

- 1) ทดสอบจากการเขียน และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม
- 2) ทำแบบทดสอบและข้อสอบ
- 3) ประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา (1)

สามารถสืบค้น ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

3.1.1 วิธีสอน

- 1) มอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูล และเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ
- 2) ฝึกปฏิบัติการเขียนประเภทต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลที่ได้ไปศึกษาค้นคว้า

3.1.2 วิธีการประเมินผล

- 1) ทดสอบจากการเขียน และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม
- 2) ทำแบบทดสอบและข้อสอบ

3.2 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา (2)

สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

3.2.1 วิธีสอน

- 1) ฝึกจัดลำดับความคิด โดยให้ผู้เรียนเขียนโครงเรื่อง เขียนขยายความ และเรียบเรียงข้อความให้เป็นย่อหน้าที่มีเอกภาพและสัมพันธภาพ
- 2) ฝึกวิเคราะห์งานเขียนประเภทต่าง ๆ
- 3) ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ และประเมินงานเขียนของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

3.2.2 วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินจากการฝึกปฏิบัติการเขียน
- 2) ประเมินจากผลการวิเคราะห์งานเขียนประเภทต่าง ๆ ในชั้นเรียน
- 3) ประเมินจากผลการวิเคราะห์การประเมินงานเขียนของเพื่อนร่วมชั้นเรียน

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา (3)

มีนิสัยใฝ่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

4.1.1 วิธีการสอน

- 1) มอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับรายวิชาที่เรียน
- 2) มอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหนังสืออื่น ๆ ที่มีสาระประโยชน์ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการเขียนงานประเภทต่าง ๆ

4.1.2 วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินจากการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือที่มอบหมายให้ไปอ่าน
- 2) ประเมินจากแบบฟอร์มบันทึกการอ่าน

5. ทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา (3)

สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

5.1.1 วิธีการสอน

- 1) บรรยายและอภิปรายเกี่ยวกับการใช้ภาษาในงานเขียนประเภทต่าง ๆ เช่น การเขียนบรรยาย การเขียนพรรณนา การเขียนหนังสือราชการ เป็นต้น
- 2) ฝึกทักษะการเขียนประโยค การเรียบเรียงข้อความ ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับงานเขียนประเภทต่าง ๆ

5.1.2 วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินจากแบบฝึกหัด และผลงานการเขียนประเภทต่าง ๆ
- 2) ประเมินจากการสอบ

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	ผู้สอน
1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน ความหมาย ความสำคัญ และ จุดมุ่งหมายของการเขียน ประเภทของการเขียนรูปแบบ ของการเขียนกระบวนการเขียน คุณสมบัติของผู้เขียนที่ดี	3	บรรยาย อภิปราย ค้นคว้า และทำ แบบฝึกหัด	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ กู่เกียรติ
2 – 3	องค์ประกอบของการเขียน ลักษณะของการเขียนที่ดี การใช้ถ้อยคำ	6	บรรยาย อภิปราย ค้นคว้า ทำแบบฝึกหัด และ แบบทดสอบ	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ กู่เกียรติ
2 – 3	การเรียบเรียงประโยค	6	บรรยาย อภิปราย ค้นคว้า ทำแบบฝึกหัด และ แบบทดสอบ	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ กู่เกียรติ
6	ระดับภาษา ภาพพจน์ สำนวน โวหาร	3	บรรยาย อภิปราย ค้นคว้า ทำแบบฝึกหัด และ แบบทดสอบ รวมทั้งนำเสนอ ผลงานที่ได้ศึกษา ค้นคว้า	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ กู่เกียรติ

7	การเรียบเรียงข้อความ	3	บรรยาย อภิปราย สั้นกว่า ทำแบบฝึกหัด และ นำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ
7	การเขียน โครงเรื่อง และขยาย โครงเรื่อง	3	บรรยาย อภิปราย สั้นกว่า ฝึกปฏิบัติ และ นำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ
9	สอบกลางภาค				
10	การเขียนอธิบาย	3	บรรยาย อภิปราย จากกรณีศึกษา สั้นกว่า ฝึกเขียน และนำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ
7	การเขียนอธิบาย	3	บรรยาย อภิปราย จากกรณีศึกษา สั้นกว่า ฝึกเขียน และนำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ
10	การเขียนอธิบาย	3	บรรยาย อภิปราย จากกรณีศึกษา สั้นกว่า ฝึกเขียน และนำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ
13	การเขียนประวัติส่วนตัว การจดบันทึก	3	บรรยาย อภิปราย จากกรณีศึกษา สั้นกว่า ฝึกเขียน และนำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ

14	การจดบันทึกการประชุม	3	บรรยาย อภิปราย จากกรณีศึกษา ค้นคว้า ฝึกเขียน และนำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ
15-16	การเขียนหนังสือราชการ	3	บรรยาย อภิปราย จากกรณีศึกษา ค้นคว้า ฝึกเขียน และนำเสนอผลงาน	1. Power Point 2. เอกสาร ประกอบการสอน 3. ตัวอย่าง งานเขียน	อ.ชนิกานต์ ผู้เกียรติ
17	สอบปลายภาค				

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัดส่วนที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
1. คุณธรรม จริยธรรม ○ (1) มีวินัย ตรงเวลา และมีความรับผิดชอบสูงทั้งต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม	1) ร้อยละ 80 ของนิสิต เข้าเรียนตรงเวลา 2) ร้อยละ 80 ของนิสิต ส่งงานตรงเวลา 3) ร้อยละ 80 ของนิสิต แต่งกายถูก ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย 4) ไม่ทุจริตในการสอบ และไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น		10
2. ความรู้ ● (1) มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการและทฤษฎีในศาสตร์ที่เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	1) ทดสอบจากการเขียน และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม 2) ทำแบบทดสอบและข้อสอบ 3) ประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน		10
3. ทักษะทางปัญญา ● (1) สามารถสืบค้น ทำความ	1) ทดสอบจากการเขียน และการนำเสนอ		20

<p>เข้าใจ ประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย</p> <p>○ (2) สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ</p>	<p>หน้าชั้นเรียน ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม</p> <p>2) ทำแบบทดสอบและข้อสอบ</p> <p>1) ประเมินจากการฝึกปฏิบัติการเขียน</p> <p>2) ประเมินจากผลการวิเคราะห์งานเขียนประเภทต่าง ๆ ในชั้นเรียน</p> <p>3) ประเมินจากผลการวิเคราะห์การประเมินงานเขียนของเพื่อนร่วมชั้นเรียน</p>		10
<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>○ (3) มีนิสัยใฝ่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ</p>	<p>1) ประเมินจากการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือที่มอบหมายให้ไปอ่าน</p> <p>2) ประเมินจากแบบฟอร์มบันทึกการอ่าน</p>		10
<p>5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>● (3) สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์</p>	<p>1) ประเมินจากแบบฝึกหัด และผลงานการเขียนประเภทต่าง ๆ</p> <p>2) ประเมินจากการสอบ</p>		25

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2549). *ทักษะการเขียนภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รสริน ดิมฐบรรจง. (2522). *การเขียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

อัญชลี ทองแถม. (2541). *การพัฒนาการเขียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

โครงการบริการวิชาการบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2542). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริและบายน อิมสำราญ (บรรณาธิการ). (2548). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โษษิตา มณีโส. (2553). *การใช้ภาษาไทยเพื่อประสิทธิผล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รังสรรค์ สีมานนท์. (2540). *การเขียน*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมบัติ จำปาเงินและสำเนียง มณีกาญจน์. (2539). *หลักนักเขียน*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมี่.

สมพร มั่นตะสุตร แห่งพิพัฒน์. (2540). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สิทธา พินิจภูวดล และคนอื่น ๆ. (2516). *การเขียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุชาติ พงษ์พานิช. (ม.ป.ป.). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สุทธิ ชัดติยะ. (2551). *ศาสตร์การเขียน*. กรุงเทพฯ: เปปเปอร์เฮาส์.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2531). *การเขียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อวยพร พานิช และคณะ. (2543). *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). *เขียนให้เป็น ชนะด้วยปลายปากกา*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.

พิมาน แจ่มจรัส. (2550). *เขียน*. กรุงเทพฯ: แสงดาว

เพชรอุพา บุรณ์สิริจรัสรัฐ. (2548). *ดีใจที่เธอได้อ่าน*. กรุงเทพฯ: นะเพชรสำนักพิมพ์.

ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ. (2553). *ศิลปะการเขียนอย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : ปันรู้.

วิธาน ฐานะวุฑฒ์. (2554). *มหัศจรรย์แห่งการเขียน*. กรุงเทพฯ : สยาม.

สมบัติ จำปาเงินและสำเนียง มณีกาญจน์. (2549). *กลมเม็ดการเขียนให้เก่ง*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

ให้นิสิตประเมินประสิทธิผลของรายวิชา ในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการฝึกปฏิบัติการเขียน การใช้สื่อการสอน และเนื้อหาวิชา ซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่ได้รับ พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ประเมินโดยภาควิชาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน หรือจากการสังเกตการสอนโดยอาจารย์ในภาควิชา

3. การปรับปรุงการสอน

ภาควิชากำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนและปรับปรุงกลยุทธ์และวิธีการสอนจากผลการประเมินประสิทธิผลของรายวิชา แล้วจัดทำรายงานเมื่อสอนจบภาคเรียน นอกจากนี้กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรมกลยุทธ์การสอนหรือการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการประชุมอาจารย์ผู้สอนทั้งหมดเพื่อปรึกษาหารือปัญหาการเรียนรู้ของนิสิตและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ภาควิชากำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทั้งหมดร่วมกันประเมินข้อสอบและความเหมาะสมของการให้คะแนน รวมทั้งมีการประชุมอาจารย์ทั้งภาควิชาในการพิจารณาผลการเรียนของนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ภาควิชามีระบบการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากผลการประเมินการสอนโดยนิสิต ผลการประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินของภาควิชา การรายงานรายวิชาโดยอาจารย์ผู้สอน หลังการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนรับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหาที่สอนและกลยุทธ์การสอนที่ใช้ และนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาในรายงานรายวิชา เสนอต่อที่ประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรพิจารณาให้ความคิดเห็นและสรุปวางแผนพัฒนาปรับปรุงพร้อมนำเสนอภาควิชา / คณะ เพื่อใช้ในการสอนครั้งต่อไป

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน.....	1
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน.....	2
ความหมายของการเขียน.....	2
ความสำคัญของการเขียน.....	3
วัตถุประสงค์ในการเขียน.....	3
ประเภทของงานเขียน.....	4
หลักการเขียน.....	5
คุณสมบัติของผู้เขียน.....	5
กระบวนการเขียน.....	5
คำถามท้ายบท.....	11
2 การใช้ภาษาในการเขียน.....	12
การใช้ภาษาในการเขียน.....	13
การใช้คำ.....	13
ความหมายของคำ.....	13
หลักการใช้คำ.....	14
คำที่ควรหลีกเลี่ยงในงานเขียน.....	16
การใช้ประโยค.....	17
ความหมายของประโยค.....	17
ประเภทของประโยค.....	17
ลักษณะของประโยคที่ดี.....	18
ระดับภาษา.....	22
ความหมายของระดับภาษา.....	22
การแบ่งระดับภาษา.....	22
คำถามท้ายบท.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 การใช้ภาพพจน์และโวหาร.....	26
การใช้ภาพพจน์และโวหาร.....	27
ภาพพจน์.....	27
โวหาร.....	29
คำถามท้ายบท.....	34
4 การใช้เครื่องหมายวรรคตอน.....	35
การใช้เครื่องหมายวรรคตอน.....	36
การใช้เครื่องหมายวรรคตอน.....	36
การเว้นวรรค.....	38
กรณีที่ต้องเว้นวรรค.....	38
การเว้นวรรคเล็ก.....	38
การเว้นวรรคใหญ่.....	39
กรณีที่ไม่เว้นวรรค.....	40
คำถามท้ายบท.....	41
5 เนื้อหาในการเขียน.....	42
เนื้อหาในการเขียน.....	43
บันทึงคดี.....	43
สารคดี.....	51
ประเภทของสารคดี.....	51
โครงสร้างของสารคดี.....	52
คำถามท้ายบท.....	56
6 การเขียนประเภทต่าง ๆ.....	57
การเขียนประเภทต่าง ๆ.....	58
การเขียนย่อหน้า.....	58
ประโยชน์ของย่อหน้า.....	58
หลักทั่วไปของการเขียนย่อหน้า.....	58
การเขียนขยายความ.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเขียนบทความ.....	63
ประเภทของบทความ.....	63
การเขียนหนังสือราชการ.....	100
ความหมายของหนังสือราชการ.....	100
หลักในการพิมพ์หนังสือราชการ.....	101
หนังสือราชการภายนอก.....	102
หนังสือราชการภายใน.....	108
หนังสือประทับตรา.....	111
รายงานการประชุม.....	113
คำถามท้ายบท.....	116
บรรณานุกรม.....	117

บทที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน

ความมุ่งหมายของบทเรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์รวมถึงประเภทของการเขียน

2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการในการเขียน

3. เพื่อให้ผู้เรียนนำหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการเขียนไปประยุกต์ใช้ในการเขียนได้

เนื้อหา

1. ความหมายของการเขียน
2. ความสำคัญของการเขียน
3. วัตถุประสงค์ในการเขียน
4. ประเภทของงานเขียน
5. หลักการเขียน
6. คุณสมบัติของผู้เขียน
7. กระบวนการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. บรรยาย
2. อภิปราย
3. ฝึกปฏิบัติการเขียน

อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารคำสอน
2. ตำรา หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power point

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ

บทที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน

การสื่อสารเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นกระบวนการในการถ่ายทอดสารอันได้แก่ข้อมูลความรู้ ข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิดตลอดไปจนถึง ค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ ของสังคมจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป การเขียนเป็นทักษะการส่งสารที่อาศัยภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

มีบทบาทและความสำคัญต่อคนในสังคมอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพหรือแม้แต่การติดต่อสื่อสารทั่วไป การเขียนจึงมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ หากผู้เขียนมีทักษะการใช้ภาษาที่ดีและมีความรู้ในหลักการและวิธีการเขียนที่ถูกต้องและเหมาะสมย่อมทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการเขียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

การเขียน คือ การสื่อสาร โดยใช้ตัวอักษรถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและเรื่องราวจากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน (ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง, 2550, หน้า 1)

การเขียน หมายถึง การแสดงความแตกต่างในด้านความคิดอ่านของมนุษย์ด้วยการเขียนออกมาเป็นข้อความ การเขียนดังกล่าวได้เนื้อหามาจากความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยมและทัศนคติของผู้เขียนเอง เมื่อประกอบเข้ากับอุปนิสัยใจคอ บุคลิกลักษณะและความลึกซึ้งทางจิตใจของผู้เขียนแล้ว การเขียนนั้นจะมีลักษณะเฉพาะหรือท่วงท่าของการเขียนที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้เขียนออกมา (วรรณท์ อักษรพงศ์, 2539, หน้า 67)

การเขียน หมายถึง ระบบการสื่อสารแบบหนึ่งประกอบด้วยตัวอักษรแทนเสียงพูด เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก อารมณ์ ความต้องการ ประสบการณ์ จินตนาการจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน (สุภรางค์ อินทรารุณ และคณะ, 2541, หน้า 165)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเขียน คือ กระบวนการถ่ายทอดสารอันได้แก่ความรู้ ความรู้สึก ความคิดหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้เขียนต้องการจะถ่ายทอดไปสู่ผู้อ่าน โดยใช้ลายลักษณ์อักษรเป็นสื่อในการส่งสารไปยังผู้อ่าน

ความสำคัญของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะการใช้ภาษาที่มีความซับซ้อน ผู้เขียนจะต้องมีความสามารถทางภาษาที่สูงกว่าทักษะอื่นและก่อนลงมือเขียนทุกครั้งผู้เขียนต้องคิด ใคร่ครวญและไตร่ตรองเนื้อหาสาระที่จะเขียน การเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจกันระหว่างคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมสร้างและพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ของผู้เขียนและผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นวิธีการสำคัญในการถ่ายทอดและบันทึกข้อมูลความรู้ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

วัตถุประสงค์ในการเขียน

วัตถุประสงค์ในการเขียนแต่ละครั้งอาจแตกต่างกันออกไปตามความต้องการหรือเจตนาของผู้เขียนว่าต้องการเขียนเพื่ออะไรหรือเขียนให้ใครอ่าน วัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันนี้เองทำให้ผู้เขียนจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา ภาษา รูปแบบหรือกลวิธีในการนำเสนอที่แตกต่างกันจึงจะก่อให้เกิดผลสมดังความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ วัตถุประสงค์ในการเขียนอาจแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อการเล่าเรื่อง เป็นการนำเสนอเหตุการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งกับตัวผู้เขียนเอง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสังคมมาถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้รับทราบ เช่น การเขียนข่าว ชีวประวัติ
2. เพื่ออธิบาย เป็นการเขียนที่มีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน กระชับ เป็นลำดับขั้นตอน รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามได้ เช่น ขั้นตอนการปฐมพยาบาล วิธีการประกอบอาหาร
3. เพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนที่มีจุดประสงค์เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถ้อยคล้อยตาม รวมถึงเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ผู้เขียนต้องการได้ เช่น โฆษณา สินค้าและบริการ คำขวัญ ข้อความรณรงค์เรื่องต่าง ๆ
4. เพื่อปลุกใจ เป็นการเขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในองค์กร สถาบัน สังคมหรือประเทศ
5. เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำ เป็นการเขียนที่มุ่งแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมถึงการวิเคราะห์ วิจารณ์เหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น บทความในหน้าหนังสือพิมพ์ บทความวิจารณ์
6. เพื่อสร้างจินตนาการ เป็นการเขียนเพื่อให้อ่านเกิดอารมณ์ ความรู้สึกหรือเกิดจินตนาการตามที่คุณเขียนต้องการ เช่น นวนิยาย กวีนิพนธ์

7. เพื่อล้อเลียนเสียดสี เป็นการเขียนที่ผู้เขียนมุ่งล้อเลียน เสียดสีหรือตำหนิสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น นุคคล เหตุการณ์ มักเป็นการเขียนที่มีขนาดสั้นและมีการแทรกอารมณ์ขัน เช่น การ์ตูนล้อในหน้าหนังสือพิมพ์

8. เพื่อประกาศ ประชาสัมพันธ์ เป็นการเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแจ้งให้ผู้อ่านได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง

9. เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะกิจ เป็นการเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขึ้นอยู่กับผู้เขียนเป็นหลัก เช่น อนุทิน

ประเภทของงานเขียน

1. แบ่งตามลักษณะหรือรูปแบบการเขียน ซึ่งแบ่งย่อยได้อีก 2 ประเภท ได้แก่ ร้อยแก้วและร้อยกรอง

1.1 ร้อยแก้ว คือ งานเขียนที่ปราศจากข้อบังคับในการเขียน เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย

1.2 ร้อยกรอง คือ งานเขียนที่มีข้อบังคับในการเขียนที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละประเภทของร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์

2. แบ่งตามเนื้อหา แบ่งย่อยได้อีก 2 ประเภท ได้แก่ สารคดีและบันเทิงคดี

2.1 สารคดี คือ งานเขียนที่มุ่งเน้นให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิดเห็นเป็นหลัก

2.2 บันเทิงคดี คือ งานเขียนที่มุ่งเน้นให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิง ความเพลิดเพลินเป็นหลัก

3. แบ่งตามวิธีการเขียนและการใช้ภาษา แบ่งย่อยได้อีก 2 ประเภท ได้แก่ งานเขียนอย่าง เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.1 งานเขียนอย่างเป็นทางการ หรืองานเขียนที่เป็นแบบแผน เป็นงานเขียนที่มีวิธีการเขียนเป็นระเบียบแบบแผนที่ดี มีการใช้ภาษาที่สุภาพ ชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษา เช่น การเขียนจดหมายราชการ การเขียนเอกสารสิทธิ สัญญาต่าง ๆ การเขียนทางวิชาการ ฯลฯ

3.2 งานเขียนอย่างไม่เป็นทางการ หรืองานเขียนที่ไม่เป็นแบบแผน เป็นงานเขียนที่ไม่จำเป็นต้องเขียนตามรูปแบบที่กำหนด การใช้รูปแบบการเขียนหรือภาษาขึ้นอยู่กับผู้เขียนว่าต้องการนำเสนอในรูปแบบใด เช่น การเขียนบทความปกิณกะ การเขียนวิจารณ์

หลักการเขียน

1. มีความชัดเจนในประเด็นความคิด ผู้เขียนต้องมีการจัดระบบความคิดที่ชัดเจน รู้จักเลือกประเด็นที่จะเขียนให้เหมาะสมกับผู้อ่านและต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าต้องการสื่อสารในเรื่องใด เพื่อวัตถุประสงค์ใด

2. มีการใช้ภาษาเหมาะสมกับเนื้อหาว่างานเขียนประเภทใดควรใช้ภาษาลักษณะใดจึงจะเหมาะสม เช่น ถ้าเป็นงานเขียนทางราชการหรืองานเขียนเชิงวิชาการควรใช้ภาษาในระดับทางการ ผู้เขียนต้องรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องเหมาะสมกับความหมายที่ต้องการจะสื่อ เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลที่ต้องการจะสื่อสารด้วย นอกจากนี้ยังต้องมีการเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้องตามโครงสร้างของภาษา ชัดเจน ไม่กำกวม ชวนอ่าน

3. มีความรับผิดชอบในความถูกต้องของเนื้อหาและข้อเท็จจริงที่น่าเสนอ

4. มีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่าน

คุณสมบัติของผู้เขียน

1. ต้องมีความรู้เรื่องหลักภาษาที่ถูกต้อง

2. ต้องเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ผู้เขียนที่ดีควรจะฟังและอ่านในสิ่งต่าง ๆ รอบตัวให้มาก เพราะจะช่วยทำให้ผู้เขียนมีความรู้มากยิ่งขึ้น มีข้อมูลมากเพียงพอที่จะนำไปใช้ประกอบการเขียน รวมทั้งจะช่วยให้ผู้เขียนมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมากขึ้น และทำให้การแสดงความคิดเห็นในงานเขียนมีความน่าเชื่อถือและมีคุณภาพมากขึ้น

3. ต้องฝึกฝนการเขียนอยู่เสมอ จะช่วยทำให้การเขียนพัฒนาขึ้น

4. ต้องเป็นผู้ที่ช่างคิด ช่างสังเกต ช่างจดจำ

5. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน

6. ต้องตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง

กระบวนการเขียน

1. การเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนควรเลือกเขียนในเรื่องที่ตนเองมีความถนัด มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยให้งานเขียนนั้นมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีข้อมูลที่ถูกต้อง ลึกซึ้งจากความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา และควรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนในสังคม หรือเป็นเรื่องที่ยังไม่มีผู้ใดเขียนกันอย่างแพร่หลายมากนัก นอกจากนี้ควรเป็น

เรื่องที่มีแหล่งข้อมูลมากพอที่จะค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำมาใช้ประกอบการเขียนได้และควรเลือกเรื่องที่จะเขียนให้เหมาะสมกับเวลาที่มีในการเขียน

2. กำหนดขอบเขตและจุดมุ่งหมายในการเขียนที่ชัดเจน คือ การกำหนดว่าต้องการเขียนเพื่ออะไร ให้ใครอ่าน เช่น เขียนเพื่อเล่าเรื่อง เพื่ออธิบาย เพื่อโน้มน้าวใจ และกำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา จำนวนหน้า

3. การตั้งชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องที่ดีจะช่วยเรียกความสนใจจากผู้อ่านและยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาในภาพรวมได้ เช่น ตั้งชื่อตามสถานที่ ตามเนื้อหาสาระหรือตั้งชื่อให้แปลกเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ

4. การวางโครงเรื่อง คือ การวางและจัดลำดับประเด็นอันเป็นความคิดสำคัญของเรื่องที่จะนำเสนอ ซึ่งจะช่วยให้เนื้อหา มีความสมบูรณ์เป็นไปตามลำดับอย่างต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง ไม่หลงประเด็นและมีความครบถ้วนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การเขียนโครงเรื่องอาจเขียนได้ 2 ประเภท ได้แก่ โครงเรื่องแบบหัวข้อ ซึ่งจะเป็นคำหรือวลีสั้น ๆ และโครงเรื่องแบบประโยค ประกอบด้วยประเด็นความคิดที่ผู้เขียนเสนอออกมาเป็นรูปประโยคที่สมบูรณ์ โครงเรื่องที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

4.1 เนื้อหาอยู่ในขอบข่ายของเรื่อง

4.2 เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อนกัน ความคิดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอในแต่ละประเด็น ต้องมีความแตกต่างกัน

4.3 มีน้ำหนักใกล้เคียงกัน ไม่ควรมีประเด็นที่ใหญ่มากหรือย่อยมากจนเกินไป หากใหญ่มากเกินไปในขณะที่เขียนอาจมีเนื้อหาที่ต้องนำเสนอมาก จึงอาจมีขนาดยาวและจะทำให้ผู้อ่านหลงประเด็นหรือเข้าใจแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารผิดไป ในขณะเดียวกันก็ไม่ควรเขียนประเด็นที่ย่อยเล็กมากจนเกินไป

4.4 มีการลำดับความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นอย่างดี ในแต่ละประเด็นที่ต้องการนำเสนอควรมีการจัดเรียงลำดับความสัมพันธ์ให้เชื่อมโยงกันอย่างมีระบบระเบียบ ต่อเนื่องกันจะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่ายและชัดเจนมากขึ้น ซึ่งขั้นตอนการวางโครงเรื่อง ได้แก่

4.4.1 การรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน ว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นใดบ้าง ซึ่งแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้อาจมาจากความรู้และประสบการณ์ของผู้เขียน หรือจากการค้นคว้าหาข้อมูล

4.4.2 การเลือกและการจัดแนวความคิด ผู้เขียนควรเลือกแนวคิดที่มีความสำคัญ มีสาระเกี่ยวข้องกับเรื่องจะเขียน และนำแนวคิดเหล่านั้นมาจัดกลุ่มที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน

4.4.3 การจัดลำดับความคิด จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องตามได้ง่ายมากขึ้น ซึ่งการจัดลำดับความคิดสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่

4.4.3.1 การจัดลำดับตามเรื่องราว เป็นการบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อน - หลัง ไม่เขียนย้อนกลับไปตามา จะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย เช่น การเขียนรายงานการประชุม การเขียนอนุทิน

4.4.3.2 การจัดลำดับตามเหตุผล เป็นการเขียนโดยใช้เหตุและผลอธิบายตามลำดับ อาจเริ่มกล่าวถึงสาเหตุแล้วนำไปสู่ผลที่เกิดขึ้นหรือข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ปัญหา ในทางตรงกันข้ามอาจเริ่มด้วยผลแล้วจึงกล่าวถึงสาเหตุตามมาให้หลัง

4.4.3.3 การจัดลำดับตามทิศทาง เป็นการจัดลำดับตามทิศทางหรือสถานที่ เช่น จากเหนือสู่ใต้ จากบนลงล่าง

4.4.3.4 การจัดลำดับตามความสำคัญ เป็นการจัดลำดับโดยกล่าวถึงประเด็นหลักที่สำคัญก่อนแล้วจึงอธิบายถึงประเด็นรองลงมา หรือจัดลำดับตามสิ่งที่ต้องทำก่อนแล้วจึงเรียงลำดับตามลงมา

ตัวอย่างการเขียนโครงเรื่อง

“วิวัฒนาการวรรณคดีไทย”

1. ความหมายของวรรณคดี
2. ประเภทของวรรณคดี
3. วรรณคดีไทยในสมัยต่าง ๆ (อาจเขียนได้ดังนี้)

แบบที่ 1

3.1 วรรณคดีไทยสมัยสุโขทัยประเภทต่าง ๆ

- 3.1.1 วรรณคดีคำสอน
- 3.1.2 วรรณคดีศาสนา
- 3.1.3 วรรณคดีบันทึกสภาพสังคม
- 3.1.4 วรรณคดีนิราศ
- 3.1.5 วรรณคดีขอพระเกียรติ

3.1.6 วรรณคดีการแสดง

3.2 วรรณคดีไทยสมัยอยุธยาประเภทต่าง ๆ

- 3.2.1 วรรณคดีคำสอน
- 3.2.2 วรรณคดีศาสนา

- 3.2.3 วรรณคดีบันทึกสภาพสังคม
- 3.2.4 วรรณคดีนิราศ
- 3.2.5 วรรณคดีขอพระเกียรติ
- 3.2.6 วรรณคดีการแสดง
- 3.3 วรรณคดีไทยสมัยธนบุรีประเภทต่าง ๆ
  - 3.3.1 วรรณคดีคำสอน
  - 3.3.2 วรรณคดีศาสนา
  - 3.3.3 วรรณคดีบันทึกสภาพสังคม
  - 3.3.4 วรรณคดีนิราศ
  - 3.3.5 วรรณคดีขอพระเกียรติ
  - 3.3.6 วรรณคดีการแสดง
- 3.4 วรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ประเภทต่างๆ
  - 3.4.1 วรรณคดีคำสอน
  - 3.4.2 วรรณคดีศาสนา
  - 3.4.3 วรรณคดีบันทึกสภาพสังคม
  - 3.4.4 วรรณคดีนิราศ
  - 3.4.5 วรรณคดีขอพระเกียรติ
  - 3.4.6 วรรณคดีการแสดง

แบบที่ 2

- 3.1 วรรณคดีประเภทศาสนาในสมัยต่าง ๆ
  - 3.1.1 วรรณคดีศาสนาในสมัยสุโขทัย
  - 3.1.2 วรรณคดีศาสนาในสมัยอยุธยา
  - 3.1.3 วรรณคดีศาสนาในสมัยธนบุรี
  - 3.1.4 วรรณคดีศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์
- 3.2 วรรณคดีคำสอนในสมัยต่าง ๆ
  - 3.2.1 วรรณคดีศาสนาในสมัยสุโขทัย
  - 3.2.2 วรรณคดีศาสนาในสมัยอยุธยา
  - 3.2.3 วรรณคดีศาสนาในสมัยธนบุรี
  - 3.2.4 วรรณคดีศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์

- 3.3 วรรณคดีนิราศในสมัยต่าง ๆ
  - 3.3.1 วรรณคดีศาสนาในสมัยสุโขทัย
  - 3.3.2 วรรณคดีศาสนาในสมัยอยุธยา
  - 3.3.3 วรรณคดีศาสนาในสมัยธนบุรี
  - 3.3.4 วรรณคดีศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์
- 3.4 วรรณคดีการแสดงในสมัยต่าง ๆ
  - 3.4.1 วรรณคดีศาสนาในสมัยสุโขทัย
  - 3.4.2 วรรณคดีศาสนาในสมัยอยุธยา
  - 3.4.3 วรรณคดีศาสนาในสมัยธนบุรี
  - 3.4.4 วรรณคดีศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์
- 3.5 วรรณคดีขอพระเกียรติในสมัยต่าง ๆ
  - 3.5.1 วรรณคดีศาสนาในสมัยสุโขทัย
  - 3.5.2 วรรณคดีศาสนาในสมัยอยุธยา
  - 3.5.3 วรรณคดีศาสนาในสมัยธนบุรี
  - 3.5.4 วรรณคดีศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์
- 3.6 วรรณคดีบันทึกสภาพสังคมในสมัยต่าง ๆ
  - 3.6.1 วรรณคดีศาสนาในสมัยสุโขทัย
  - 3.6.2 วรรณคดีศาสนาในสมัยอยุธยา
  - 3.6.3 วรรณคดีศาสนาในสมัยธนบุรี
  - 3.6.4 วรรณคดีศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์
- 4. สรุปวิวัฒนาการวรรณคดีไทย

5. การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประกอบการเขียนจะช่วยให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องและมีความทันสมัย ผู้เขียนสามารถค้นคว้าได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้แก่

- 5.1 เอกสาร ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ วารสารรวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น
- 5.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ และสื่อมัลติมีเดียอื่น

5.3 ตัวบุคคล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากับผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ

5.4 การสังเกต คือ การหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจริง จะช่วยทำให้ได้เนื้อหาและหลักฐานที่เชื่อถือได้

6. การเรียบเรียงเรื่อง คือ การลงมือเรียบเรียงเนื้อหาตามโครงเรื่องที่ได้กำหนดไว้ หลังจากค้นคว้าหาข้อมูลได้เพียงพอแล้ว ในระหว่างการเรียบเรียงเนื้อหานั้นผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงการใช้ภาษา การใช้โวหารและระดับภาษาให้เหมาะสม สัมพันธ์กับเนื้อหาและผู้อ่าน

7. การตรวจทานแก้ไข เมื่อเรียบเรียงเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้วผู้เขียนควรอ่านทบทวนอีกครั้ง เพื่อตรวจทานดูว่างานเขียนนั้นมีความครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์แล้วหรือไม่ รวมถึงภาษาที่ใช้มีความชัดเจน กระชับเหมาะสมกับเนื้อหาของงานเขียนหรือไม่ หากพบว่ามีข้อบกพร่องจะได้แก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์

คำถามท้ายบทที่ 1

1. การเขียนมีความสำคัญอย่างไร
2. วัตถุประสงค์ของการเขียนมีอะไรบ้าง จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
3. ให้นิสิตฝึกเขียน โครงเรื่องตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดให้

บทที่ 2

การใช้ภาษาในการเขียน

ความมุ่งหมายของบทเรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการใช้คำ ประโยคและระดับภาษา
2. เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในงานเขียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับงานเขียน

เนื้อหา

1. ความหมายของคำ
2. หลักการใช้คำ
3. คำที่ควรหลีกเลี่ยงในงานเขียน
4. ประเภทของประโยค
5. ลักษณะของประโยคที่ดี
6. ระดับภาษา

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. บรรยาย
2. อภิปราย
3. ฝึกปฏิบัติการเขียน

อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารคำสอน
2. ตำรา หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power point

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ

บทที่ 2

การใช้ภาษาในการเขียน

การเขียนเป็นการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้หรือความคิดของผู้เขียนผ่านทางตัวอักษรเพื่อสื่อสารไปยังผู้อ่าน และเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในเนื้อหาสาระและความคิดของผู้เขียนอย่างชัดเจน ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องใช้ถ้อยคำให้ถูกต้อง ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกที่ต้องการสื่อ หรือใช้รูปประโยคในการสื่อสารให้มีความกระชับ ชัดเจน นักเขียนที่ดีจึงต้องมีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน การใช้ภาษาที่สำคัญในการเขียน ได้แก่ การใช้คำ การใช้ประโยคและระดับภาษา

การใช้คำ

ความหมายของคำ

คำ คือ เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่มีความหมายในตัว ถือเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษาแต่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะนอกจากจะสื่อความที่ผู้เขียนต้องการแล้วยังสื่อให้เห็นถึงอารมณ์ ความรู้สึกด้วยซึ่งดวงใจ ไทยอุบลู (2540, หน้า 86) ได้แบ่งความหมายของคำออกเป็น 2 ประการ ได้แก่

1. ความหมายเฉพาะคำ แบ่งเป็น

1.1 คำที่มีความหมายนัยตรง เป็นความหมายที่ปรากฏตามพจนานุกรม คนส่วนใหญ่เข้าใจความหมายตรงกัน เป็นความหมายตรงตามเนื้อความ ใช้กันโดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่น หลังบ้าน หมายถึง บริเวณพื้นที่ด้านหลังของบ้าน เสือ หมายถึง สัตว์ที่มี 4 ขา ลักษณะคล้ายแมว มีนิสัยดุร้าย เป็นต้น

1.2 คำที่มีความหมายนัยประหวัด เป็นความหมายที่ซ่อนอยู่ เป็นความหมายที่แตกต่างไปจากความหมายแท้จริงของคำนั้น โดยจะเกี่ยวโยงไปถึงสิ่งอื่น การเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้องนั้นอาจขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้ของผู้อ่าน เช่น หลังบ้าน หมายถึง ภรรยา เสือ หมายถึง โจรที่ดุร้าย เป็นต้น

1.3 คำที่มีความหมายตามบริบท เป็นคำที่มีความหมายหลายความหมาย การเข้าใจความหมายที่แท้จริงจะอิงอยู่กับถ้อยคำแวดล้อมว่าจะหมายถึงสิ่งใด เช่น เขา อาจจะหมายถึง เขาสัตว์หรือภูเขา หรือสรรพนามบุรุษที่ 3

2. คำที่มีความหมายเทียบเคียงกับคำอื่น เป็นการนำถ้อยคำมาเปรียบเทียบกันว่ามี ความหมายเหมือนกัน ตรงข้ามกันหรือมีความหมายแคบกว้างต่างกันอย่างไร แบ่งออกได้เป็น

2.1 คำที่มีความหมายเหมือนกัน เช่น ดอกบัว ปทุม กชกร อุบล นิโลบล บงกช แต่ คำเหล่านี้ก็ไม้อาจใช้แทนกันได้เสมอไป เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น เป็นคำภาษาพูด-ภาษาเขียน เช่น เมีย - ภรรยา หรือเป็นคำที่ใช้สำหรับผู้ใหญ่-เด็ก เช่น นอน-เค้ง หรือเป็นคำที่ใช้ในการประพันธ์- ภาษาร้อยแก้วทั่วไป บุหลัน - พระจันทร์

2.2 คำที่มีความหมายตรงกันข้าม ซึ่งมีหลายลักษณะ เช่น

2.2.1 ตรงข้ามแบบกลับกัน ดำ - ขาว, กลางวัน - กลางคืน

2.2.2 ตรงข้ามโดยการเติมคำว่า ไม่ ไม่ใช่ ไว้หน้าคำนั้น เช่น ง่วง - ไม่ง่วง, อร่อย - ไม่อร่อย

2.3 คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเป็นคำที่มีความหมายส่วนหนึ่งร่วมกัน เช่น เพาะ - ปลูก, เพิ่ม - เติม , บ้าน - เรือน

2.4 คำที่มีความหมายกว้าง - แคบต่างกัน เช่น ผลไม้ - องุ่น , เครื่องเขียน - ไม้บรรทัด
หลักการใช้คำ

งานเขียนจะดีและมีความน่าสนใจ สร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านได้มากหรือน้อย เพียงใดนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเขียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคือ การเลือก คำมาใช้ให้เหมาะสม มีความกระชับ ถูกต้อง สามารถสื่อความคิดของผู้เขียนมายังผู้อ่านได้อย่าง ชัดเจน ถ่องแท้ ผู้เขียน จึงควรคำนึงถึงหลักการใช้คำดังต่อไปนี้

1. ใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมายและตรงตามความต้องการ เนื่องจากคำบางคำใน ภาษาไทยมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน หากผู้เขียนไม่รู้อรรถาธิบายที่แท้จริงอาจเกิดความสับสน ทำให้เลือกใช้คำผิดไปจากความหมายที่ต้องการจะสื่อสาร เช่น สืบสวน - สอบสวน, คร่ำครี-คร่ำเคร่ง, เชื่อชาติ-สัตย์ชาติ เช่น เราควรมีมาตรฐานลงโทษบุคคลที่ทำความผิด ควรเปลี่ยนจากคำว่ามาตรฐาน เป็นคำว่า มาตรการ หรือ ผู้เขียนควรนำความรู้ต่าง ๆ มาตีแผ่ให้ผู้อ่านได้ทราบ ควรเปลี่ยนจากคำว่า ตีแผ่ เป็นคำว่า เผยแพร่

2. ใช้คำให้มีความชัดเจน เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิดเพราะอาจเป็นคำที่มีความหมาย โดยนัยซ่อนอยู่ เช่น เปิดดูแต่เว็บตี ๆ ทั้งนี้ อาจหมายถึง เปิดดูเว็บไซต์ที่ดี มีประโยชน์ หรืออาจ มีความหมายในเชิงประชดประชัน เสียคติ หมายถึงเว็บไซต์ที่ไม่ควรดูหรือเด็กคนนี้ไม่ธรรมดา จริง ๆ อาจหมายถึงด้านดีหรือไม่ดีก็ได้ เป็นต้น

3. ใช้คำให้ถูกต้องตามลักษณะและชนิดของคำประเภทต่าง ๆ ในภาษาไทยมีคำอยู่หลาย ชนิด เช่น คำนาม คำสรรพนาม คำลักษณนาม คำบุพบท ฯลฯ ซึ่งแต่ละชนิดจะทำหน้าที่

แตกต่างกัน ในการเรียบเรียงคำต่าง ๆ เข้าเป็นประโยคนั้น หากเราใช้คำต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามชนิด และประเภทของคำจะทำให้งานเขียนนั้นมีความถูกต้องและเหมาะสม ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่าง ถ่องแท้ ชัดเจน เช่น ทวีรบุรุษซึ่งชนกึ่งพระดับ 8 ข้อความนี้ขาดคำลักษณะนามไป ควรแก้ไขเป็น เกิดอุบัติเหตุรถทัวร์ชนกับรถเก๋งทำให้พระสงฆ์มรณภาพ 8 รูป ขออันนี้เสียงเพราะมากควรเปลี่ยน ลักษณะนามของขอให้ถูกต้องจากคำว่า อัน เป็นคำว่า คัน ฉันทวยยปัจจัยให้แก่พระภิกษุสงฆ์ ควร เปลี่ยนคำบุพบทจากคำว่า แก่ เป็นคำว่า แด่ เนื่องจากคำว่า แด่ ใช้สำหรับผู้ที่เคารพนับถือ พระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์ หรือประเทศซึ่งเรียกโคดเดี่ยวจากโลกภายนอกมาตั้งแต่เกิดสงคราม กลางเมืองระหว่างรัฐบาลทหารและประชาชน ประโยคนี้น่าพร่องเนื่องจากใช้คำวิเศษณ์เป็น คำกริยา คำว่าโคดเดี่ยวเป็นคำวิเศษณ์จึงควรเปลี่ยนจากคำว่าถูกโคดเดี่ยวเป็นคำกริยา เช่น ถูกกีดกัน หรือ ถูกตัดขาด และข้อบกพร่องอีกประการหนึ่งคือ คำว่า และ ซึ่งเป็นคำสันธานเชื่อมประโยค ควรใช้คำว่า กับ แทน เพราะคำว่า กับ เป็นคำบุพบทที่บอกลักษณะการทำกริยาร่วมกัน

4. เขียนคำให้ถูกต้อง ทั้งตัวสะกดหรือการันต์ เช่น ทดรอง - ทดลอง, สาบ - สาป, ลาบ - ลาก เป็นต้น

5. ใช้คำให้ถูกต้องกับบุคคลและกาลเทศะ คำบางคำอาจเหมาะที่จะใช้สำหรับเด็ก บางคำ อาจใช้ได้เฉพาะกับเพศชาย หรือบางคำใช้ได้เฉพาะสำหรับพระภิกษุหรือเชื้อพระวงศ์ ผู้เขียนจึง ต้องพิจารณาการใช้คำให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลแต่ละกลุ่มในสังคม เช่น หลวงตาได้เสียชีวิต แล้ว คำว่าเสียชีวิต ใช้สำหรับบุคคลธรรมดาแต่หากเป็นพระภิกษุแล้วต้องใช้คำว่า มรณภาพ หรือ สุรชัยกับสุรศักดิ์กำลังคุยกันกระหนุงกระหนิง คำว่า กระหนุงกระหนิง หมายถึง คุยกันเบา ๆ ใช้ สำหรับเพศหญิงคุยกันหรือคุ้ยคุ้ยกัน หรือ ประธานกำลังอ่านหมายกำหนดการแข่งขันกีฬาอยู่ ต้องเปลี่ยนคำว่า หมายกำหนดการ เป็นคำว่ากำหนดการ เพราะคำว่า กำหนดการจะใช้สำหรับบุคคล ธรรมดา เป็นต้น

6. ไม่ใช้คำหรือลำดับคำกำกวม เพราะจะทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน เข้าใจผิดได้ เช่น ข้าวเย็นหมดแล้ว อาจหมายถึง ข้าวมือเย็นหมดแล้วหรือจะหมายถึงข้าวไม่ร้อนแล้ว, ตาเขาเจ็บ อาจหมายถึง คุณตาของเขาไม่สบาย หรือ ป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับดวงตา, พ่อเลี้ยงเธอดี อาจหมายถึง พ่อแท้ ๆ คุณเธออย่างดีหรืออาจหมายถึง พ่อเลี้ยงของเธอนิสัยดี เป็นคนดี เป็นต้น

7. ไม่ใช้คำซ้ำซ้อน ฟุ่มเฟือย เพราะจะทำให้งานเขียนมีความเยิ่นเย้อ และไม่ได้ช่วยสื่อ ความหมายเพิ่มเติมแต่อย่างใด เช่น คนชราที่มีอายุมากควรตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ทุกปีหรือคณะกรรมการกำลังทำการประชุมอยู่ในห้อง

8. ไม่ใช้คำภาษาต่างประเทศ หากคำนั้นสามารถใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องแทนได้ เช่น ถ้า เซลล์แมนไม่เข้าใจคอนเซ็ปต์ของโปรเจกต์ งานก็จะไม่เวิร์ก ควรแก้ไขเป็น ถ้าพนักงานขายไม่

เข้าใจหลักการของโครงการนี้ งานก็จะไม่ประสบความสำเร็จ, กรุณาชื่อกซ์บัตรประชาชนแนบมาด้วย ควรแก้ไขเป็น กรุณาถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนแนบมาด้วยหรือคะแนนสอบมิดเทอมไม่ดีเลย ควรแก้ไขเป็น คะแนนสอบกลางภาคไม่ดีเลย

9. ใช้ถ้อยคำโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้รับสาร เช่น รางวัลที่ 2 ควรเปลี่ยนมาใช้คำว่า รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1, ยามควรเปลี่ยนมาใช้คำว่า พนักงานรักษาความปลอดภัย, คำว่าชนกลุ่มน้อย ควรเปลี่ยนมาใช้คำว่า กลุ่มชาติพันธุ์

10. ไม่ใช่ภาษาพูดในภาษาเขียน เช่น เด็กพวกนี้ไม่สนใจเรียนหนังสือหนึ่งหา หรือ เขาได้รับเลือกเป็นประธาน โดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว

11. ไม่ควรใช้คำเฉพาะวงการ เช่น จากสุขุมวิทมุ่งหน้าอโศกบางนาติดแยกชนแยกมุ่งหน้ากลับกันเคลื่อนตัวได้เรื่อย ๆ ปริมาณรถสะสมน้อย หรือ ไตรกลีเซอไรด์สูงเป็นปัจจัยเสี่ยงของโรคหัวใจรวมทั้ง HDL และ LDL ด้วย หรือ ถึงโตน้ำเงินปะทะเดือดกับผีแดงเสาร์นี้

คำที่ควรหลีกเลี่ยงในงานเขียน

1. คำสแลง เช่น ชักดาบ เนียบ เร็ด ชวนนางมาทำไม ขาววิ้นสุด ๆ เหวี่ยงตลอด ๆ งานนี้กร่อยแน่ขอบอก เพราะผู้อ่านบางกลุ่มอาจไม่เข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสาร เนื่องจากคำสแลงจะมีความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปจากความหมายปกติและมักจะคงอยู่เพียงแค่ชั่วระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแล้วก็หมดความนิยมไป

2. อักษรย่อที่ไม่เป็นมาตรฐาน เช่น ค.งาม หรือ ปชป. หรือ พท.

3. คำย่อหรือคำตัดสั้น เช่น ยัน ควรใช้คำเต็มว่า ยืนยัน ท้วง ควรใช้คำว่า ทักท้วง เป็นต้น

4. คำกร่อน เช่น มหาลัย ศรีธา

5. คำดำหรือคำหยาบ เช่น แม่ง ฉิบ

6. สมญานาม เช่น บิ๊กจิว นายใหญ่

7. คำยาก เช่น คำพັນสมัย ศัพทบัญญัติ คำสร้างใหม่ เช่น เพื่อ สำเนาพันธกรรม

ส่วนชุดคำสั่ง ครูผู้ผู้ไม่มีความสามารถทางเศรษฐกิจ

8. คำภาษาถิ่น เพราะเป็นภาษาเฉพาะที่ใช้กันในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ทำให้เข้าใจกันเฉพาะคนบางกลุ่ม หากผู้อ่านเป็นคนถิ่นอื่นอาจทำให้เข้าใจความหมายผิดไปได้ เช่น คำว่า รำ ในภาษาถิ่นเหนือ หมายถึง อร่อย หรือ ม่วน ในภาษาถิ่นอีสาน หมายถึง สนุก หรือ ข้าวแดง หมายถึง อาหารมือเย็น เป็นต้น

การใช้ประโยค

ความหมายของประโยค

ประโยค คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่มีเนื้อความครบถ้วน สมบูรณ์ เมื่อสื่อความไปแล้ว ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ตรงตามที่ต้องการ

ประเภทของประโยค

การแบ่งประเภทของประโยคอาจแบ่งได้หลายแบบขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง ได้แก่

1. แบ่งตามสถานการณ์และความหมายของประโยคเป็นหลัก (วิจิตร ภาณุพงศ์, 2520 , หน้า 13) จะแบ่งได้ดังนี้

1.1 ประโยคเริ่ม คือ ประโยคที่เราสามารถใช้เริ่มต้นการสนทนาได้ เมื่อสื่อสารออกไปแล้วผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที ประโยคประเภทนี้จะมีส่วนประกอบของประโยคครบถ้วน เช่น เธอจะไปกินข้าวกับฉันหรือเปล่า คุณแม่จะไปตลาดไหมคะ เธอจะไปดูหนังกับใคร

1.2 ประโยคไม่เริ่ม จะเป็นประโยคตามที่จะต้องมีการเริ่มนำมาก่อนหรือมีสถานการณ์มาประกอบ อาจมีเพียงภาคประธานหรือภาคแสดงเท่านั้น โดยจะละคำบางคำไว้ ข้อความที่กล่าวจึงมีเพียงคำหลัก ๆ ไม่ได้กล่าวเต็มทั้งประโยค เช่น ไป ไม่ไป เพื่อน

ตัวอย่างที่ต้องมีประโยคเริ่มนำมาก่อน

ประโยคเริ่ม	ประโยคไม่เริ่ม
เธอจะไปกินข้าวกับฉันหรือเปล่า	ไป
คุณแม่จะไปตลาดไหมคะ	ไม่ไป
เธอจะไปดูหนังกับใคร	เพื่อน
ห้องนี้มีนักเรียนทั้งหมดกี่คน	55 คน

ตัวอย่างที่ต้องมีสถานการณ์นำมาก่อน

สถานการณ์/ บริบท	ประโยคไม่เริ่ม
ผู้พูดไปซื้อผลไม้	มะม่วง 2 กิโลกับเงาะ 1 กิโล
ผู้พูดไปลองเสื้อผ้า	คับไป
ผู้พูดรับประทานสับปะรด	เปรี้ยวจัง

2. แบ่งตามลักษณะโครงสร้าง ได้แก่

2.1 ประโยคความเดียว ประกอบด้วย ภาคประธานและภาคแสดง โดยจะมีประธานเพียงหนึ่ง กริยาเพียงหนึ่งและกรรม ถ้าหากว่ากริยานั้นต้องการกรรมมารับ และอาจจะมีคำขยายประธาน ขยายกริยาหรือขยายกรรมอยู่ด้วย เช่น ฉันหิวข้าว พี่สาวของฉันกำลังร้องเพลงกับเพื่อน ๆ อย่างสนุกสนาน

2.2 ประโยคความรวม จะสามารถแบ่งเป็นประโยคความเดียว 2 ประโยคที่มีความสำคัญเท่า ๆ กัน โดยจะมีคำสันธานทำหน้าที่เชื่อมประโยค เช่น ฉันและแม่ไปตลาดด้วยกัน เมื่อเช้านี้ มะลียากไปดูหนังแต่ลิลลี่อยากไปเล่นโยคะ รถเฉลบลพลิกคว่ำ นิสิตต้องเรียนทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก เพราะฝนไม่ตกชวานาจึงทำนาไม่ได้

2.3 ประโยคความซ้อน จะประกอบไปด้วยประโยคความเดียวที่มีน้ำหนักไม่เท่ากัน แบ่งเป็นประโยคหลักที่มีใจความสมบูรณ์และประโยคย่อยที่มีใจความไม่สมบูรณ์ทำหน้าที่ขยายความประโยคหลักให้ชัดเจนขึ้น เช่น คุณสุมาลีซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกไปต่างประเทศเมื่อวานนี้ ม้าตัวที่วิ่งแข่งชนะตายแล้ว ฉันเห็นน้องกำลังกินขนมอยู่ในห้อง ข้อกล่าวหาที่ว่าเขายักยอกเงินบริษัท ยังไม่ได้รับการพิสูจน์

งานเขียนโดยปกติทั่วไปผู้เขียนมักจะใช้ประโยคหลายชนิดรวมกันเพื่อให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ ชัดเจน สื่อความได้กระจ่างตรงตามที่คุณเขียนต้องการจะสื่อ

ลักษณะของประโยคที่ดี

1. มีส่วนประกอบสำคัญของประโยครบและถูกต้อง ไม่ขาดส่วนสำคัญส่วนใดไป เพราะจะทำให้ไม่สามารถสื่อความได้อย่างชัดเจน ผู้อ่านอาจเกิดความสับสน ไม่รู้ว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารเรื่องอะไร เช่น บ้านสี่เหลี่ยมหลังใหญ่หลังนั้น จะเห็นว่าข้อความดังกล่าวนี้ขาดส่วนของกริยาหรือ กินข้าวอยู่ในห้อง ข้อความดังกล่าวนี้ขาดประธาน ผู้อ่านไม่ทราบว่าใครกินข้าวอยู่นั่นเอง

2. ไม่ควรมีคำเกิน คือ คำในประโยคไม่ควรมีมากเกินความจำเป็นเพราะจะทำให้ประโยคฟุ่มเฟือย และอาจสื่อความหมายไม่ชัดเจน เช่น กลิ่นดอกไม้มีนานาพรรณ โยงกลิ่นอบอวลไปทั่ว จากตัวอย่างประโยคดังกล่าวมีกรรมที่เป็นตัวเดียวกับประธาน อาจตัดกรรมออกหรือตัดประธานออกหรือเปลี่ยนคำอื่นเพื่อให้อ่านง่ายขึ้น

3. เรียงลำดับคำให้ถูกต้อง ตำแหน่งของคำในประโยคจะมีความสัมพันธ์กับความหมายที่คุณเขียนต้องการจะสื่อ โดยปกติโครงสร้างประโยคในภาษาไทยจะเรียงลำดับตามประธาน กริยา กรรมตามลำดับ ในกรณีที่มีคำขยายจะวางไว้หลังคำที่ถูกขยาย แต่หากผู้เขียนเรียงลำดับคำผิดตำแหน่งอาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไปหรือผู้อ่านอาจเกิดความเข้าใจผิดได้ เช่น สิ่งใดก็ค้ำถายตัวใหญ่ - สิ่งใดตัวใหญ่ก็ค้ำถาย จากประโยคดังกล่าว ถ้านำคำว่า ตัวใหญ่ วางไว้หลังค้ำถาย

ตัวใหญ่ก็จะขยายนามนั้น ถ้าวางไว้หลังมาแล้วก็จะขยายมาแล้วว่าเป็น ม้าลายตัวใหญ่ที่ถูกสิงโตกัด แต่ถ้าวางไว้หลังสิงโตก็จะขยายสิงโตว่า สิงโตตัวใหญ่ที่กัดม้าลาย โดยที่ม้าลายอาจจะตัวเล็กก็ได้ หรือเนื่องจากงบประมาณของรัฐมีจำกัดจึงเป็นอุปสรรคอย่างทั่วถึงในการจัดหา น้ำ คำว่า อย่าง ทั่วถึง นั้นวางอยู่ผิดตำแหน่ง ควรเปลี่ยนเป็น เนื่องจากงบประมาณของรัฐมีจำกัดจึงเป็นอุปสรรคในการจัดหาอย่างทั่วถึงหรือฉัน ไปเยี่ยมสามีชั่วคราวที่ต่างประเทศ คำว่า ชั่วคราว วางอยู่ผิดตำแหน่ง ควรเปลี่ยนเป็นฉัน ไปเยี่ยมสามีที่ต่างประเทศชั่วคราว

4. ประโยคกระทัดรัด ควรเป็นประโยคที่ใช้คำน้อยแต่ได้ใจความสำคัญครบถ้วน ได้แก่

4.1 ไม่ใช่คำซ้ำ ๆ กันในประโยค เพราะไม่ได้ช่วยทำให้ความหมายของประโยคเพิ่มขึ้น แต่อย่างไร หากในประโยคมีคำที่ซ้ำ ๆ กัน ควรหาคำอื่นที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาใช้แทนในบางตำแหน่งเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซาก จำเจ เช่น เขาชอบอ่านหนังสือนวนิยาย ในบรรดาหนังสือต่าง ๆ ที่เขาชอบอ่านนั้น หนังสือนวนิยายเป็นหนังสือที่เขาชอบอ่านมากที่สุด จะเห็นว่าข้อความดังกล่าวนี้มีข้อความซ้ำไปมา ควรเขียนให้กระชับเป็น เขาชอบอ่านหนังสือนวนิยายมากที่สุด หรือ ฉันชอบปลูกต้นไม้ ชอบเลี้ยงสัตว์ ชอบทำอาหารและชอบไปท่องเที่ยวต่างจังหวัด ข้อความดังกล่าวใช้คำว่า ชอบ ซ้ำไปมา ควรแก้ไขเป็น ฉันชอบปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ ทำอาหารและไปท่องเที่ยวต่างจังหวัด

4.2 คำที่ไม่จำเป็นทิ้ง เพราะจะทำให้ประโยคมีความเยิ่นเย้อ และฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น เช่น คณะกรรมการกำลังทำการประชุมอยู่ในห้อง ควรแก้ไขโดยตัดคำว่า ทำการ ออกเป็นคณะกรรมการกำลังประชุมอยู่ในห้อง หรือฉันใช้เงินสุรุ่ยสุร่ายเกินจำเป็น คำว่า สุรุ่ยสุร่าย ก็หมายถึงเกินความจำเป็นอยู่แล้ว

5. เขียนประโยคให้ชัดเจน ผู้อ่านอาจเข้าใจไม่ชัดเจนเนื่องจาก 2 ประเด็นนี้

5.1 ประโยคไม่กระชับ เนื่องจาก

5.1.1 ผู้เขียนใช้คำที่ไม่แพร่หลาย เช่น ศัพท์โบราณ ศัพท์สแลง ศัพท์ภาษาต่างประเทศ หรือศัพท์เฉพาะทางวิชาการ

5.1.2 ใช้คำที่มีความหมายกว้างเกินไป เช่น ฉันไม่สบาย

5.1.3 ใช้คำที่มีความหมายหลายนัย เช่น เพื่อนแนะนำให้ไปหาหนังสือดี ๆ อ่าน ฉันไม่เคยโคตรมเลยซักที ที่นี้รับอัดพระราชาเอา

5.1.4 ใช้คำที่มีความหมายแย้งกันเอง เช่น ไม่มีใครในห้องนั้นนอกจากฉัน ฉันมีความสุขมากที่จะต้องไปเยี่ยมคุณแม่ คินนี่ดวงดาวกระจางเต็มท้องฟ้า พระจันทร์เต็มดวงก็สาดแสง สิ้นวลกระจาง อาการของเขาทุเลาเป็นปกติแล้ว

5.2 ประโยคคำถาม หมายถึงประโยคที่มีความหมายไม่กระจ่าง เช่น เขาหัวโหล่น อาจมีความหมายถึงภูเขาหรือบุคคลก็ได้ หรือผมขายรถคุณสุรชัยไปแล้ว อาจหมายถึงขายรถให้กับคุณสุรชัย หรือหมายถึงขายรถของคุณสุรชัยให้กับคนอื่นก็ได้ ซึ่งประโยคที่คำถามนั้นอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ (นววรรณ พันธุมเมธา, 2538, หน้า 96) ดังนี้

5.2.1 ประโยคมีคำที่มีหลายความหมาย เช่น ข้าวเย็น

5.2.2 คำขยายบางคำหรือกลุ่มคำขยายบางกลุ่มอยู่ห่างจากคำที่ขยายมากทำให้เข้าใจไปว่าขยายคำอื่นแทน เช่น เขาถูกจับฐานเมาสุราอาละวาดที่โรงพักสามเสน

5.2.3 คำที่ขาดไปหรือเกินเข้ามา อาจทำให้ประโยคคำถาม เช่น ถ้าเงินขาดไปเจ้าหน้าที่ต้องออก

5.2.4 การเว้นวรรคผิดก็ทำให้ประโยคคำถาม

6. ไม่ใช่รูปประโยคและสำนวนต่างประเทศ ซึ่งมีอยู่หลายลักษณะ

6.1 ประโยคที่ประธานของประโยคเป็นผู้ถูกกระทำ โครงสร้างเดียวกับประโยคแบบ passive voice ในภาษาอังกฤษ (กรรม+ถูก+คำกริยา+โดย+ประธาน) เช่น ที่ดินย่านการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ถูกกว้านซื้อโดยนักลงทุนต่างชาติ คนไข้ถูกผ่าตัดสมองโดยทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอย่างเร่งด่วน

6.2 ประโยคที่ผู้ถูกกระทำเป็นประธานของประโยคและบอกผู้ถูกกระทำ ใช้บุพบทโดยนำหน้าผู้กระทำ (ประสิทธิ์ กาศย์กลอน และคณะ, 2548, หน้า 129) เช่น นวนิยายเรื่องนี้แต่งโดยนักเขียนที่มีชื่อเสียงบทอาเศียรวาทอ่านโดยนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

6.3 ประโยคมีความซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ เช่น มีการใช้บุพบทมากขึ้น มีการใช้ “การ” หรือ “ความ” มากขึ้นหรืออาจมีส่วนของสำนวนในภาษาอังกฤษเข้ามาอยู่ในประโยค เช่น คณะรัฐมนตรีชุดนี้อยู่ภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร การดำเนินงานของบริษัทในไตรมาสแรกที่ผ่านมาได้มีผลเป็นที่น่าพึงพอใจ การเดินของหัวใจของเขาแผ่วลงไปเรื่อย ๆ

7. ใช้ประโยคที่กระชับ กระทัดรัด ควรใช้คำน้อยแต่ได้ใจความมากและครบถ้วนตามที่ผู้เขียนต้องการสื่อ เช่น เครื่องสักการบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้แก่ ดอกไม้ รูปและเทียน ในประโยคนี้คำว่า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นั้นมีคำอื่นที่สามารถใช้แทนกันได้และยังมีความหมายครบถ้วนเหมือนเดิม เป็นคำที่ผู้อ่านรู้จักและเข้าใจความหมายได้อย่างดี จึงควรเปลี่ยนเป็น เครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย ได้แก่ ดอกไม้ รูปและเทียน

8. ใช้ประโยชน์ที่มีเอกภาพและสัมพันธภาพ เช่น เขาเป็นคนดีและทุก ๆ วันเขาจะไปทานน้ำเต้าหู้ หรือเราจะนั่งรถโรงเรียนไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว มีสัตว์ให้นักเรียนดูหลายชนิด รถออกจากโรงเรียนเวลา 7.00 น. หลังจากครูเช็คชื่อทุกคนแล้ว

9. ใช้ประโยชน์ให้น้ำหนัก ได้แก่

9.1 จัดคำให้อยู่ในที่ซึ่งมีน้ำหนัก การจัดวางน้ำหนักของประโยคแบ่งออกได้เป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนต้นประโยค ตอนกลางประโยคและตอนท้ายประโยค เช่น เกิดเหตุดินถล่มที่จังหวัดกระบี่มีผู้บาดเจ็บจำนวนมาก (หากนำคำกริยาวางไว้หน้าประโยคจะเน้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น) จังหวัดกระบี่เกิดเหตุดินถล่มมีผู้บาดเจ็บจำนวนมาก (หากนำคำนามวางไว้หน้าประโยค จะเน้นสถานที่ที่เกิดเหตุ)

9.2 ใช้คำซ้ำกัน แต่ต้องซ้ำในความหมายที่ต่างกันจึงจะทำให้คำมีน้ำหนัก เช่น ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยที่คนไทยทุกคนพึงรักษาไว้ จากข้อความนี้มีการซ้ำคำว่า ไทย หลายคำแต่เป็นการซ้ำคำที่มีความหมายแตกต่างกัน ได้แก่ ภาษาไทย ชาติไทย และคนไทย

9.3 จัดความให้ขัดแย้งกัน เช่น ยาคีมิรสวมแต่เป็นประโยชน์ต่อคนไข้ ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์

9.4 จัดความให้ขนานกัน เช่น คนใดเข้าใกล้ดอกบัว คนนั้นย่อมได้กลิ่นบัว

9.5 มีการจัดลำดับความตามความสำคัญของความหมาย อาจเป็นการจัดลำดับตามความสำคัญมากไปน้อยหรือน้อยไปมากก็ได้ หรือเรียงตามลำดับเวลา จากอดีตไปอนาคต เช่น หากทุกคนเห็นแก่ส่วนรวมเป็นที่ตั้งย่อมยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นทั้งแก่ตนเอง แก่สังคมและแก่ประเทศชาติ ทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน เขียน หรือรายได้หลักของประเทศในเวลาแตกต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก โดยสินค้าอุตสาหกรรมเป็นรายได้หลักอันดับหนึ่ง รองลงมาคือการท่องเที่ยว และลำดับสามคือสินค้าเกษตร

9.6 ลำดับเหตุให้สัมพันธ์กับผล เช่น บางคนสร้างกรรมดี บางคนสร้างกรรมชั่วไว้ในชาติก่อน เป็นผลให้บางคนมีความสุข บางคนมีความทุกข์ในชาตินี้ หรือ เพราะเขาข้ามถนนไม่ระมัดระวัง เขาจึงถูกรถชน

ระดับภาษา

โดยปกติทั่วไปภาษาจะมีระดับที่แตกต่างกัน เพื่อให้การเขียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เขียนควรที่จะมีความรู้เกี่ยวกับระดับของภาษาและใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลที่เราสื่อสารด้วย จึงจะทำให้งานเขียนนั้นสัมฤทธิ์ผลสมดังจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งไว้

ความหมายของระดับภาษา

ระดับภาษา หมายถึง ความแตกต่างของภาษา ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียนและภาษาท่าทาง ซึ่งควรใช้ให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลและกาลเทศะในการสื่อสาร (เสนีย์ วิลาวรรณ, 2544, หน้า 26)

ระดับภาษาเป็นการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสัมพันธภาพของบุคคลตามโอกาส กาลเทศะ และประชุมชนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลสมความมุ่งหมาย (จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, การอ่านและการเขียนทางวิชาการ, หน้า 141)

ดังนั้น ระดับภาษาจึงหมายถึงการเลือกใช้ถ้อยคำภาษาให้เหมาะสมกับเนื้อหาในงานเขียนและเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคลที่เราต้องการสื่อสารด้วย การจะเลือกใช้ภาษาในระดับใดนั้น ผู้เขียนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเนื้อหา กลุ่มผู้อ่านรวมทั้งเวลาและสถานที่แต่ในการเขียนทุกครั้งไม่ควรใช้ภาษาต่างระดับกันมากจนเกินไป

การแบ่งระดับของภาษา สามารถแบ่งออกได้ 3 แบบ ดังนี้

ภาษาระดับที่เป็นแบบแผน		ภาษาระดับที่ไม่เป็นแบบแผน		
ภาษาระดับทางการ (ระดับภาษาแบบแผน)		ภาษาระดับกึ่งทางการ (ระดับภาษากึ่งแบบแผน)		ภาษาระดับไม่เป็นทางการ (ระดับภาษาปาก)
ภาษา ระดับพิธีการ (ภาษาพิธีการ)	ภาษา ระดับทางการ (ภาษาราชการ)	ภาษา ระดับกึ่งทางการ (ภาษากึ่ง ราชการ)	ภาษาระดับ ไม่เป็นทางการ (ภาษาสนทนา)	ภาษาระดับกันเอง (ภาษาปาก/ ภาษาแสดง)

แบบที่ 1 จะแบ่งระดับภาษาออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ภาษาระดับที่เป็นแบบแผนและภาษาระดับที่ไม่เป็นแบบแผน ถือเป็นกรแบ่งระดับของภาษาอย่างกว้างที่สุด หากงานเขียนมีลักษณะที่เป็นทางการ ภาษาที่ใช้จะเป็นระดับแบบแผน มีความถูกต้องของภาษา ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ กระจ่าง กระชับ ชัดเจน เช่น เอกสารทางราชการ หนังสือวิชาการ แต่หากงานเขียนมีลักษณะที่เป็นส่วนตัวหรือเป็นงานเขียนที่มีเนื้อหาบันเทิงคดี ภาษาที่ใช้มักจะเป็นระดับที่ไม่เป็น

แบบแผน บางครั้งอาจมีคำไม่สุภาพ คำสแลงหรือคำถิ่นต่าง ๆ ปรากฏรวมอยู่ด้วย เช่น จดหมายส่วนตัว งานเขียนประเภทเรื่องสั้น - นวนิยาย

แบบที่ 2 จะแบ่งระดับภาษาออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ภาษาระดับทางการ ระดับกึ่งทางการและไม่เป็นทางการ การแบ่งระดับของภาษาแบบนี้เป็นแบบที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ดังนี้

1. ภาษาทางการ เป็นภาษาที่มีความประณีต เป็นแบบแผนและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ส่วนใหญ่ใช้ในการเขียนมากกว่าการพูด เช่นการเขียนเอกสารทางวิชาการ ตำราหนังสือราชการ พระบรมราโชวาท

ตัวอย่าง ความสงบนั้น ภายนอก ได้แก่ สภาวะการณ์ที่เรียบร้อยเป็นปกติ ไม่มีความวุ่นวายขัดแย้ง ไม่มีการเอาเปรียบเบียดเบียนหรือมุ่งทำร้ายทำลายกัน ภายใน ได้แก่ ความคิดจิตใจที่ไม่ฟุ้งซ่าน หวั่นไหวหรือเดือดร้อนกระวนกระวาย ด้วยอำนาจความมักได้เห็นแก่ตัว ความร้ายกาจเพ่งโทษ ความหลงใหลห่อเหิม อันเป็นต้นเหตุของอกุศลจิตทั้งปวง

2. ภาษากึ่งทางการ หรือภาษากึ่งทางการหรือกึ่งแบบแผน เป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างกันรวมถึงคำย่อที่ได้รับการยอมรับใช้พูดหรือเขียนในโอกาสทั่ว ๆ ไปอย่างภาษาปาก แต่มีความสุภาพมากขึ้น เช่น การสนทนาระหว่างผู้น้อยกับผู้ใหญ่ หรือผู้ที่ไม่คุ้นเคยกัน การอภิปราย หรือการเขียนบทความ

ตัวอย่าง ปัญหาโรคข้อเข่าเสื่อมอักเสบเป็นปัญหาที่พบบ่อยในผู้สูงวัยและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งข้อเข่าเสื่อมเป็นภาวะที่ห้ามไม่ได้ เป็นแล้วไม่หายขาดแต่สามารถชะลออาการเสื่อมได้ ดังนั้นเราจึงควรเรียนรู้ข้อปฏิบัติต่าง ๆ เมื่อพบว่ามีอาการข้อเข่าเสื่อม ในเบื้องต้นผู้ป่วยต้องดูแลตนเอง ปรับพฤติกรรมการใช้ข้อ ทำทางการเดิน การบริหารกล้ามเนื้อเพื่อช่วยชะลออาการเสื่อม รวมไปถึงการควบคุมน้ำหนักตัว การป้องกันไม่ให้เกิดการเสื่อมสลายของกระดูกอ่อนหรือการสึกหรอของเยื่อหุ้มข้อก่อนเวลา จะสามารถช่วยแก้ปัญหอาการเจ็บปวดได้

3. ภาษาไม่เป็นทางการ ได้แก่ ภาษาที่ใช้กันทั่วไปในชีวิตประจำวัน ส่วนมากจะใช้ในการพูดมากกว่าการเขียน บางครั้งไม่สุภาพจึงมีความสมบูรณ์ทางไวยากรณ์น้อย แต่ยังสามารถสื่อความหมายกันได้เข้าใจ เช่น ภาษาถิ่น ภาษาตลาด ภาษาสแลง หรือภาษาเฉพาะ เช่น ภาษาเด็ก ภาษาเพศที่ 3

ตัวอย่าง หลังจากเช็บบอลเปิดเกมในครั้งแรกได้ไม่กี่อึดใจ พลพรรคหงส์แดงก็ได้เสเมื่อทีมในดวงใจส่งบอลเข้าไปตุงตาข่ายทีมสิงห์โตน้ำเงินได้ก่อน 1 ประตู จนจบการแข่งขันลิเวอร์พูลเอาชนะเชลซีไปได้ 1-0 ส่วนอีกคู่ "จิ้งจอกพันธุ์สยาม" เลสเตอร์ ซิตี้ ผงคคว่าแชมป์เดอะ

808.066

๙ 14๙ ๓

๒. 3

338746

แรมเปียนชีพไปครองเป็นที่เรียบร้อย หลังบุกไปชนเอาชนะ โบลตัน วันเคอเรอร์สถึงถิ่น 1-0 ส่งผลให้เลสเตอร์ทำคะแนนทิ้งห่างทีมรองจ่าฝูงขาดลอย 7 แต้มเมื่อวันอังคารที่ผ่านมา

ตัวอย่าง การใช้ภาษาในระดับต่างๆ

ภาษาทางการ	ภาษากึ่งทางการ	ภาษาไม่เป็นทางการ
โดยมิตินุลค่า	ได้เปล่า	ฟรี
มีความประสงค์	ต้องการ	อยาก
ทีมฟุตบอลสโมสรลิเวอร์พูล ชนะทีมฟุตบอลสโมสร แมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด 4 ประตูต่อ 0	ทีมลิเวอร์พูลชนะทีม แมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด 4-0	หงส์ชนะผี 4-0

แบบที่ 3 จะแบ่งระดับภาษาออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ภาษาระดับพิธีการ ภาษาระดับทางการ ภาษาระดับกึ่งทางการ ภาษาระดับไม่เป็นทางการ ภาษาระดับกันเอง

1. ภาษาระดับพิธีการ ถือเป็นภาษาระดับสูง ใช้ในโอกาสที่เป็นพิธีการต่างๆ เช่น พระบรมราชาวาท การกล่าวถวายพระพร
2. ภาษาระดับทางการ ใช้ในการเขียนที่เปิดเผยต่อสาธารณชนอย่างเป็นทางการหรือเป็นเอกสารของทางราชการหรือใช้กล่าวในที่ประชุมชนอย่างเป็นทางการ เช่น สุนทรพจน์ หนังสือราชการ เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย แถลงการณ์
3. ภาษาระดับกึ่งทางการ ใช้ในการพูดต่อหน้าสาธารณชน การประชุม การปาฐกถา การเขียนบทความ
4. ภาษาระดับไม่เป็นทางการ มักจะใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ต่างวัย ต่างเพศหรือผู้ที่ไม่สนิทสนมคุ้นเคยกันนักหรือในงานเขียนประเภทบันเทิงคดีโดยทั่วไป เช่น โฆษณา เรื่องสั้น นวนิยาย
5. ภาษาระดับกันเอง ใช้สื่อสารกันระหว่างผู้ที่คุ้นเคยสนิทสนม ภาษาจึงไม่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนมากนักหรืออาจจะผิดไปจากหลักภาษาที่ถูกต้อง มักใช้ในการพูดมากกว่าการเขียน อาจปรากฏคำจำพวกคำสแลง คำหยาบปนอยู่ด้วย เช่น การเขียนจดหมายส่วนตัว

คำถามท้ายบทที่ 2

1. จงอธิบายลักษณะของการใช้คำและประโยคที่ดี
2. ให้นิสิตหาตัวอย่างของประโยคที่บกพร่องพร้อมทั้งอธิบายว่าบกพร่องอย่างไรและแก้ไขให้ถูกต้อง

บทที่ 3

การใช้ภาพพจน์และโวหาร

ความมุ่งหมายของบทเรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของภาพพจน์และโวหาร
2. เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาพพจน์และโวหารประกอบในการเขียนได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

1. ประเภทของภาพพจน์
2. ประเภทของโวหาร

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. บรรยาย
2. อภิปราย
3. ฝึกปฏิบัติการเขียน

อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารคำสอน
2. ตำรา หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power point

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ

บทที่ 3

การใช้ภาพพจน์และโวหาร

ภาพพจน์และโวหารเป็นศิลปะในการใช้ภาษาอย่างมีวรรณศิลป์เพื่อสื่อความให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ รวมทั้งเกิดจินตนาการ อารมณ์ความรู้สึกร่วมตามที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

ภาพพจน์

ภาพพจน์ หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง ทำให้มีความหมายที่เด่นชัดและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกสะเทือนใจมากกว่าถ้อยคำที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ดังนี้

1. การเปรียบเทียบโดยตรงหรืออุปมา คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน โดยนำสิ่งที่ต้องการเปรียบและสิ่งที่ใช้เปรียบมาวางคู่กัน แล้วเชื่อมกันด้วยคำว่า เหมือน คล้าย ยังกับ ดุจ ดัง เช่น ปาน เป็นต้น มักเรียกว่าการเปรียบเทียบเหมือน การเปรียบเทียบแบบนี้จะช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพสิ่งที่กล่าวถึงได้อย่างแจ่มแจ้งและชัดเจนมากขึ้น เกิดความรู้สึกคล้อยตามได้ง่ายและยังช่วยสร้างความประทับใจอีกด้วย เช่น

เงียบเหมือนป่าช้า

เย็นอย่างกับน้ำแข็ง

สวยราวกับนางฟ้า

หวานเหมือนน้ำผึ้งเดือนห้า

2. การเปรียบเทียบโดยนัยหรืออุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง การเปรียบเทียบแบบนี้เรียกว่าการเปรียบเทียบ โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า เป็น หรือ คือ หรือ ยกเอาลักษณะเด่นของสิ่งนั้นมากล่าวทันที ผู้อ่านต้องพิจารณาความหมายแฝงหรือความหมายแท้จริงที่ซ่อนอยู่อีกชั้นหนึ่ง เช่น

คำพูดบาดหู

ดาหวาน

ลูกเป็นแก้วตาดวงใจของพ่อแม่

เขาเป็นมือขวาของเจ้านาย

3. การเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตรงกันข้าม คือ การนำถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายตรงข้ามกัน ไม่สอดคล้องหรือขัดแย้งกันมาเปรียบเทียบกัน เพื่อเน้นย้ำความหมายให้เด่นชัดขึ้น ม่น้ำหนักมากขึ้น เช่น

รีบทำช้า ๆ

ชัยชนะของผู้แพ้

ไกลตาใกล้ใจ

เลวดีจริง ๆ

สวยเป็นบ้า

ไฟหนาว

การเปรียบเทียบแบบนี้บางกรณีจะใช้ในการสร้างอารมณ์ขันด้วย นอกจากจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนแล้วยังช่วยให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขัน เช่น

อยู่ปราสาทเสาคอดยอดด้วน	กำแพงแก้วแล้วล้วนด้วยเรียวหนาม
มีทหารหอนเห่าเฝ้าโมงยาม	คอยปราบปรามปัจเจกมิตรที่คิดร้าย

(ระเด่นลันได)

จากตัวอย่างจะเห็นคำที่มีความหมายตรงกันข้าม อย่างเด่นชัด เช่น ปราสาท โดยปกติจะต้องมีลักษณะสวยงามสง่า ยิ่งใหญ่มียอดสูงเด่นอยู่ในวัง แต่ปราสาทของลันได เสาคอดยอดด้วน ไม่มีความงามสง่าแต่อย่างใด อีกทั้งกำแพงแก้วยังสร้างด้วยเรียวหนาม ปราศจากความสวยงามอย่างที่กำแพงแก้วควรจะเป็น หรือทหารที่คอยทำหน้าที่ปกป้อง รักษาความปลอดภัยก็กลายเป็นสุนัขที่เฝ้าดูแลแทน ซึ่งเป็นลักษณะการใช้คำที่ตรงกันข้ามเพื่อสร้างความขัดแย้งและขบขันให้เกิดแก่ผู้อ่าน

4. การเปรียบเทียบ โดยใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง การเปรียบเทียบแบบนี้มีหลายลักษณะ ได้แก่

- 4.1 การใช้คำหรือวลีซึ่งบอกลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด เช่น เก้าอี้ ชีวิตต้องต่อสู้ตั้งแต่อยู่ในเปลจนเข้าโลง
- 4.2 การกล่าวถึงสถานที่แต่หมายถึงคน เช่น ไม่มีข่าวจากทำเนียบ
- 4.3 กล่าวถึงชื่อคนแต่หมายถึงผลงาน เช่น นิสิตเอกไทยเรียนเจ้าฟ้ากุ้งและเอกอังกฤษเรียนเชกสเปียร์ ครูคนนี้สอนสุนทรภู่
- 4.4 กล่าวถึงส่วนย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ต้องการให้มีความหมายถึงส่วนเต็มหรือทั้งหมด เช่น กินข้าว กินหมาก
- 4.5 การนำชื่อเครื่องหมายการค้าของสินค้า บริษัท หรือสัญลักษณ์มาใช้แทน เช่น มาม่า ใช้เป็นคำเรียกแทนขนมปังสำเร็จรูป ลิควิด ใช้เรียกแทนน้ำยาลบคำผิด เป็นต้น
- 4.6 การเปรียบเทียบโดยใช้คำเกินจริงหรืออติพจน์ คือ การเปรียบเทียบโดยใช้ถ้อยคำที่เกินจริงเป็นการเน้นให้เกิดความรู้สึกหรืออารมณ์คล้อยตาม เช่น

คอแห้งจนเป็นผง	นั่งจนรากงอก
โกรธจนแทบกระอักเลือด	หิวจนไส้จะขาด
หรือ	
ขอเดชะพระพุทธรูปช่วย	แม้นมอดม้วยกลับชาติวาสนา
อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา	อยู่คู่ฟ้าดินได้คงใจปอง

6. บุคลาธิษฐาน คือ การกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่มนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ หรือนามธรรม สามารถแสดงออกปฏิกิริยาต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับมนุษย์ เช่น ทะเลพิโรธ

ฟ้าร้องให้ นอกจากนี้การใช้ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานยังพบมากในงานเขียนประเภทนิทานทั้งในนิทานชาดก หรือในนิทานอีสป คือ การให้สัตว์ พืช ต้นไม้หรือวัตถุอื่น ๆ พูดยาสื่อสารกัน แสดงความรู้สึกนึกคิดหรือแสดงบทบาทได้เช่นเดียวกับมนุษย์

7. สัทพจน์ คือ การกล่าวเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ฟ้าผ่าเปรี้ยง นกร้องจ๊ับ ๆ

โวหาร

โวหาร คือ ท่วงทำนองในการเสนอเรื่อง เป็นลีลาการใช้ภาษาอย่างมีชั้นเชิงและศิลปะ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวและเกิดความรู้สึกตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การใช้โวหารในการเขียนนั้น ผู้เขียนต้องเลือกใช้โวหารให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของเรื่องที่จะเขียน โวหารแบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

1. บรรยายโวหาร คือ โวหารที่ใช้อธิบายเรื่องราวหรือเล่าเรื่องเหตุการณ์หรือให้ความรู้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน ได้สาระตามประเด็น ใช้ในการเสนอสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง ถ่ายทอดสาระทางวิชาการ แนะนำวิธีการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการเขียนบรรยายโวหารคือ ความถูกต้องของข้อเท็จจริงและสาระสำคัญ มีกระบวนการเรียบเรียงความคิดอย่างมีระบบ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและชัดเจน

ตัวอย่าง

ในร่างกายมนุษย์มีฮอร์โมนที่ช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตเรียกว่า โกรทฮอร์โมน (Growth hormone) หรือฮอร์โมนจีเอช (GH) ซึ่งสร้างและหลั่งออกมาจากต่อมใต้สมองกระตุ้นให้มีการยึดของกระดูกในแนวยาว ทำให้ร่างกายของมนุษย์สูงขึ้น ถ้าขาดฮอร์โมนจีเอชจะมีการเจริญเติบโตช้าและเป็นผู้ใหญ่ที่มีส่วนสูงประมาณ 120 - 140 เซนติเมตร ส่วนเด็กที่เป็นโรคเนื้องอกของต่อมใต้สมองชนิดที่มีการสร้างฮอร์โมนจีเอชมากผิดปกติมักจะเจริญเติบโตเร็ว โดยมีส่วนสูงประมาณ 100 - 250 เซนติเมตร

เมื่อไปเที่ยวหรือนอนในที่ไม้อุ่นชื้น หลายคนมีอาการท้องผูกและนอนไม่หลับ กลายเป็นผลไม้ที่มีคุณประโยชน์มาก เพราะอุดมไปด้วยวิตามินบี แมกนีเซียม และโพแทสเซียมสูง ช่วยขับโซเดียมเพื่อลดความเสี่ยงเป็นความดันโลหิตสูง เส้นใยที่มีอยู่ในกล้วยส่งผลให้ระบบการขับถ่ายในแต่ละวันของร่างกายเราดีขึ้น กล้วยยังมีสารเซโรโทนินที่ช่วยลดอาการหงุดหงิด และทำให้นอนหลับสบายยิ่งขึ้นอีกด้วย

ระหว่างการเดินทาง เราควรจิบน้ำตลอดเวลา เพราะการเดินทางที่ยาวนานจะทำให้ร่างกายของเราขาดน้ำ โดยเฉพาะเมื่อต้องนั่งอยู่ในรถปรับอากาศซึ่งมีความชื้นในอากาศน้อย การได้รับน้ำไม่เพียงพออาจนำไปสู่อาการวิงเวียนศีรษะ การปวดเมื่อยตามตัว โดยเฉพาะสำหรับบุคคลที่ต้องขับรถอาจทำให้เสียสมาธิในการขับรถได้ ดังนั้นควรมีน้ำสะอาดติดรถอยู่เสมอไม่ว่าจะเดินทางไปไหน

“ศาลาย้อยเค้ามีลักษณะ โครงสร้างคล้ายโบสถ์แบบมาตรฐานของกรมศาสนาอยู่บ้าง แต่กว้าง เตี้ยและแบนกว่า ไม่ดูรุงรังทั้งที่มีวัดหลายไม้นุญระดับพราว หลังคายกระดับเป็นสองชั้น ปั้นลมหรือตัวลายของลักษณะเป็นนาครอยเหมือน โบสถ์วัดชนะสงคราม ไม่ใช่ขนาดสะดุ้งเหมือน โบสถ์วิหารทางภาคกลางทั่วไป สิ่งที่ศัพทศาสตร์ทางภาคกลางเรียกว่าช่อฟ้าสี่ตัวนั้น บอกความเป็นสถาปัตยกรรมทางเหนือ เป็นสลักไม้รูปนาคตั้งตรงขึ้นฟ้า ไม่ได้งอนช้อยเหมือนช่อฟ้าที่เห็นจน ตามตามกรุงเทพฯ ดูแข็งแต่เป็นสง่า ลาดหลังคากว้างลดชั้นเป็นสองระระดับ”

2. พรรณนาโวหาร คือ โวหารที่ใช้พรรณนาเรื่องราวหรือความรู้สึกอย่างละเอียด โดยมุ่งหมายให้ผู้อ่านสร้างจินตนาการ เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง เกิดอารมณ์คล้ายตามถ้อยคำของผู้เขียน โวหารแบบนี้ใช้มากในงานเขียนประเภทบันเทิงคดี หรือการเขียนที่ต้องการโน้มน้าวอารมณ์ผู้อ่าน

ตัวอย่าง

อากาศยามเช้าในสวนของกุหลาบแห่งนี้ดูสดใส ผีเสื้อแสนสวยกรีดปีกกระซิบในสาย แดกอ่อนยามเช้าจากดอกหนึ่งไปสู่อีกดอกไม้นานาพันธุ์อีกหลาย ๆ ดอก สีของกุหลาบปักกิ่งดอกนั้น แดงสดสว่างจ้าตัดกับสีเขียวสดของสนามหญ้า ประกายน้ำค้างต้องแดควาวัวราวกับอัญมณีเรีรา อยู่บนพื้นพรมเขียวของสนามแห่งนี้

ถ้าหากว่า เหงื่อและน้ำตา ตลอดจนชีวิตของมนุษย์ที่ถูกเกณฑ์เอามาสร้างนครวัดนี้ สามารถตกดวงเอาไว้ได้ เหงื่อ น้ำตา และชีวิตนั้นก็คงจะท่วมพันคู่ที่ล้อมรอบนครวัดนี้อยู่ เสียงลมที่พัดเข้ามาทางช่องทวารศิลา และเล่นไปตามระเบียบมีดดั้งเหมือนเสียงสะท้อนของเสียงโหยหวน ด้วยความเจ็บปวด เมื่อพันปีมาแล้ว เสียงค้ำคาวกระพือปีก และเสียงค้ำคาวร้อง ฟังดูเหมือนเสียงคนกระซิบกระซาบปรับทุกข์กันด้วยความเหนื่อยอ่อนและเมื่อยล้า

ผมเขม่วท้อง ในอกเดินทึทึ ๆ พยายามผ่อนลมหายใจกลัวจะทำให้ น้ำกระเทือนน้ำ ผิวหน้า ไม่ไหลแต่มีบางอย่างข้างใต้ทำให้น้ำนูนขึ้นมาราวกับข้างล่างลึก ๆ กำลังเคลื่อน ไหวและ คล้ายกับอะไรกำลังจะขึ้นมาหุนเรื่อ แล้วผมก็ยืนหลังวาวต้องรีบนั่งราบลงกับพื้นเรื่อ ขนลุกชัน ลึกตรงนั้น ผมเห็นซุงใหญ่แข็งทื่อ โตกว่าเรื่อเรื่อเรื่อกำลังเคลื่อนตามไปไม่มีจูก 2 รูตา ๆ ที่เขาทำไว้ ร้อยหวายไพล่จากน้ำมีด ๆ ค่อย ๆ ออกมาหาดตรงที่ถูกแสง...

3. เทศนาโวหาร คือ โวหารสั่งสอนหรือชักจูงใจให้เห็นคล้อยตาม เสนอพรรณสนะ ซึ่งแนะนำหรือให้ข้อสังเกต ในการเขียนเทศนาโวหารจะต้องใช้เหตุผลประกอบอย่างน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้รับสารจะได้เห็นจริงหรือเห็นคล้อยตาม ผู้เขียนต้องชี้ให้เห็นเหตุที่เป็นที่มาหรือผลที่จะเกิดขึ้นตามมาให้แจ่มแจ้ง ควรมีการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายคุณและโทษให้เห็นจริงด้วย การเขียนโวหารประเภทนี้จำเป็นต้องใช้โวหารอื่น ๆ มาประกอบเพื่อให้ได้ใจความชัดเจนและสามารถชักจูงใจผู้อ่านให้คล้อยตามความคิดของผู้เขียนได้

ตัวอย่าง

มีวันไหนบ้างที่พระอาทิตย์ขึ้นแล้วไม่ตก มีใครบ้างที่ขึ้นถึงจุดสูงสุดแล้วไม่ถล่มสู่สามัญ ชีวิต “มีขึ้น-มีลง” หรือ “มีเกิด - มีดับ” อยู่เสมอ ถ้าเรารู้ไม่เท่าทันกฎเกณฑ์อันเป็นกติกาพื้นฐานของชีวิตเหล่านี้ ยามอยู่ในช่วงขาขึ้นก็มักกำพอง ยามตกลงมาอยู่ข้างล่างก็มักทุกข์ปางตาย แต่ถ้าเรารู้เท่าทัน ขาขึ้นก็ขึ้นอย่างสง่างามและไม่อหังการ คุกคนข้างล่าง ครั้นถึงเวลาขาลงก็ลงจากเวทีอย่างสงบและมีเกียรติ แต่ถ้ารู้ไม่เท่าทัน ยิ่งสูงก็ยิ่งหนาว

ผู้ที่อยู่ด้วยกันต้องอาศัยความอ่อนผันเพื่อความสะดวกแก่กันและกัน และต้องมีความเชื่อใจซึ่งกันและกันจึงจะอยู่ไปด้วยกัน โดยอาการอันยั่งยืนได้ ถ้าเมื่อใดขาดเยื่อใยไมตรีแก่กัน อย่างที่วามานั้นแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะอยู่ด้วยกันต่อไปได้ แม้แต่สามีภรรยาซึ่งมีเยื่อใยผูกพันกันอยู่ เมื่อขาดความอ่อนผันแก่กันหรือขาดความไว้วางใจแก่กันแล้ว ก็ต้องหย่าร้างกันไป ดังนั้นเห็นได้ว่าการตามใจตนเองผู้เดียวย่อมจะมีแต่ผลร้าย หากผลดีมิได้เลย

วิธีคิดเชิงบวกหรือการมองโลกในแง่ดีอย่างที่พระพุทธองค์ทรงใช้มีอยู่ทั่วไปในพระไตรปิฎก ท่านแนะนำว่าถ้าหากมีใครมาตำหนิ วิพากษ์ ก็ให้รู้จักมองคนเหล่านั้นว่าเป็นผู้ซึ่งขุมทรัพย์ เราควรจะขบใจคนเหล่านั้นที่เสียสละเวลาซึ่งขอบกพร่องให้กับเรา ถ้าหากสิ่งที่เขาชี้เป็นความจริง เราก็ควรแก้ไข แต่ถ้าหากไม่เป็นจริงก็ควรแผ่เมตตาให้เขา ใครก็ตามที่ถูกตำหนิ ถูกตำหนิ วิพากษ์วิจารณ์บ่อย ๆ แล้วทนไม่ได้ขอให้เปลี่ยนวิธีคิดเสียใหม่ โดยหัดมองโลกในแง่ดี คือ หัดคิดว่า คำคำมีค่ากว่าคำชม เพราะคำคำทำให้เรามองเห็นถึงขอบกพร่องของตนเอง ทำให้มองเห็นช่องทางในการปรับปรุงตัวเองให้ดียิ่งขึ้น ถ้าสิ่งที่เขาคำไม่ใช่จริงก็ควรวางใจให้เป็นกลาง เพราะคนเราไม่ได้เป็นนั่นเป็นนี่ตามคำคำของเขา แต่เราจะเป็นอย่างไรเพราะการกระทำของเราเองต่างหาก ควรถือคติว่าคนมิได้เป็นคนดีเพราะคำคน มิได้เป็น โจรเพราะคำคน แต่เราเป็นคนเช่นไรเหล่าเทพให้กัรู้เช่นนั้น

4. สาธกโวหาร คือ โวหารที่ยกตัวอย่างหรืออธิบายให้เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น ตัวอย่างที่นำมาอาจได้แก่นิทาน ตำนาน เกร็ดความรู้ สาธกโวหารมักนำมาใช้เพื่อทำให้ข้อความที่กล่าวมาแล้วเด่นชัดยิ่งขึ้น โดยปกติสาธกโวหารจะใช้ประกอบโวหารอื่น ๆ เช่น บรรยายโวหาร พรรณนา

โหวตหรือเทศนาโหวต เรื่องที่นำมาสาธกควรเป็นเรื่องง่าย ๆ น่าติดตามและมีความสอดคล้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึง

ตัวอย่าง

คนเราต้องเอาอย่างมคอย่าไปเอาอย่างนอน เพราะมคนั้นถึงมันจะตัวเล็กนิดเดียวแต่ก็ขยันขันแข็ง สามารถลากเหยื่อชิ้นใหญ่ ๆ ได้สบาย แต่ถึงกระนั้นมันก็กลับกินอาหารแต่น้อยจนเอวคอดกั้ว ผิดกับนอน ซึ่งเกียจคร้านเอาแต่กินทั้งวัน โดยไม่ทำงานทำการอะไรจนตัวอ้วนอู้อัย ผลสุดท้ายก็กลายเป็นเหยื่ออันโอชะของนกของปลา

การทำพิธีตัดกรรมในทางหนึ่งจึงกลายเป็นการส่งเสริมให้คนกล้าทำกรรมชั่วมากขึ้นอย่างไม่รู้สึกอายชั่วกลัวบาป ซ้ำยังส่งเสริมให้คนเดินสวนทางพุทธจริยธรรมออกไปไกลอย่างน่าเป็นห่วง การตัดกรรมอย่างนี้จะช่วยอะไรได้ หากพูดอย่างตรงไปตรงมา การไปตัดกรรมโดยเข้าพิธีกับเจ้าพิธีทั้งหลายเป็นการเสียค่าโง่มากกว่าการทำตามหลักพระพุทธศาสนาและเป็นการสร้างกรรมมากกว่าตัดกรรม ในพระไตรปิฎกมีพระพุทธพจน์ยืนยันเรื่องคนที่พยายามหนีกรรมแต่สุดท้ายก็ไม่อาจหนีพ้น จำต้องยอมจำนนต่ออำนาจของกฎแห่งกรรมอยู่หลายแห่ง

ในพระพุทธประวัติท่านเล่าเรื่องพระเจ้าวิฑูทกะ กษัตริย์กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล ยกทัพไปรวีกรุงกบิลพัสดุ์อันเป็นบ้านเกิดเมืองบิทรของพระพุทธองค์อยู่ถึงสามครั้งสามครา กว่าจะตีเมืองกบิลพัสดุ์ให้ราบเป็นหน้ากลอง ได้ก็ต้องใช้เวลาอยู่นานพอสมควรเนื่องเพราะพระเจ้าวิฑูทกะทรงเกรงพระทัยพระพุทธเจ้า ผู้มีศักดิ์เป็นพระญาติผู้ใหญ่ของเจ้าศากยะทั้งหลาย แต่ถึงแม้พระเจ้าวิฑูทกะจะทรงเกรงพระทัยพระพุทธองค์อยู่มาก ทว่าความแค้นในพระทัยของพระองค์ที่เจ้าศากยะเคยทำไว้ต่อพระองค์มีมากกว่า จึงไม่ทรงยอมเลิกร่าง่าย ๆ จนถึงครั้งที่สามนี้ทรงเดินทัพอย่างปลอดภัยไปร้ง พระพุทธองค์ไม่เสด็จมาช่วยพระประยูรญาติชาวกบิลพัสดุ์เหมือนอย่างเคย เมื่อเบื้องหน้าไม่มีพระพุทธองค์มาขวางทางเดินทัพเอาไว้ เจ้าศากยะทั้งหลายพร้อมด้วยประชาชนพลเมืองจึงถูกกองทัพพระเจ้าวิฑูทกะทำลายล้างอย่างโหดเหี้ยมจนวงศ์ศากยะสูญหายไปจากหน้าประวัติศาสตร์ตราจบัดนี้

เหตุที่ในการยตราทัพครั้งที่สาม พระพุทธองค์ไม่เสด็จมาขวางทัพเอาไว้เหมือนสองครั้งแรก ก็เพราะทรงพิจารณาเห็นว่าในอดีตชาติ เจ้าศากยะทั้งหลายเคยก่อกรรมชั่วเอาไว้โดยการโปรยยาพิษในแม่น้ำ ทำให้ผู้ใช้น้ำต้องได้รับยาพิษล้มตายจำนวนมาก บัดนี้ถึงเวลาที่เจ้าศากยะทั้งหลายจะต้องชดใช้กรรมนั้นแล้ว ครั้นทราบความจริงว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของกฎแห่งกรรมที่ใคร ๆ ก็ไม่อาจขัดขวาง ผ่อนปรนหรือตัดได้ จึงทรงปลื้มพระองค์ออกมาเสีย ทรงวางอุเบกขาความ เป็นไปของพระประยูรญาติอย่างสงบ

นี่แหละคือกฎแห่งกรรมที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เมื่อกฎแห่งกรรมอันเป็นสัจธรรมอมตะนี้ถึงเวลาให้ผลแล้ว แม้แต่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้ายังต้องทรงยอมจำนนเปิดทางให้กับกฎแห่งกรรมทำงานของมัน ไปอย่างเที่ยงธรรม

5. อุปมาโวหาร คือ โวหารเปรียบเทียบ เป็นการเขียนโดยการยกข้อความมาเปรียบเทียบเพื่อประกอบความให้ชัดเจนขึ้น การเปรียบเทียบนี้มีหลายลักษณะอาจเป็นการเปรียบเทียบเหมือน เปรียบแย้ง

ตัวอย่าง

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้น ไม่สำคัญข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแดงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่างข้อสำคัญคือแดงกวาที่จะเอาดองจะต้องเป็นแดงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียม หรือน้ำซ่มฝรั่งขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น บุคคลที่สืบเสาะรำเรียนวิชาก็เหมือนแดงกวาดอง ถ้านิสัยใจคอมันเน่าเสียแล้ว ถึงจะรำเรียนด้วยวิธีใด มันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

การบำเพ็ญจิตภาวนาอยู่เสมอเป็นเสมือนหนึ่งการ “ดีที่ออกซ์” หัวใจ เพราะคนที่มีสุขภาพจิตดี ความเครียดจะละลายหายไป ความสุขจะเข้ามาแทนที่ เมื่อใจใส ใจสบาย หน้าตา ผิวพรรณก็ผุดผาดผ่องใส ดูดีมีสง่าราศีโดยไม่ต้องมีเครื่องประดับก็ยิ่งได้ แต่ถ้าข้างในไม่ดีแล้ว ไม่ว่าวันนั้นจะแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์ราคาแพงอย่างไรก็ตาม ความงามภายนอกนั้นก็ไร้ความหมาย ใครอยู่ใกล้ก็สัมผัสได้ถึงความปั่นป่วนพลุ่งพล่านที่ส่งผ่านตัวตนออกมาภายนอก ตรงกันข้าม หากใครสักคนหนึ่งมีสุขภาพจิตดีทุกวัน แม้คัมมน้ำจิตรธรรมดา ๆ ก็จะมีสติกว่าอร่อยเป็นที่สุด แต่ถ้าวันไหนจิตไม่ใส ใจไม่สว่างวันนั้นต่อให้คัมมน้ำชาวดละแสนก็รู้สึกจิตสนิทไม่เป็นรส

คำถามท้ายบทที่ 3

1. ภาพพจน์มีกี่ประเภท อะไรบ้าง
2. โวหารมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
3. ให้นิสิตค้นคว้าตัวอย่างงานเขียนที่และวิเคราะห์ว่าเป็น โวหารชนิดใดหรือประกอบด้วยภาพพจน์ประเภทใดบ้าง และการใช้โวหารและภาพพจน์นั้นมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

บทที่ 4

การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

ความมุ่งหมายของบทเรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องหมายวรรคตอน และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนแต่ละชนิด

2. เพื่อให้ผู้เขียนสามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนประกอบการเขียนได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

1. เครื่องหมายวรรคตอนแต่ละชนิด
2. การเขียนเว้นวรรค

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. บรรยาย
2. อภิปราย
3. ฝึกปฏิบัติกาเขียน

อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารคำสอน
2. ตำรา หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power point

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ

บทที่ 4

การใช้เครื่องหมายต่าง ๆ และการเว้นวรรค

การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

เครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายที่มีรูปสัญลักษณ์ที่ใช้กำกับคำ วลีหรือประโยค เพื่อให้ข้อความนั้นมีความชัดเจน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เครื่องหมายวรรคตอนที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มีดังนี้

1. ๑ เรียกว่า เปยยาลน้อย หรือไปยาลน้อย ใช้เขียนหลังคำย่อของชื่อยาว ๆ ที่เรารู้จักกันดี เช่น กรุงเทพฯ ใช้ละส่วนท้ายของวิสามานยนาม เช่น วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร เขียนเป็น วัดพระเชตุพนฯ

2. ๑๗๑ เรียกว่า เปยยาลใหญ่หรือไปยาลใหญ่ ใช้เขียนหลังคำต่าง ๆ ที่ยกมาเป็นตัวอย่าง แทนของในประเภทเดียวกันที่ยังมีอีกมากแต่ไม่ได้นำมากล่าวไว้ จะใช้คำว่า เป็นต้น แทนก็ได้ โดยปกติอ่านว่า ละ แต่อ่านว่าเป็นต้นก็ได้ เช่น ผลไม้ไทยมีหลายชนิด เช่น มะม่วง มังคุด ชมพู่ ฯลฯ

3. , จุดภาค คือ เครื่องหมายคล้ายตัวลูกน้ำ บางทีเรียกว่า จุดลูกน้ำ จะใช้ได้หลายกรณี เช่น ใช้กับตัวเลขที่มีจำนวนมาก โดยค้นไว้ช่วง 3 หลักเพื่อให้อ่านได้ง่าย เช่น 1,000 ใช้ในการอ้างอิงบรรณานุกรม หรือใช้ต้นรายการที่เขียนต่อ ๆ กันตั้งแต่ 3 รายการขึ้นไป เช่น อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ, วิริยะ, จิตตะ และวิมังสา

4. : ทวิภาค คือ เครื่องหมายจุดสองจุดวางเรียงกัน ให้จุดหนึ่งอยู่เหนืออีกจุดหนึ่ง เป็นเครื่องหมายที่ใช้ต่อระหว่างข้อความหลักกับส่วนที่มาขยายหรือส่วนที่ชี้เฉพาะ เช่น โองการแข่งน้ำ: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ หรือใช้แสดงมาตราส่วนและอัตราส่วนของสิ่งต่าง ๆ อ่านว่า ต่อ เช่น 1:2 ส่วน หรือใช้นำหน้าข้อความที่เป็นคำพูด เช่น ชายชราพูดอย่างแผ่วเบา: “แม่เจ้าตายแล้ว” และอาจใช้ค้นระหว่างตัวเลขที่แสดงเวลาเป็นชั่วโมงกับนาที เช่น 9:30 น.

5. . มหัพภาค คือ เครื่องหมายจุด ใช้เพื่อแสดงการจบประโยคได้ แต่ที่นิยมใช้กันมากคือ ใช้เขียนหลังตัวเลขหรือตัวอักษรที่บอกลำดับข้อ ใช้เขียนหลังตัวอักษรเพื่อแสดงอักษรย่อ เช่น พ.ศ. ใช้เป็นเครื่องหมายแสดงทศนิยม แสดงจำนวนส่วนของสิบ ของร้อย และอาจใช้ค้นระหว่างตัวเลขบอกเวลาคือย เช่น 10.35 น.

6. :- วิกษภาค คือ เครื่องหมายที่ใช้เขียนต่อท้ายคำว่า ดังนี้ หรือ ดังต่อไปนี้ เพื่อแสดงว่าจะแสดงรายละเอียดของสิ่งที่พูดถึงนั้นเป็นรายการต่อไปตามลำดับ โดยจะขึ้นย่อหน้าใหม่และแสดงรายละเอียดทั้งหมด ไม่ใช่ยกมาเป็นตัวอย่าง เช่น ข้อกำหนดการดำเนินการมีดังนี้ :-

7. ; อัมภาค คือ เครื่องหมายที่ใช้ในการนิยามศัพท์หรือใช้ค้นเพื่อแยกข้อความที่แสดงความหมายต่าง ๆ ออกจากกัน เช่น จ่อม ก. จอด ; ฟุบ, หมอบ.

8. _____ สัญลักษณ์ คือ เส้นที่ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่ต้องการให้เห็นเด่นชัดหรือต้องการให้ผู้อ่านสังเกตเป็นพิเศษ

9. “ ” สัญลักษณ์ คือ เครื่องหมายที่ใช้คร่อมคำหรือข้อความเพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้นเป็นคำพูด เป็นคำที่ยกขึ้นมาอ้างอิงหรือเพื่อให้แยกจากข้อความข้างเคียงให้เห็นเป็นพิเศษ รวมทั้งใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้นคัดมาจากที่อื่น เช่น การปกครองในรูปแบบนี้เรียกว่า “ชนาธิปไตย”

10. ๆ ยมกหรือไม้ยมก ใช้เขียนหลังคำเพื่อแสดงการซ้ำความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการเขียนหรืออ่านจะต้องสังเกตให้ดูว่าเป็นการซ้ำอะไร ดังนี้

10.1 เขียนหลังคำนามและสรรพนาม เพื่อซ้ำคำและมีความหมายเป็นพหูพจน์ เช่น เพื่อน ๆ เด็ก ๆ

10.2 เขียนหลังคำกริยา เพื่อซ้ำคำและให้มีความหมายว่าทำกริยานั้นต่อเนื่องกัน เช่น นั่ง ๆ นอน ๆ

10.3 เขียนหลังคำวิเศษณ์ เพื่อซ้ำคำและให้มีความหมายอ่อนลง เช่น เมา ๆ

10.4 เขียนหลังคำบุพบท เพื่อซ้ำคำและมีความหมายไม่เจาะจง เช่น บน ๆ ข้าง ๆ

10.5 เขียนหลังคำลักษณนาม เพื่อให้ซ้ำคำและมีความหมายแยกจำนวน เช่น กินเป็นถู ๆ ไปหรือใช้เขียนหลังวลีหรือประโยคเพื่อซ้ำความ เช่น วันหนึ่ง ๆ ต้องอ่านว่า วันหนึ่ง วันหนึ่ง หากเป็นคำพ้องแต่เป็นคำคนละชนิดกันจะใช้ไม้ยมกไม่ได้ต้องเขียนซ้ำ เช่น ฉันได้รับเงินเดือนเดือนละสองหมื่นบาท

11. --- จุดไข่ปลา ใช้สำหรับละข้อความที่ไม่ต้องการกล่าวเพื่อจะเน้นว่าข้อความที่นำมากล่าวนั้นตัดตอนมาเพียงบางส่วนเฉพาะส่วนที่ต้องการเน้น และใช้ในแบบฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งเว้นที่ไว้ให้กรอกข้อความต่าง ๆ เช่น ...ลิลิตยวนพ่าย จึงเป็นวรรณคดีที่มีความสำคัญเรื่องหนึ่งในสมัยอยุธยา...

12. ( ) นขลิขิตหรือวงเล็บ ใช้แยกข้อความที่เป็นรายละเอียดและไม่สำคัญเท่ากับข้อความที่อยู่ข้างนอก เช่น คำอุทิศ (ถ้ามี) ใช้ขยายหรืออธิบายข้อความ เช่น วิริยะ (ความเพียร) หรือใช้กับตัวเลขหรือตัวอักษรที่เป็นหัวข้อย่อย เช่น (1)

13. - ยัติภังค์ อ่านว่า ถึง ใช้เขียนระหว่างตัวเลขหรือระหว่างคำ เช่น กรุงเทพฯ - ชลบุรี ใช้เขียนแยกกลุ่มตัวเลขตามรหัสที่กำหนดไว้ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ 0 - 3810 - 2314 ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน เช่น บรรทัด อ่านว่า บัน - ทัด

14. / ทับ ใช้แยกข้อความที่ให้เลือก เช่น และ/ หรือ หรือใช้แยกตัวเลขต่าง ๆ เช่น บ้านเลขที่ 2/5 ใช้เขียนคั่นระหว่างคำ ซึ่งมีความหมายว่า ต่อ เช่น บาท/ คน ใช้คั่นตัวเลขเพื่อแสดง วัน เดือน ปี เช่น 5 / 2 / 2557

15. ---"--- นุพัตัญญา คือ เครื่องหมายละข้อความที่เหมือนบรรทัดบนโดยเขียนไว้ได้ ข้อความนั้นเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก เช่น

ก อ่านว่า ก ไก่

ข " ข ไข่

16. ! อักษรีย์ ใช้เขียนหลังคำอุทาน หากเป็นคำเตือนยาว ๆ ควรเขียนไว้หลังสุด เช่น ระวังรถซ่าย !

การเว้นวรรค

วรรค คือ ช่วงหนึ่งของคำ ข้อความหรือประโยคที่สิ้นสุดลงแล้วเว้นเป็นช่องว่างไว้ระยะหนึ่ง และการเว้นวรรค คือ การเว้นช่องว่างระหว่างคำ ข้อความหรือประโยคเพื่อให้ข้อความได้อย่างถูกต้อง การเว้นวรรคเป็นสิ่งจำเป็นมากในงานเขียน เพราะจะทำให้ข้อเขียนนั้นมีความชัดเจน กระชับและผู้อ่านเข้าใจได้ตรงตามที่ต้องการ ตามปกติทั่วไปการเว้นวรรคจะแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การเว้นวรรคเล็ก มีระยะห่างระหว่างคำหรือข้อความ ประมาณเท่ากับความกว้างของพยัญชนะ ก

2. การเว้นวรรคใหญ่ มีระยะห่างระหว่างคำหรือข้อความประมาณ 2 เท่าของการเว้นวรรคเล็ก

ราชบัณฑิตยสถาน (2548 , หน้า 56 – 70) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของการเว้นวรรคได้ ดังนี้

กรณีที่ต้องเว้นวรรค

1. การเว้นวรรคเล็ก มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1.1 ในประโยคความรวมให้เว้นวรรคเล็กระหว่างประโยคย่อยที่มีใจความสมบูรณ์ และเชื่อมกับประโยคอื่น ๆ ที่ขึ้นต้นด้วยคำสันธาน และ หรือ แต่ ฯลฯ เช่น นายแดงอยู่บ้านพ่อของเขาที่โคราช แต่พี่ชายของเขาอยู่กับแม่ที่กรุงเทพฯ แต่หากเป็นประโยคสั้นให้เขียนติดกันได้โดย เช่น ฉันและแม่ไปดูหนังกันเมื่อเช้านี้

1.2 เว้นวรรคระหว่างชื่อกับนามสกุล เช่น นายวิระชัย เดิมพันสกุล

1.3 เว้นวรรคหลังคำนำพระนามพระบรมวงศานุวงศ์ พระนามและฐานันดรศักดิ์ เช่น พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

1.4 เว้นวรรคระหว่างชื่อบริษัท ธนาคาร ฯลฯ กับคำ “จำกัด” ที่อยู่ท้ายชื่อ เช่น ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด

1.5 เว้นวรรคระหว่างคำ “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” กับชื่อ เช่น ห้างหุ้นส่วนจำกัด สยาม คนตรี

1.6 เว้นวรรคระหว่างชื่อสถานที่ต่าง ๆ เช่น ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด เช่น มหาวิทยาลัยบูรพา 169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

1.7 เว้นวรรคระหว่างคำนำนามแต่ละชนิด เช่น รองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิง...

1.8 เว้นวรรคระหว่างยศกับชื่อ เช่น พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

1.9 เว้นวรรคระหว่างกลุ่มอักษรย่อ เช่น รศ. นพ. สุริยา แก้วไทย

1.10 เว้นวรรคระหว่างตัวเลขกับตัวหนังสือ เช่น เขาเลี้ยงนกไว้ที่บ้าน 50 ตัว

1.11 เว้นวรรคระหว่างวันกับเวลา เช่น วันที่ 12 สิงหาคม 2553 เวลา 9.00 น.

1.12 เว้นวรรคหลังข้อความที่เป็นหน่วยมาตราต่าง ๆ เช่น ผ้าห่มผืนนี้กว้าง 1 เมตร

1.13 เว้นวรรคระหว่างตัวหนังสือไทยกับตัวหนังสือภาษาอื่น เช่น เจ. เค. โรว์ลิง (Joanne “Jo” Rowling) เป็นผู้เขียนวรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์

1.14 เว้นวรรคทั้งข้างหน้าและหลังคำ ณ ธ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ณ บ้านพักคนชรา บางแค

1.15 เว้นวรรคทั้งหน้าและหลังคำว่า “ได้แก่” “เช่น” ที่ตามด้วยรายการมากกว่า 1 รายการ เช่น ไตรลักษณ์ ได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

1.16 เว้นวรรคหน้าคำสันธาน “และ” “หรือ” ถ้ามีมากกว่า 2 รายการ

1.17 เว้นวรรคหน้าคำว่า “เป็นต้น” ที่อยู่หลังรายการ

1.18 เว้นวรรคหลังคำว่า “ว่า” ในกรณีที่ข้อความต่อมาเป็นประโยค เช่น ...จึงสรุปได้ว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

1.19 เว้นวรรคหน้าและหลังเครื่องหมายวรรคตอนชนิดต่าง ๆ เช่น กรุงเทพฯ เป็นมหานครที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในโลก

2. การเว้นวรรคใหญ่

เป็นการเว้นวรรคเมื่อจบข้อความของแต่ละประโยคซึ่งประโยคเหล่านั้นเป็นประโยคความเดียว เช่น คนบางคนเลี้ยงหมาแต่ไม่ตระหนักในความผูกพันที่หมามีต่อคน เมื่อเอาเขาไปเลี้ยงใหม่ ๆ ยังเป็นลูกหมาน่ารักน่าเอ็นดูก็ทอดูบให้ความรักแก่เขา แต่พอหมาแก่ตัวลงไม่น่ารัก

เหมือนเดิมก็รังเกียจ ไม่อยากเลี้ยงต่อไปอีก ทีแรกก็เริ่มด้วยการทิ้งขว้าง ไม่ดูแลเอาใจใส่เหมือนที่เคยลงท้ายถึงกับเอาไปปล่อยวัดหรือปล่อยในที่สาธารณะ เช่น ตามสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงก็มี หารู้ไม่ว่าปล่อยเขาไปแล้วเขาก็ยังคอย นึกว่าจะไปปรับเขากลับบ้าน บางตัวนั่งคอยนอนคอยและตรอมใจจนตายอยู่ตรงนั้นก็มี

กรณีที่ไม่เว้นวรรค ดังนี้

1. ไม่เว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อกับชื่อ เช่น นางสาวมธุรส คำแก้ว
2. ไม่เว้นวรรคระหว่างบรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ หรือฐานันดรศักดิ์กับนาม เช่น สมเด็จ

พระสังฆราช พระยาอนุমানราชชน

3. ไม่เว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อที่เป็นตำแหน่งหรืออาชีพกับชื่อ เช่น ศาสตราจารย์
จันงค์ ทองประเสริฐ

4. ไม่เว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อที่แสดงฐานะของนิติบุคคล หน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลกับชื่อ เช่น สมาคมข้าราชการพลเรือนแห่งประเทศไทย

5. ไม่เว้นวรรคหลังเครื่องหมายไปยาลน้อย ในกรณีที่มีเครื่องหมายอื่นตามมา เช่น รถไฟ
ขบวนนี้แล่นจากกรุงเทพฯ-เชียงใหม่

คำถามท้ายบทที่ 4

1. จงอธิบายถึงการใช้เครื่องหมายวรรคตอนแต่ละชนิด
2. การเว้นวรรคเล็กและเว้นวรรคใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างไร

บทที่ 5

เนื้อหาในการเขียน

ความมุ่งหมายของบทเรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนบันทึกคดีและสารคดี
2. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับเรื่องบันทึกคดีและสารคดีไปประยุกต์ใช้ในการเขียน

ได้

เนื้อหา

1. บันทึกคดี
2. สารคดี
  - 2.1 ประเภทของสารคดี
  - 2.2 โครงสร้างของสารคดี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. บรรยาย
2. อภิปราย
3. ฝึกปฏิบัติการเขียน

อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารคำสอน
2. ตำรา หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power point

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ

บทที่ 5

เนื้อหาในการเขียน

เนื้อหา คือ เรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านได้รับทราบอาจจะเป็นเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เรื่องของบุคคล ข้อคิดเห็น จินตนาการหรือหลายอย่างประกอบกัน แบ่งออกกว้าง ๆ ได้เป็น บันเทิงคดีและสารคดี

บันเทิงคดี

เป็นงานเขียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนานให้แก่ผู้อ่าน เป็นเรื่องสมมติที่สร้างขึ้นมาจากจินตนาการผสมเข้ากับข้อมูล ข้อเท็จจริง เรื่องราวต่าง ๆ ที่พบเห็นได้ ในชีวิตประจำวันทำให้เรื่องเกิดความสมจริง เน้นการให้คุณค่าทางอารมณ์ แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ข้อคิด ความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อ่านขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์ของผู้อ่านในการตีความ

งานเขียนประเภทบันเทิงคดีมีหลายรูปแบบ เช่น นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร ฯลฯ ซึ่งงานเขียนบันเทิงคดีเหล่านี้จะมีลักษณะเป็นเรื่องเล่า มีองค์ประกอบพื้นฐานของเรื่องเหมือนกัน ได้แก่ แนวคิด โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา กลวิธีการเขียน แต่อาจจะมีรายละเอียดปลีกย่อยหรือขนาดที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของงานเขียนแต่ละชนิด นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะสร้างความเพลิดเพลินให้เกิดขึ้นแก่ผู้อ่าน คือ ภาษาที่ใช้ในการเขียนการเขียนเรื่องบันเทิงคดีจะมีลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไปตามเนื้อหาและต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในเรื่องด้วย เช่น การใช้ภาษาให้สอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละครในแต่ละสถานการณ์ แต่ละบทบาทเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ ความรู้สึกคล้อยตามได้ง่าย และยังช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนออีกด้วย

โชษิตา มณีใส (2553, หน้า 94) กล่าวว่าภาษาในเรื่องเล่าประเภทบันเทิงคดีมีลักษณะ ดังนี้

1. ใช้ภาษาง่าย ๆ ใกล้เคียงกับภาษาพูด
2. ใช้ภาษาแบบสร้างภาพ จะช่วยเสริมจินตนาการให้ประณีตขึ้น ใช้ภาษาสร้างภาพพจน์ และเลือกใช้คำโดยคำนึงถึงความหมายโดยนัย
3. ใช้ภาษาประณีตบรรจง จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินในการติดตามเรื่อง

ภาษาจึงเปรียบเหมือนเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงความหมาย เข้าถึงอรรถรสในการอ่านงานและเกิดภาพในจินตนาการ ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในงานเขียนประเภทบันเทิงคดี

ตัวอย่าง

หล่อนเป็นหญิงสาวร่างอ้วนแอ่น ทรวงอกอวบอ้อมเห็นได้จากผ้าแถบสีเสดสดจับผิวขาว เหลืองให้ผ่องเป็นน้ำเป็นนวล หลังไหล่ลาดเนียนรับกับเอวเล็ก สะโพกผายกลมในผ้าชั้นสีเขียวเต็มดอกเสด ช่วยให้การเคลื่อนไหวดูเข้าชวน ดวงหน้าค่อนข้างกลมแต่ค้างแหลม ยิ้มแจ่มเห็นฟันขาวเรียบ เพราะไม่ได้กินหมากฟันดำอย่างผู้หญิงชาวบ้านทั่วไป รับกับอาการขม้ายในดวงตาดำกลับแพรวพราว นอกจากนี้ลักยิ้มบุ่มสองข้างแก้มทำให้เจ้าตัวมีส่วนผสมของความน่ารักแบบเด็กน้อยบวกกับความขั้วชวนชวนเชิญของหญิงสาวเต็มตัววัย 18 ปี

จากตัวอย่างผู้เขียนได้ใช้ภาษาในการสร้างจินตภาพ บรรยายให้เห็นลักษณะของตัวละครได้อย่างชัดเจน ภาษาที่ใช้ช่วยสร้างจินตนาการให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี สื่อให้เห็นทั้งลักษณะทางกายภาพ รูปร่าง หน้าตา ท่วงท่าการแสดงออก กริยาอาการของหญิงสาวที่มีลักษณะชวนให้ชายหนุ่มหลงใหล ถ้อยคำที่ใช้จะมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน เช่น เข้าชวน ขม้าย แพรวพราว ขั้วชวน ชวนเชิญ สื่อให้เห็นถึงความงามอย่างมีจริตสอดคล้องกับถ้อยคำที่บรรยายรูปร่างลักษณะทางกายภาพ เช่น อ้วนแอ่น อวบอ้อม

เดือนดกไปแล้ว ดาวแข่งแสงขาว ยิบ ๆ ยับ ๆ เหมือนเกล็ดแก้วอันสอดสอร้อยปักอยู่เต็มฟ้าดำผืนใหญ่ วูบวาบวิบวับส่องแสง ใหญ่แล่น้อย โกล้แลไกล บางดวงแสงหนาวดูเย็นนึ่ง บางดวงกระพริบพร่างพร้อย ค้งดาวใหญ่น้อยแย้มยิ้มหยอกเอนกัน บางดวงสุกขาวเหมือนตาสาวน้อยลอบแลบว่าหนูมอยู่หลังแม่ บางดวงก็เก๋หม่นเหมือนถ่านไฟหมกเถ้า ก็มีพร้อมแล้ว

หนาว ๆ นกร้อง ลมหัวรุ่งเสียบเลาะราวไพรคังหวือ ๆ ป่าไม้ลั่นเสียงอึงอื้อ มีดคำกล้าเข็ญอยู่พัก ยังอีกนานกว่าแสงแรกจะรุ่งเรืองระบายฟ้า ลูกนกคองหนาวจึงอ่อนอกแม่ ว่าแม่เอ๋ยแม่ ลูกนี้หนาว ขอเข้าซุกอกแม่สักน้อยหนึ่งเถอะ

ป่าใหญ่ไม้แน่น เสียงเสื่อร้องขู่คุกคามอยู่ไกล ๆ บัดหนึ่งอยู่ไกล บัดหนึ่งอยู่ใกล้ คั้งจะป่วนเปี่ยนแปลกปน ปลอดภัยเป็นคนเข้ามาล่อลักแล้วลากเอาคนไปกิน นกก็อังก้อยร้องเสียงคั้งก็อังก้อย ก้อยก็อ้อย เสียงก็อ้อย ๆ หวอย ๆ เขือกเย็นฟุ้งขนหัวลุก เมินนานนักแล้ว ชุมแก่ผมขาว ชุมเฒ่าหนังเหี่ยวท่านเล่าว่านกก็อังก้อยร้องคือเสียงเสื่อจะมา

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้ภาษาและภาพพจน์ได้อย่างเหมาะสม ชัดเจน ช่วยให้อ่านเกิดจินตนาการ ทั้งการเห็นภาพและได้ยินเสียง เช่น แสงดาวเหมือนเกล็ดแก้วที่ปักร้อยอยู่เต็มฟ้าดำผืนใหญ่ ซึ่งก็คือท้องฟ้าในยามค่ำคืนนั่นเอง หรือลมหัวรุ่งเสียบเลาะราวไพรคังหวือ ๆ ใหญ่แล่น้อย

ใกล้แฉกใกล้ และมีการเลือกสรรคำเป็นอย่างดีที่จะช่วยให้เกิดเสียงสัมผัสทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร เวลาอ่านหรือฟังก็จะเกิดความไพเราะรื่นหู เช่น สอดสอสร้อยปัก วุบบาบวิบบับ กระพริบพรั่งพริบคั่งคาวใหญ่่น้อยแยมยืมหยอกเอนกัน แสงแรกจะรุ่งเรืองระบายฟ้า ป่วนเปี้ยนแปลกปน อีกทั้งมีการใช้คำขยายมาก เช่น มีดคำคล้าเข็ม เสียงเสื่อร้องชุกुकคาม ป่าใหญ่ไม้แน่น ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการได้อย่างแจ่มชัด

หรือตัวอย่างการเขียนบันเทิงคดีเรื่อง น้ำนมสีแดง ของอังคาร กัลยาณพงศ์

แจ่มจันทร์เจ้าฉายแสงทอหน้าผา อาบสีเงินยวงอย่างวิเวกวังเวงจากฟากฟ้าพูน ประกายคาราร่วงรุ่งเรียงรายลงคั่งสายพิณพิเศษ แม้มิหัตถ์ทิพย์แห่งความเป็นไปเอื้อมเลจจากเงื่อมผาขาวคิดสายพิณพิเศษนั้น ก็จะเป็นลำนำขับช้อนมิตถิภพชาติ สะท้อนคลื่นกระแสนกรรมไปหลายดาราจักร

บรรยากาศสงบนิ่ง ชักชวนมวลลอนุภาคแห่งเรณูหอมบุหงาลดามาลย์อันอ่อนหวานนั้น ลอยล่องตระหลบหอมลงตรงซอกหุบเหวลึก ระหว่างโตรกชะงอกเงื่อมง้ำ มีกระแสแควป่าคดเคี้ยวหลากไหลไปคั่งพญานาคราชร้ายพรายเกล็ดเหลือบสีกกลางคืน ประกายเกล็ดประดับด้วยแสงดาวระยิบวับวาว เลื้อยแล้วสงบนิ่งเล่ห์ลับไหล อยู่นิ่งได้แสงเดี่ยวเดือนทองคำ คืออจกลับแก้วของปฐพี

ท่ามกลางป่าชฎูซ้อธัญญาถัยใหญ่กว้างอ้างว้างนั้นคลื่นแห่งเทือกขุน ภูผาสลับขับช้อนเสียงหมาป่าเห่าหอนโหยหวนอยู่ที่เงื่อมผาหนึ่งซึ่งสูงเสียดแสงดาว คลื่นเสียงหอนโหยหวนกระเพื่อมวงกังวานไปจนเวียงเทือกเขาลำเนาไม้ ค่อยค่อยจางหายแผ่วเบาละลายลงในละอองหมอกเมฆกลางคืนดึกคืน

เสียงสะอื้นเบา ๆ จากเงาของเจตภูติหนึ่งเรื่อง ๆ แสงสกาแววว กำลังพักนิมิตวัฏฏ์รอบเงื่อมผาสสูง บางรอบก็ห่างออกไป บางรอบก็ใกล้เข้ามาเกือบถึงหน้าผานั้น ประหนึ่งจะร้อยรัดไว้ด้วยอำนาจสายใยแห่งเสน่ห์อาถรรพ์ไม่ขาด

เสียงสามหมาป่าเห่าหอนโหยหวน เรียกหาแม่หมาป่าในวงเดือน แต่มันไม่สามารถมองเห็นเจตภูติ คือวาววิญาณหนึ่ง ซึ่งโหว ๆ ระบายแสงสีนิลในรูปแม่หมาป่า เชี่ยวขาวราวแสงดาวแววดาววาววาวร้อนด้วยเปลวไฟ อันปรารถนามาใหม่หัวใจตัวเอง ให้อวดควายดับสลายลงตรงซอกเงื่อมผाप่าชฎูนั้น

ย้อนหลังระลึกไปถึงวาระหนึ่ง ซึ่งรอนรอนแสงพระสุริยา อ้างว้างกลางป่าใหญ่ โพล้เพล้ลงรำไรเริ่มสนธยา แม่หมารีบลงมาตามไหลเขา กระทั่งถึงป่าโปร่ง ตั้งใจจะหาอาหารไปฝากลูกน้อยทั้งสามชีวิต ซึ่งรอคอยแม่อยู่ในโพรงใต้ซอกเงื่อมหินใหญ่ ณ หน้าผาสสูงเสียดแสงดาว

แต่ถึงคราวเคราะห์ร้าย บังเอิญแม่หมาป่าพลาดพลั้งขาหลังข้างหนึ่งไปติดกับเหล็กของนายพรานไพรใจ ฉกรรจ์ นางอกสันขวัญหนีตกใจเป็นที่สุด จึงในนาที่อันคับขันนั้น นางตัดสินใจ

กัศขาตัวเองจนเข้าขาด อิศระเสรีหนีไปได้แต่เจ็บปวดแสนสาหัส เลือดไหลตลอดทาง รีบวิ่งเซซังมาหาลูกน้อย ในโพรงใต้แท่นหินใหญ่นั้น

สามลูกหมาป่าดีใจ รุมล้อมแม่หมา ขออาหาร วิ่งเวียนซ้ายเวียนขวา รุมรอบมารดาด้วยสุดแสนหาอาลัย แม่หมาสุดที่เจ็บปวด โซเซ เสียหลักล้มลงก็รีบกลับตัว อยู่ในท่าให้นมลูก จ้องมองลูกแล้วสลบใจ เสียงสั้นเรื่อบอกลูกหมาว่า "ลูกเอ๋ย คินนี่แม่เหนื่อยเหลือเกินแล้ว ยังหาเหยื่อไม่ได้เลย แต่แม่ยังมีน้ำนมสีแดงเหลืออยู่ ถนอมไว้ให้ลูกทั้งสามเป็นพิเศษ แต่ต้องผลัดกันดูดดื่มทีละตัวตามลำดับ"

ลูกหมาป่ายังไร้เดียงสา ตามประสาสัตว์มันจึงดูดเลือดจากบาดแผลขาหลังตรงเข้าขาดนั้น ด้วยความเข้าใจผิดคิดว่าเป็นน้ำนมพิเศษ เหตุหิวจัดจึงดื่มจนอิมทั้งสามชีวิต กระทั่งแม่หมาสุดอ่อนเพลีย ซิพจรเต้นช้าลงเพราะสูญเสียเลือดมาก ลูกหมาตัวสุดท้ายถามแม่ว่า "ทำไมน้ำนมของแม่เป็นสีแดงและปนรสเนื้อหวาน ลูกไม่เคยกินเลย"

"ลูกเอ๋ย นี่แหละน้ำนมมือสุดท้าย ที่แม่สะสมทะนุถนอมไว้ทั้งชีวิต บัดนี้ถึงเวลาแล้ว แม่ปรารถนาให้ลูกดื่มสิ้นทั้งหัวใจ" เสียงแม่หมาค่อย ๆ แผ่วเบาลง เมื่อสายเลือดจะเหือดหายหมดไปจากกาย ตั้งลูกว่า

"เลยสามวันไปแล้ว ถ้าแม่หลับไม่ตื่นฟื้นขึ้น ขอให้พวกเจ้าซึ่งอดอยากหิวโดยทะเกิน อสุภซากของแม่เป็นอาหาร รีบเติบโตแข็งแรงรักษาตัวเองให้ได้ สามพี่น้องอย่าทอดทิ้งกัน" หยุคสักสองสามอึดใจ กล่าวต่อไปว่า "วิญญาณแม่และความรักแท้ของแม่แต่เดิมแล้วไซ้ ให้ลูกไปเรียกแม่ในแจ่มจันทร์เจ้า ณ พุ่มพากฟ้าฝั่งฝัน"

พลันแม่หมาก็ตื่นแรง ชบสลับไหลขาดใจตาย

ลูกหมาเห็นเมิ่ง และสิ้นลมหายใจก็หวั่นไหวรู้สึกไปถึงความตาย ดังที่แม่เคยเล่าให้ฟังแต่หนหลัง ทั้งสามชีวิตวิปโยคโศกเศร้าเป็นที่สุดแล้วชบกับอสุภซากของมารดา นิ่งน้ำตาไหลพรากจากทำนบแห่งหัวใจ ซึ่งพังทลายอย่างไม่มีอะไรมาขวางกั้น อันความสุดที่ทุกข์โศกครุ่นนั้นเสมอกันทุกรูปนาม ไม่เว้นหมู่มนุษย์และสรรพสัตว์

ล่วงสามทิวาราตรีมาแล้ว สามลูกหมาทนนหิวโหยไม่ไหว นึกถึงคำสั่งของแม่ในวาระสุดท้ายได้ ก็ทะอสุภซากแม่กินต่างอาหาร จนเติบโตแข็งแรงพอจะช่วยตัวเองได้ สามชีวิตก็ยังจดจำคำมั่นสัญญาอาลัยแม่ ไม่เคยหลงลืม จึงพร้อมกันไปรำให้ คือหอนอย่างโหยหวนเป็นลำนำเพลงวังเวงอยู่บนเงื่อมผาสูง ปรารถนาให้กลิ่นเสียงของลูกน้อยอันเศร้าสร้อยละห้อยหา ก้องกังวานฝั่งฟ้าไปถึงมารดา ณ ดวงเดือนดวงดาวกระจายอยู่ระยับระย้าทั่วพากฟ้า เพื่อให้ได้ล้ำแลเห็นคุณค่าวิเศษแห่งสุนทรีย์ อันประเสริฐเลิศล้ำนั้นจันใด

ในโพรงหินใต้จอมผา ภูเขาแห่งมารดาแก้วนั้น อัญญาของแม่ก็กระจายอยู่เพื่อเตือนใจสามลูกน้อยให้ละห้อยผู้พันไผ่ฝั้นระลึก ถึงแม่ไปไม่วางวาย เมื่อสามลูกน้อยได้มาเห็นกองอัญญาของแม่ก็ประจุกตั้งเห็นดวงหน้าแม่ และความเป็นไปในหนหลัง เคยส่งเสียลูกไว้ทุกห้องหัวใจ หวันไหวระลึกถึงคุณค่าน้ำใจของมารดาอันดีงามสุดประเสริฐเลิศล้ำก็ฉนั้น

กาลจักรก็เคลื่อนคล้อย โจร ไปนับหลักหลายวันเดือนปี ทั้งสามชีวิตก็ยังระลึกถึงมารดาอยู่เช่นนั้นเป็นนิจคิด ยิ่งในวันเดือนเพ็ญ เช่นวิสาขมาสสมัย สามชีวิตจะไปหอนโหยหวนขออโหสิกรรมต่อแม่ที่ถูกได้ล่วงเกินแทะกินซากของมารดาเป็นอาหาร

ทั้งสามลูกหมามักจะมาจ้องมอง หอนไปหาแม่หมา ณ ป่าช้าจันทรามหาสถานเป็นประจำอยู่ช้านานเช่นนั้น จวบจนวันที่สามชีวิตจวนจะจบสิ้นอายุขัย สามลูกหมาป่านัดกันมาพร้อมใจตาย ยึดเอาเงื่อมผาของมารดาเป็นป่าช้าจิตกาธานให้แสงพระสุริยา ทั้งสายฟ้า สายฝน ลมบน หมอกเมฆ และหยาดเหมยหนาว ช่วยชำระล้างกระดูกจนขาว โพลง กระจุกกระจาย ทำทาบแสงเดือนแสงดาว หนาวเยี่ยเยื่ออกอยู่กลางดึกคืน ณ ชะง่อนเงื่อมผाप่าช้าภูษาอรัญญิกาลัย

รุกขเทพเจ้าป่า ผู้เป็นใหญ่ซึ่งสิงสถิตอยู่ในวิมานมิ่งไม้อันเลอเลิศด้วยสภาวะทิพย์นั้น เล็งเห็นรู้แจ้งสิ้น ด้วยกำลังญาณวิเศษ ก่อนจะเอนกายทิพย์ลงสนิทธิทราลัย ทรงสมเพชเวทนาเป็นที่ยิ่ง นิ่งประมวลความรู้สึกสังเวช หวันไหว ละลายผากไว้ในยวงหยาดน้ำค้างเป็นสื่อสัญลักษณ์พิเศษ ชิมหายบอกเล่าให้ทุกเม็ดธุลีทรายดินฟัง ประจุกตั้งลายสือทิพย์ของภพชาติ ช่อนเร้นไว้ในมิติพิเศษแห่งอันทกาล

ปลงสังเวช รูปนามนิมิตนั้น ชิมหายไปกับเม็ดธุลีทรายดินอันประจุกนาฬิกาแก้วกาลจักร จะหยดหยาดอำนาจพิเศษแห่งยวงเวลาไว้เดือนแหล่งหล้า ฟาดิน ไตร ท่วมกลางความเป็นไป อยู่ชั่วนิจนิรันดรฯ

บันเทิงคตินั้นนอกจากจะมีรูปแบบเป็นร้อยแก้วแล้ว บันเทิงคดียังมีรูปแบบร้อยกรองอีกด้วย ซึ่งการใช้ภาษาในการเขียนร้อยกรองนั้น จะเน้นความไพเราะในแง่ของเสียงสัมผัส การสร้างจินตภาพและอารมณ์ความรู้สึก มีการสรรคำอย่างประณีตบรรจง รวมถึงการเลือกใช้คำที่สื่อความหมายโดยนัยด้วย แต่ทั้งนี้ยังต้องสื่อความตามที่คุณเขียนต้องการ ได้อีกด้วย

ตัวอย่าง ปณิธานกวี ของอังคาร กัลยาณพงศ์

1

- ๑ ใครจะอาจซื้อขายฟ้ามหาสมุทร
- แสนวิสุทธิโลกนี้ที่พระสร้าง
- สุดท่ายกายวิภาคจะจากวาง
- ไว้ระหว่างหล้าและฟ้าต่อกัน

2

๑ เรามิใช่เจ้าของฟ้าอากาศ
โลกธาตุทั่วสิ้นทุกสรวงสวรรค์
มนุษย์มีเคยนฤมิตะวันจันทร์
แม่แต่เมื่คทรายนั้นสักฐิติ

3

๑ แย่งแผ่นดินอำมหิตคิดแต่ฆ่า
เพราะกิเลสบ้าเหตุโหดสิงซากผี
ลืมป่าช้าคุณธรรมความดี
เสียศรีสวัสดิ์ค่าเทวีญญาณ

4

๑ สภาวะสรรพสิ่งทุกส่วน โลกนี้
ควรที่สำนึกค่าทิพย์วิเศษวิศาล
อนุรักษ์ดินน้ำฟ้าไว้ตลอดกาล
เพื่อเหนือทิพยสถานวิมานแก้วไภวาลัย

5

๑ ทุงนาป่าชฎช้ออรัญญิกาลัย
เทือกผาใหญ่เสียดดาวดั่งสี่สวรรค์
เนื้อเบื้อเสื่อช้างถึงค่างนั้น
มดแมลงนานพันธุ์ทั้งจักรวาล

6

๑ เสมอเสมียนเพื่อนสนิทมิตรสหาย
เกิดร่วมสายเชียววิญญูะสังสาร
ชีพหาค่าบมิได้นับกาลนาน
หวานเสน่ห์ฟ้าหล้าคาราลัย

7

๑ ถึงใครเหาะเหินวิมุติสุดฝั่งฟ้า
เดือนดาริกาเป็นมรคายังใหญ่
แต่เราขอรักโลกนี้เสมอไป
มอบใจแก่ปฐพีทุกชีวิวาย

8

๑ จะไม่ไปแม้แต่พระนิรพาน
จะวนว่ายวิญญูะสังสารหลากหลาย
แปลค่าแท้ดาราจักรมากมาย
ไว้เป็นบทกวีแต่จักรวาล

9

๑ เพื่อลบทุกข์โศก ณ โลกมนุษย์
ที่สุดสู่ยุคสุขเกษมสานต์
วานนั้นฉันจะป่นปนดินดาน
เป็นฟอสซิลทรมานอยู่จ้องมอง

10

๑ สิ้นแสนห้าวรรณศิลป์ชีวิตเสนอ
ละเมอหาค่าทิพย์ไหนสนอง
อนเอนาถชีวิทุกรูทีละอง
สยดสยองแก่ถ่านเจ้าเศร้าโศกนัก

11

๑ แล้งโลกกรีที่หล้าวบฟ้าไหว
จะไปรจนารุ่งมณีเกียรติศักดิ์
อ้าลาอาลัยมนุษย์ชาติน่ารัก
จกมุ่นฤมิตจิตรจักรวาล

12

๑ ให้ซึ่งซาบกาพย์กลอนโคลงฉันท์
ไปทุกชั้นอินทรพรหมพิมานสถาน
สร้างสรรค์กุศลศิลป์ไว้อนันตกาล
นานข้ามตะอากาโก ฯ๑๖

หรือ อหังการของดอกไม้ ของจระนันท์ พิตรปรีชา

สตรีมีสองมือ
มันยึดถือในแก่นสาร
เกลียวเอ็นจักเป็นงาน
มิใช่ร้านหลงแพรพรรณ

สตรีมีสองตีน
ไว้ป่ายป็นความไฝฝืน
ยื่นหัดอยู่ร่วมกัน
มิหมายมั่นกินแรงใคร

สตรีมีดวงตา
เพื่อเสาะหาชีวิตใหม่
มองโลกอย่างกว้างไกล
มิใช่คอยชม้อยชวน

สตรีมีดวงใจ
เป็นดวงไฟไม่ผันผวน
สร้างสมพลังมวล
ด้วยเธอส่วนก็คือคน

สตรีมีชีวิต
 ถ้างรอยผิดด้วยเหตุผล
 คุณค่าเสรีชน
 มิใช่ปรนการมรณ์
 ดอกไม้มีหนามแหลม
 มิใช่แถมคอยคนชม
 บานไว้เพื่อสะสม
 ความอุดมแห่งผืนดิน!

สารคดี

สารคดี หมายถึง งานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายที่จะให้สาระความรู้และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านเป็นหลักและให้ความเพลิดเพลินเป็นรอง ประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียน ผ่านการนำเสนออย่างมีศิลปะ

สารคดีจัดเป็นรอยต่อระหว่างงานเขียนเชิงวิชาการและวรรณกรรม กล่าวคือ เป็นงานเขียนเชิงวิชาการเนื่องจาก มีการนำข้อมูลจริงที่ผู้เขียนได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ จากการเก็บข้อมูลภาคสนามหรือมาจากประสบการณ์ตรงที่ผู้เขียนได้พบเห็นด้วยตนเองและนำเสนอเรื่องราวผ่านกลวิธีการเขียนที่มีความน่าสนใจ รวมถึงการใช้ภาษาที่ชวนอ่าน ไม่เป็นทางการมาก อาจพบภาษาพูดปะปนอยู่ด้วย นิยมเขียนเป็นร้อยแก้วเพื่อสื่อความได้อย่างตรงไปตรงมา สร้างความเพลิดเพลินและก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกเหมือนวรรณกรรม ทำให้สารคดีเป็นวรรณกรรมที่อ่านได้ทั้งเอาเรื่องและเอารสจัดเป็นสาระบันเทิง ซึ่งเรื่องที่จะนำมาเขียนเป็นสารคดีได้นั้นไม่มีขอบเขตจำกัด สุดแต่ว่าเรื่องใดเป็นเรื่องจริง เป็นเรื่องที่มีสาระก็จะสามารถนำมาเขียนให้เป็นสารคดีได้ทั้งนั้น แต่อย่างไรก็ตามในการเลือกเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาเขียน ควรคำนึงถึงความสนใจของผู้อ่านโดยทั่วไปเป็นสำคัญด้วย

ประเภทของสารคดี (ธัญญา สังขพันธานนท์, 2548, หน้า 118)

1. สารคดีรายงานเหตุการณ์ เป็นสารคดีเชิงรายงานข่าว มุ่งเสนอเรื่องราวซึ่งเป็นการรายงานเหตุการณ์ สถานการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่งที่น่าสนใจและควรเผยแพร่ให้ผู้อ่านทราบ มีลักษณะคล้ายกับการรายงานข่าวแต่จะมีการให้รายละเอียดมากขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพได้อย่างชัดเจน
2. สารคดีชีวิตบุคคล มุ่งนำเสนอเรื่องราวหรือแง่มุมในชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น อาชีพการทำงาน การต่อสู้ในชีวิต ความสำเร็จหรือความล้มเหลว อุดมคติ คุณค่าของสารคดีประเภทนี้

อยู่ที่การแสดงให้เห็นแบบอย่างของวิถีการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลซึ่งอาจมีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิตมนุษย์ได้มากขึ้นแล้ว ยังอาจเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้กับผู้อ่านได้อีกด้วย

3. สารคดีเด็ก มุ่งนำเสนอเรื่องของเด็กทั้งในด้านความบริสุทธิ์ ความไร้เดียงสาหรืออาจนำเสนอติแผ่ให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การถูกทารุณกรรม การใช้แรงงานเด็ก อาจนำเสนอชีวิตของเด็กคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ได้ เช่น เด็กเร่ร่อนในเมืองหลวง หรือเด็กหญิงแม่

4. สารคดีท่องเที่ยว เป็นการบันทึกและถ่ายทอดประสบการณ์การเดินทางไปในที่ต่าง ๆ ความประทับใจเกี่ยวกับสถานที่ วิถีชีวิตของผู้คน วัฒนธรรม รวมถึงข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง ที่พัก แหล่งซื้อของ

5. สารคดีเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมักจะมุ่งชี้ให้เห็นคุณประโยชน์หรือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ หรือสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม

6. สารคดีวิถีชีวิต มุ่งนำเสนอเรื่องราวการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะน่าสนใจ เช่น วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ชีวิตของคนไร่บ้าน วิถีชีวิตของช่างเครื่อง

โครงสร้างของสารคดี

1. ชื่อเรื่อง
2. ความนำ
3. ความเชื่อม (ถ้ามี)
4. เนื้อเรื่อง
5. ความจบ

1. ชื่อเรื่อง ต้องน่าสนใจ อาจใช้คำสั้น ๆ ง่ายตรงไปตรงมาก็ได้หรืออาจเป็นคำคม คำคล้องจองก็ได้ หรืออาจใช้หลัก 5W ก็ได้ เช่น ทำแท้ง: เลือดบาป...อาชญากรรมบนแพรงชีวิต, ข่าวกู้ข้าจะแพ้ ผันร้ายของสายน้ำ ปกอะญอร์หรือหยุดเวลาไว้ที่โกเบ

2. ความนำ คือ ส่วนที่เป็นเนื้อความตอนต้นของเรื่อง มีความสำคัญในการสร้างความเร้าใจ ความน่าสนใจให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านเรื่องต่อไป การเขียนความนำทำได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับลีลาของผู้เขียนแต่ละคน

3. ความเชื่อม เป็นส่วนที่โยงความสนใจจากความนำไปสู่เนื้อเรื่อง จะเป็นข้อความที่มีขนาดสั้นน้อยกว่าความนำ

4. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของสารคดี เป็นที่รวมประเด็นทั้งหมดของเรื่องเอาไว้ ทั้งสาระความรู้ ข้อมูล ความคิดเห็น โดยอาจมีการลำดับความต่างกันไปตามวันเวลา หรือสถานที่ หรือแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ หรือลำดับความตามเหตุผลก็ได้

5. ความจบ เป็นส่วนเสริมให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกประทับใจหลังจากที่อ่านเรื่องทั้งหมดมาจนจบแล้ว

ตัวอย่าง โครงสร้างของการเขียนสารคดี

1. สารคดี เรื่อง คนทำynnน้ำ
2. ความนำ กล่าวถึงวิถีชีวิตของคนไทยที่ผูกพันอยู่กับสายน้ำ
3. ประโยชน์ใช้สอยที่เราได้รับจากแม่น้ำ
4. ความเป็นมาของแม่น้ำที่มีปัญหา
5. ปัญหาของคนทำynnน้ำ
  - ปัญหาน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร
  - ปัญหามลพิษทางน้ำที่ส่งผลกระทบต่ออุปโภค และบริโภค
  - อื่น ๆ
6. การจัดการแก้ไขปัญหของทางการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. สรุป

ตัวอย่าง สารคดีเรื่อง ประปราสเต็ม ของจิตติพันธ์ พัฒนมงคล

สถานการณ์

กลางเดือนกุมภาพันธ์ พ้นช่วงลมหนาวทอดยาวจากต้นปี ผู้ใช้น้ำประปาหลายพื้นที่ใน กรุงเทพฯ และปริมณฑลสังเกตเห็นว่าน้ำประปาที่เคยใช้ดื่มกินนั้นมีรสชาติเค็มผิดปกติ สอบถามคนข้างเคียงที่ดื่มหรือกรองน้ำประปาดื่อก็ได้คำตอบเหมือนกันว่ารสชาติน้ำที่ไหลจากหัวก๊อกนั้น เค็มแน่หลังเทศกาลวันแห่งความรักน้ำใส ๆ จากก๊อกยังมีรสชาติเค็มจัดอย่างกับเทเกลือลงไป ทั้งของ

ความเค็มของน้ำประปากลายเป็นทอล์กออฟเดอะทาวน์ ผู้คนถามหาสาเหตุว่าน้ำที่เคยจืดนั้นเค็มขึ้นจากอะไร มีการตั้งคำถามทางเว็บไซต์ว่าเครื่องกรองน้ำบ้านใครสามารถขจัดความเค็มได้บ้างและการบริโภคน้ำรสเค็มจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพหรือเปล่า

คนที่เคยเดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัดในถิ่นทุรกันดาร คงเคยมีประสบการณ์ล้างหน้าหรือแปรงฟันแล้วได้ชิมน้ำรสชาติปะแล่มคล้ายน้ำกร่อย แต่ไม่เชื่อว่าในเขตเมืองที่มีความศิวิไลซ์ ระบบสาธารณูปโภคครบครัน จะเกิดเหตุการณ์น้ำประปาเค็มแบบนี้

สาเหตุ

น้ำประปามาจากไหน ?

น้ำใส ๆ ที่ไหลจากก๊อกไม่ได้กลั่นตัวขึ้นเองภายในท่อ แต่เกิดจากการนำน้ำจืดมาผ่านกระบวนการผลิตเป็นน้ำประปา แหล่งน้ำจืดที่ใช้ทำน้ำประปา อาทิ อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง แล้วแต่สภาพพื้นที่

สาเหตุที่น้ำประปาเค็มเฉพาะบางเขตของกรุงเทพฯ และปริมณฑล เนื่องจากแหล่งน้ำจืดที่ใช้ผลิตน้ำประปาในเขตดังกล่าวมีรสชาติเค็ม ทุกวันนี้พื้นที่กรุงเทพฯ ส่งตะวันออก สมุทรปราการ นนทบุรี ใช้น้ำจืดจากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็น น้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค

ที่ผ่านมาปัญหาน้ำเค็มในเจ้าพระยาจะเกิดขึ้นบ้างช่วงเดือนเมษายนซึ่งเป็นหน้าแล้ง น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาแห้งหรือมวลน้ำน้อยจนถูกน้ำเค็มจากปากอ่าวรุกไล่ ถึงช่วงเดือนพฤษภาคมฝนเริ่มตกปัญหาก็ผ่อนคลาย ไม่เหมือนปีนี้พื้นที่ภาคกลางประสบปัญหาภัยแล้งรุนแรงตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ และคาดการณ์ว่าฝนอาจทิ้งช่วงจนถึงเดือนมิถุนายน

เมื่อเจ้าพระยาแห้งขอด รวมทั้งปริมาณน้ำที่กักเก็บในเขื่อนภูมิพลซึ่งตั้งอยู่ทางเหนือ้นั้นไม่มาก จนต้องลดการปล่อยน้ำเหนือเขื่อนลงสู่มแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบกับน้ำทะเลที่อ่าวไทยหนุนสูงจึงเกิดการผลักดันน้ำเค็มเข้ามาทางปากอ่าว ผ่านความเค็มเข้าสู่สมุทรปราการ กรุงเทพฯ นนทบุรี เลยไปถึงสถานีสูบน้ำดิบสำแล เข้าคลองประปาที่อำเภอเมืองปทุมธานี กินลึกถึงอำเภอ บางไทร พระนครศรีอยุธยา อย่างแทบไม่เคยปรากฏมาก่อน น้ำซึ่งใช้ทำน้ำประปาที่สถานีฯ สำแล จึงมีรสเค็ม และมีแนวโน้มว่าจะเค็มต่อเนื่องยาวนานจนกว่าท้องฟ้าจะหยุดเม็ดฝนลงมากำน้ำลดความแห้งแล้ง

มีรายงานว่าตามปรกติน้ำดิบที่ใช้ทำน้ำประปาที่สูบน้ำจากสถานีฯ สำแลมีค่าความเค็ม (คลอไรด์) ราว 250 มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ตอนนี้ค่าความเค็มเพิ่มขึ้นเป็น 1,800 มิลลิกรัมต่อลิตร ทำให้ผู้บริโภครับรู้ถึงความเค็มแม้ผ่านการต้มแล้วก็ตาม

ในปี 2553 ก็เคยเกิดปัญหาแบบเดียวกัน แต่ค่าความเค็มจ่อที่สถานีสูบน้ำดิบสำแลแค่ 2 - 3 ชั่วโมง ไม่ส่งผลกระทบต่อการผลิตน้ำประปาประยะยาวอย่างปีนี้

เฉพาะหน้า

เบื้องต้นมีการประสานงานให้ปล่อยน้ำในเขื่อนภูมิพล เขื่อนเจ้าพระยา เขื่อนพระราม 6 ลงมาช่วยผลักดันน้ำเค็ม สมทบกับการผันน้ำจากแม่น้ำแม่กลองอีกทาง แต่พบปัญหาคือพื้นที่ซึ่งแม่น้ำเจ้าพระยาถูกน้ำเค็มรุกไล่ตั้งอยู่ตอนท้ายสุดของกลุ่มน้ำ หลังพื้นที่ใช้สอยน้ำภาคกลาง 22 จังหวัด

ปัญหาน้ำประปาเค็มจึงเชื่อมโยงกับการใช้น้ำในภาคการเกษตรซึ่งไม่สอดคล้องกับระบบธรรมชาติ เมื่อชาวบ้านรายทางดึงน้ำไปใช้เพาะปลูก รวมทั้งการทำนาปรังครั้งที่ 2 ในพื้นที่เกินกว่าทางการประเมินไว้ ทำให้เหลือน้ำไม่เพียงพอไปผลักดันน้ำเค็มปากอ่าว

น้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปาจึงมีรสเค็ม แม้การประปานครหลวงประกาศว่าคุณภาพของน้ำยังเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก แต่รสชาติของน้ำจะเปลี่ยน ค็มแล้วอาจดับกระหายไม่ได้ ทั้งนี้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงหรือโรคไตต้องชื้อน้ำดื่มที่มีค่าคลอไรด์ปกติแทน

ขณะการประปานครหลวงพยายามแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการไม่สูบน้ำดิบช่วงที่น้ำทะเลหนุนสูง กรมส่งเสริมการเกษตรก็ขอให้ชาวนางดปลูกข้าวนาปรังครั้งที่ 2 มิฉะนั้นข้าวจะได้รับความเสียหายจากภัยแล้งอย่างแน่นอน เนื่องด้วยการระบายน้ำจากเขื่อนเป็นไปเพื่อการอุปโภคบริโภค รวมทั้งรักษาค่าความเค็มให้ระบบนิเวศเท่านั้น

คำถามท้ายบทที่ 5

1. บันเทิงคดีกับสารคดีมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. ให้นิเสิตหาตัวอย่างสารคดีพร้อมทั้งวิเคราะห์ตามโครงสร้างของสารคดี

บทที่ 6

การเขียนประเภทต่าง ๆ

ความมุ่งหมายของบทเรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนย่อหน้า หลักการในการเขียนย่อหน้า การเขียนขยายความ
2. เพื่อให้ผู้เขียนมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนบทความและการเขียนหนังสือราชการ
3. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนได้

เนื้อหา

1. ประโยชน์ของย่อหน้า
2. หลักทั่วไปของการเขียนย่อหน้า
3. การเขียนขยายความ
4. การเขียนบทความ
5. ประเภทของบทความ
6. การเขียนหนังสือราชการ
7. การเขียนหนังสือราชการภายนอก
8. การเขียนหนังสือราชการภายใน
9. การเขียนหนังสือประทับตรา
10. การเขียนรายงานการประชุม

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. บรรยาย
2. อภิปราย
3. ฝึกปฏิบัติการเขียน

อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารคำสอน
2. ตำรา หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power point

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด
2. แบบทดสอบ

บทที่ 6

การเขียนประเภทต่าง ๆ

การเขียนย่อหน้า

ย่อหน้าหรืออนุเลข (Paragraph) คือ ข้อความตอนหนึ่งซึ่งประกอบด้วยใจความสำคัญหนึ่งประเด็นกับส่วนขยายความที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจใจความสำคัญได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นย่อหน้าจึง เป็นการนำเอาประโยคหลายประโยคมาเรียบเรียงให้มีความสัมพันธ์กัน โดยมีเนื้อหาเชื่อมโยงกัน เป็นเรื่องราวเดียวกัน และมักจะอยู่ในรูปแบบของร้อยแก้ว

ประโยชน์ของย่อหน้า

1. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถแยกประเด็นของเนื้อหาสาระได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้ผู้อ่านได้พักสายตาหลังจากจบแต่ละประเด็น

หลักทั่วไปของการเขียนย่อหน้า

1. ในแต่ละย่อหน้าจะต้องมีเอกภาพ (Unity) คือ มีประเด็นความคิดหลักเพียงประเด็นเดียว ผู้เขียนไม่ควรเขียนหลายประเด็นในหนึ่งย่อหน้าเพราะจะทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนและไม่ควรเขียนออกนอกประเด็นที่ตั้งไว้ ซึ่งตามปกติใจความสำคัญจะปรากฏในประโยคใดประโยคหนึ่งเรียกว่าประโยคหลักหรือประโยคใจความสำคัญ แต่บางครั้งอาจไม่มีประโยคใจความสำคัญก็ได้แต่จะต้องมีความคิดหลักที่ต้องการนำเสนอไปสู่ผู้อ่าน
2. แต่ละย่อหน้าควรมีขนาดความยาวอยู่ประมาณ 5 - 10 บรรทัด อาจจะยาวหรือสั้นกว่านี้ก็ได้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาว่ามีมากน้อยหรือยากง่ายแค่ไหน
3. แต่ละย่อหน้าควรมีน้ำหนักและความสำคัญใกล้เคียงกัน และเนื้อหาไม่กว้างมากเกินไป
4. แต่ละย่อหน้าต้องมีสัมพันธ์ภาพ คือ การเรียงลำดับข้อความในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ให้เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมีระเบียบ เช่น ลำดับความตามเวลา ตามเหตุผล นอกจากสัมพันธ์ภาพในย่อหน้าเดียวกันแล้วยังต้องมีความเชื่อมโยงกับย่อหน้าอื่นด้วย
5. ในแต่ละย่อหน้าจะต้องมีสารัตถภาพ คือ มีการเน้นใจความสำคัญที่ควรเน้น การเน้นทำได้โดยการวางประโยคใจความสำคัญไว้ในตำแหน่งต่าง ๆ และส่วนที่เหลือเป็นประโยคขยายความ ตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ ได้แก่ ตอนต้น กลาง ท้ายและต้น-ท้ายหรืออาจไม่มีประโยคใจความสำคัญก็ได้และผู้อ่านจะต้องสรุปความคิดหลักเอาเอง ดังนี้

5.1 ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า การวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนต้นย่อหน้าเป็นวิธีการเขียนย่อหน้าที่นิยมเขียนมากที่สุดเพราะเขียนได้ง่ายและผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายด้วยเช่นกัน โดยประโยคแรกของย่อหน้าจะเป็นประโยคใจความสำคัญส่วนประโยคต่อไปที่เหลือเป็นประโยคขยายความที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้กระจ่างชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง

ปัจจุบันสังคมไทยจัดเป็นสังคมที่ขาดความสุขในการดำเนินชีวิต สืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่บีบคั้นและเกิดจากสภาพครอบครัวขาดความอบอุ่น มีการหย่าร้างและเด็กถูกทอดทิ้งสูง การดำเนินชีวิตตามกระแสสังคมอุตสาหกรรม ทำให้คนในสังคมอยู่ในลักษณะของวัตถุนิยม การประเมินความสุขสบายของชีวิตตั้งอยู่บนพื้นฐานของความมั่งคั่งในทรัพย์สิน เกียรติยศและชื่อเสียง

ไม้ไผ่ นับได้ว่ามีความผูกพันกับชีวิตประจำวันของคนไทยมาแต่โบราณ คนไทยในชนบทใช้ไม้ไผ่สร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ใช้ทำเครื่องใช้ไม้สอยในครัวเรือน เริ่มตั้งแต่ใช้ไม้ไผ่สานเปลสำหรับเลี้ยงเด็ก ทำกระบะตีหรือกล่องใส่ข้าวเหนียวของคนภาคอีสานและภาคเหนือ

คนมีกัลยาณมิตรจะใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีเหตุผล มีความยับยั้งชั่งใจ เลือกรับแต่ในสิ่งที่เหมาะสม โอกาสที่จะอายุสั้นด้วยเหตุไร้สาระทั้งหลายจึงเกิดขึ้นได้น้อยมาก การได้กัลยาณมิตรมาเป็นเพื่อนคู่คิด เป็นมิตรคู่ปรึกษาคนหนึ่ง ก็เหมือนกับได้แก้วมณีโชติรสมาคอยชี้ทางสว่างให้กับชีวิต จึงควรแสวงหากัลยาณมิตรไว้สนิทเสวนาให้ได้สักหนึ่งคนหรือหลายคนเท่าไรก็ยิ่งเป็นผลดีไม่มีเสื่อม

5.2 ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า การเขียนย่อหน้าในลักษณะนี้จะเริ่มต้นด้วยการขยายความก่อนแล้วตามด้วยประโยคใจความสำคัญและต่อท้ายด้วยการขยายความ

ตัวอย่าง

บุญ ได้มีคำแปลไว้ในพจนานุกรมว่า เครื่องชำระส้นคาน ความดี กุศล ความสุข โดยนัยนี้เราจะเห็นได้ว่า การทำบุญก็คือการทำความดี การทำความดีทุก ๆ อย่างย่อมไม่มีจำกัดเขตหรือจำกัดเวลาใด ๆ ถ้าหากเป็นความดีแล้วจะทำอย่างไรหรือทำเมื่อไรก็นับเป็นบุญทั้งสิ้น

สารจรร โลงใจเป็นสารที่อาจจะไม่ใช่ภูมิปัญญาในกระแสหลักของสังคมที่มีลักษณะเป็นปัญญาความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงกับการพัฒนาความเจริญทางวัตถุในสังคมมนุษย์ ความรู้ที่ได้จากสารจรร โลงใจนั้นเป็นความรู้เท่าทันอารมณ์ และจิตใจของมนุษย์เป็นความรู้เชิงนามธรรม เช่น ความรู้ดี รู้ชั่ว รู้รับผิดชอบ รู้รักสามัคคี ฯลฯ ซึ่งความรู้เหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่จะยกระดับจิตใจของคนในสังคมให้สูงขึ้น ทำให้มนุษย์ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุ เป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าและสามารถนำพาชีวิตไปสู่ความเจริญที่ยั่งยืน

5.3 ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายย่อหน้า เป็นการเน้นย้ำหรือสรุปความคิดสำคัญไว้ในตอนท้าย ทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญได้ชัดเจนและกระจ่างแจ้งมากขึ้น เปรียบเหมือนการอธิบายขยายความหรือยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างก่อนแล้วจึงให้ข้อสรุป อาจเป็นการแสดงผลแล้วนำไปสู่เหตุหรืออธิบายเหตุแล้วนำไปสู่ผล

ตัวอย่าง

ธรรมชาติแห่งจิตของเรานั้นจะต้องมีอาหารให้คอยขบคิดอยู่เสมอ ถ้าเราอยู่เฉย ๆ ไม่หางานให้จิตทำ จิตจะฟุ้ง ยิ่งฟุ้งก็ยิ่งยุ่ง บางคนฟุ้งเข้าไปไกลให้อดีตเป็นพัน ๆ ปี บางคนฟุ้งล่วงหน้าไปในอนาคตเป็นร้อย ๆ ปี ขณะที่บางคนปล่อยให้จิตว่างมาก จิตจึงไปเก็บเอาความทุกข์เก่า ๆ ซึ่งเคยจบไปแล้วมารื้อคิดใหม่ แล้วปล่อยให้ความทุกข์ในอดีตนั้นกลับมีชีวิตชีวาขึ้นมาทำร้ายปัจจุบันได้อีกครั้งหนึ่ง อาการอย่างนี้เรียกว่า “รีไซเคิลทุกข์”

โดยทั่วไปแล้วเมื่อเราพูด เราก็ม่อมต้องการให้มีคนฟัง เมื่อเราเขียนเราก็ม่อมต้องการให้มีคนอ่าน หากมองในมุมมองของผู้ฟังหรือผู้อ่าน ทุกคนย่อมพอใจในถ้อยคำที่สละสลวย งดงาม ความสละสลวยงดงามอาจเกิดได้ทั้งจากเสียงพูด จังหวะในการพูดและการเลือกใช้ถ้อยคำที่งดงาม ในการสื่อความ ดังนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการใช้ภาษาคือการเลือกสรรถ้อยคำที่สละสลวย งดงามมาใช้ในการสื่อความ

บางคนชอบปลูกไม้ดอกไม้ผล เมื่อเกิดดอกออกผลก็ชื่นใจ เกิดความคิดที่จะทำดอกผลนั้นให้งดงามน่าดูยิ่งขึ้น จึงมีผู้นำผลไม้มาประดิษฐ์ลวดลายแล้วจัดวางลงในภาชนะให้มองดูแปลกตา นำมารับประทาน ลวดลายนั้นเกิดจากการตัด ผ่า ปอก คว้านและแกะสลัก ส่วนไม้ดอกไม้ ออกดอกก็นำมาผูกมัดเป็นช่อบ้าง เป็นพวงเป็นพู่บ้าง เสียบเป็นพุ่มหรือปักลงในแจกันก็ได้ แสดงว่า ศิลปะกับชีวิตเป็นส่วนที่แยกกันไม่ออก

5.4 ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้น - ท้ายย่อหน้า การเขียนย่อหน้าในลักษณะนี้ เหมาะกับย่อหน้าที่มีเนื้อความขนาดยาว โดยผู้เขียนจะเริ่มต้นย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ แล้วตามด้วยการขยายความต่อไปจนจบแล้วจึงลงท้ายด้วยการสรุปใจความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อย้ำให้ผู้อ่านไม่ลืมความคิดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

ตัวอย่าง

คนไทยนั้นถือว่าบ้านเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เกิด ไปจนตาย เพราะคนไทยโบราณนั้นใช้บ้านเป็นที่เกิด การคลอดลูกจะกระทำกันที่บ้าน โดยมีหมอพื้นบ้านที่เรียกว่าหมอดำแยเป็น ผู้ทำคลอด มิได้ใช้โรงพยาบาลอย่างในปัจจุบันนี้ และที่สุดของชีวิตเมื่อมีการตายเกิดขึ้น คนไทยก็จะเก็บศพของผู้ตายที่เป็นสมาชิกของบ้าน ไว้ในบ้านก่อนที่จะทำพิธีเผา เพื่อเป็นการใกล้ชิดกับผู้ตาย เป็นครั้งสุดท้าย ดังนั้น บ้านจึงเป็นสถานที่ที่คนไทยใช้ชีวิตอยู่เกือบตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย

5.5 ไม่มีประโยคใจความหลักแต่มีความคิดหลัก ย่อหน้าประเภทนี้จะไม่มีประโยคหลักที่เป็นใจความสำคัญหรือสามารถเป็นตัวแทนความคิดสำคัญของผู้เขียนได้เลย แต่จะมีความคิดสำคัญเป็นเรื่องเดียวกัน

ตัวอย่าง

การเลี้ยงอาหารในสังคมอาจใช้การนั่งล้อม โต๊ะหรือล้อมวงที่พื้น อาจจัดเลี้ยงอาหารแบบช่วยตัวเองหรืออาจจัดเลี้ยงแบบ โต๊ะจีนก็ได้ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงแบบปิกนิก คือ การนัดพบ ณ ที่หนึ่งที่ใด แล้วนำอาหารไปรับประทานร่วมกัน

การเขียนขยายความ

การเขียนขยายความประโยคใจความสำคัญสามารถทำได้หลากหลายวิธี ได้แก่

1. การให้รายละเอียด มักใช้ขยายความในส่วนที่เป็นเนื้อหาของเรื่อง ซึ่งการขยายความด้วยการให้รายละเอียดอาจเป็นการบรรยายหรือการพรรณนาหรือหลายแบบร่วมกันก็ได้

ตัวอย่าง

วิธีการห้ามเลือดในกรณีที่เป็นแผลขนาดใหญ่ ให้ใช้ผ้าพันแผลม้วนเป็นก้อนวางทับลงบนบาดแผลหรือขัดเข้าไปในแผล ใช้ผ้าพันแผลไว้ให้แน่นแล้วผูกเอาไว้ หากไม่ได้ผลให้ใช้ผ้าหรือเชือกรัดบริเวณเหนือบาดแผลให้แน่นพอเลือดหยุดไหลและต้องผ่อนออกทุก 10 – 20 นาที แล้วรีบส่งผู้ป่วยไปพบแพทย์ โดยให้ผู้ป่วยนอนไป ยกส่วนที่เลือดออกไว้ในที่สูง ใช้ถุงน้ำแข็งวางทับบริเวณแผลเพื่อช่วยในการห้ามเลือด

2. การให้คำจำกัดความ การขยายความแบบนี้เป็นการให้คำนิยามหรือคำจำกัดความ คำใดคำหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำสำคัญในการเขียนอย่างชัดเจน ไม่เกิดความสับสนและเกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน ซึ่งการให้คำจำกัดความนี้มักจะใช้เขียนในตอนต้นเรื่อง ก่อนที่จะนำเข้าสู่เนื้อหาที่เป็นใจความสำคัญ

ตัวอย่าง

ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

3. การยกตัวอย่าง การขยายความด้วยการยกตัวอย่างจะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยปกติจะต้องอธิบายใจความสำคัญก่อนสักเล็กน้อยจากนั้นจึงยกตัวอย่างที่เกี่ยวข้องมาขยายความ

ตัวอย่าง

สัญลักษณ์ในวรรณคดี มีความหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้ใช้แทนหญิงงาม น้ำค้างแทนความบริสุทธิ์หรืออาจใช้ตัวละครในเรื่องเป็นตัวแทนนามธรรม เช่น ทศกัณฐ์เป็นตัวแทนของความเลวร้ายของผู้มีอำนาจที่ไม่มีธรรมะ สีดาเป็นตัวแทนของหญิงที่ซื่อตรงต่อสามี

4. การเปรียบเทียบ การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะเป็นการเปรียบเทียบในเชิงอุปมาโวหาร โดยอาจเป็นการเปรียบเทียบของ 2 สิ่งที่มีทั้งส่วนที่เหมือนกันและส่วนที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจใจความหลักได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือสื่อพื้นบ้านมีข้อเด่นและข้อจำกัดที่แตกต่างจากข้อเด่นและข้อจำกัดของสื่อมวลชนที่ในปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากกว่าสื่อพื้นบ้าน ซึ่งเมื่อนำข้อเด่นและข้อจำกัดของสื่อพื้นบ้านและสื่อมวลชนมาเปรียบเทียบกันจะเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ดังนี้คือ

ข้อเด่นของสื่อพื้นบ้าน	ข้อเด่นของสื่อมวลชน
1. ใกล้ชิดประชาชน ง่ายต่อการเข้าถึง เข้าใจง่าย	1. เป็นสื่อที่มาได้ง่าย
2. แสดงออกทางอารมณ์ได้เต็มที่ / สร้างสรรค์	2. เป็นสื่อที่มาได้แรง เร็ว มีภาพ แสง สี เสียง
3. คัดแปลงให้เข้ากับแต่ละท้องถิ่น	3. เป็นสื่อที่อยู่กับที่ไหนก็รับชมได้
4. ใช้ภาษาถิ่น/ มีชีวิตชีวา/ งดงาม/ โดนใจ	4. มีกระบวนการผลิตที่ละเอียด มีขั้นตอน มีเงินทุน
5. เนื้อหาปรับให้เข้ากับยุคสมัยได้	5. ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเข้าช่วยเพิ่มความน่าสนใจ น่าชม ไร้อารมณ์
6. มีราคาถูก	6. เข้าถึงผู้ชม ได้ครั้งละมาก ๆ เป็นที่กล่าวขวัญถึงได้ง่าย
7. อยู่กับท้องถิ่น/ ชุมชนมานาน เป็นสื่อคุ้นเคยเป็นที่รักใคร่	7. เก็บเอาไว้ดูได้ในหลายกาละ/เทศะ

5. การให้เหตุผล การขยายความแบบนี้ส่วนใหญ่มักนิยมใช้ขยายความเรื่องที่เป็นเหตุผลต่อกัน อาจเริ่มด้วยประโยคใจความสำคัญที่เป็นผลแล้วขยายความถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นหรือจะเริ่มต้นด้วยเหตุแล้วขยายความด้วยผลก็ได้

ตัวอย่าง

ปัญหาการทารุณเด็กนี้ไม่มีทางจะหมดไป เพราะในสังคมปัจจุบันความใกล้ชิดระหว่าง พ่อ-แม่-ลูกห่างเหินไป ทุกคนต้องแข่งขันทำงาน ไม่มองเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว ...

การเขียนบทความ

บทความ เป็นความเรียงที่เขียนขึ้นจากข้อเท็จจริง มีเนื้อหาให้ความรู้และความคิดเห็นของผู้เขียนในประเด็นใดประเด็นหนึ่งรวมถึงข้อเสนอแนะเชิงวิพากษ์วิจารณ์ในทางสร้างสรรค์ไว้ด้วย เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนโดยทั่วไปในขณะนั้นซึ่งถือเป็นจุดสำคัญของการเขียนบทความ บทความส่วนมากมีความยาวไม่มากนักและเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารเป็นส่วนใหญ่ รูปแบบของบทความคล้ายกับความเรียงโดยทั่วไป กล่าวคือ จะแบ่งออกเป็น ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่องและส่วนสรุป ดังนั้นเนื้อหาจึงต้องกระชับและใช้ภาษาที่สื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน

ข้อควรคำนึงในการเขียนบทความ

1. ควรตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจและเหมาะสม
2. มีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอน
3. เป็นเรื่องที่ผู้อ่านกำลังสนใจ หรือเป็นเรื่องที่ผู้อ่านอยากรู้ว่าจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

จะมีการดำเนินการหรือบทสรุปเช่นไร

4. มีสาระอ่านแล้วได้ความรู้ ความคิดที่เป็นประโยชน์
5. ต้องมีการเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อวิเคราะห์ของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วยเสมอ
6. มีการจัดลำดับความอย่างเป็นระบบ
7. โครงเรื่องของบทความ ต้องประกอบด้วยคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
8. มีเนื้อหา วิธีการเขียนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้อ่าน
9. มีวิธีการเขียนที่เร้าความสนใจผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านจนจบ ทำให้เกิด

ความเพลิดเพลินและมีข้อคิด

ประเภทของบทความ

1. บทความประเภทกึ่งชีวประวัติ เป็นการเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตในด้านต่าง ๆ โดยผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านทราบถึงคุณสมบัติและวิธีการดำเนินชีวิตหรือหลักการดำเนินชีวิต ตลอดจนการปฏิบัติตนอย่างไรจึงทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต นำเรื่องราวในส่วนที่เป็นคุณประโยชน์ต่อบุคคลอื่นหรือต่อสังคมมานำเสนอต่อผู้อ่านเพื่อสร้างประสบการณ์หรือแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่าน ข้อมูลที่ผู้เขียนนำมาใช้ประกอบการ

เขียนนั้นอาจได้มาจากการสัมภาษณ์หรือสอบถามจากเจ้าของประวัติ บุคคลใกล้ชิด รวมถึงเอกสาร หรือผลงานต่าง ๆ ของเขา

ตัวอย่าง

เจ้าฟ้าคุณทลทิพยวดี พระราชชายานารี เชื้อวงศ์ “เวียงจันทร์”

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่ง ที่ ทรงได้รับผลสำเร็จอย่างงดงามจากพระบรมราโชบายประสานสัมพันธ์อันเครือญาติกับชนชาติลาว

ครั้งนั้น เจ้านางทองสุก ราชานารีเชื้อสายเวียงจันทร์ เจ้าจอมมารดาพระองค์หนึ่ง ซึ่ง รัชกาลที่ 1 ทรงรับมาเป็นบาทบริจาริกาเพื่อกระชับเกลียวสัมพันธ์ที่คลายออกจากกัน ครั้งที่ไทยต้อง เสียดกรุงเก่าพม่า พ.ศ. 2310 และลาวเอาใจออกห่างไปเข้าด้วยพม่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช จึงต้องทรงกำราบให้เมืองลาวเกรงกลัว

ครั้งนั้น เจ้านางทองสุก ธิดา เจ้าอินทวงศ์ แห่งนครเวียงจันทร์ จึงเป็นเสมือนผู้เชื่อมโยง สัมพันธ์อันเครือญาติของสองอาณาจักรให้มั่นคงดั้งเดิม

แม้เจ้านางทองสุก จะมีพระชนมายุสั้น แต่เชื้อสายทั้งหลายของเจ้านางก็ได้แสดงให้เห็น อย่างเด่นชัดถึงผลสำเร็จของพระบรมราโชบายประสานสัมพันธ์อันเครือญาติในพระบาทสมเด็จพระ พุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ดังเรื่องราวของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าคุณทลทิพยวดี หรือ พระราชชายานารี เจ้าฟ้าคุณทลทิพยวดี

เจ้าฟ้าคุณทลทิพยวดี ทรงเป็นพระราชธิดาพระองค์ที่ 39 ในพระบาทสมเด็จพระพุทธ ยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและเจ้าจอมมารดาทองสุก ประสูติเมื่อปีมะเมีย พ.ศ. 2341 พระราชบิดา พระราชทานนามว่า พระองค์เจ้าหญิงจันทบุรี อันมีความหมายถึง “เวียงจันทร์” บ่งบอกเชื้อสายแห่ง เจ้าหญิง

แม้เจ้าหญิงจะประสูติแต่พระมารดาซึ่งทรงผูกพันกับพระราชบิดาเนื่องด้วยการเมือง แต่ก็ทรงเป็นที่สนิทสนมหาแห่งพระราชบิดาไม่น้อยกว่าพระราชโอรส พระราชธิดาพระองค์อื่น และยังทรงพระเมตตาเป็นทวีคูณ เมื่อเจ้าหญิงทรงเป็นกำพร้าพระมารดาตั้งแต่พระชนมายุเพียง 5 พรรษา ทรงอยู่ในความดูแลของพระราชบิดาอย่างใกล้ชิด มักให้ตามเสด็จในงานพระราชพิธีต่าง ๆ ร่วมกับพระเจ้าพี่พระเจ้าน้องเนื่อง ๆ

หลักฐานที่แสดงถึงพระเมตตาของพระราชบิดาที่ทรงมีต่อพระราชธิดาพระองค์นี้คือ ครั้งหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2347 ขณะเจ้าหญิงทรงมีพระชนมายุได้ 6 พรรษา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตามเสด็จพระราชดำเนินไปทรงลอยพระประทีป ณ พระตำหนักแพ ครั้นถึงเวลาจุกคอกไม้ไฟ ทรงหวังพระราชธิดาว่าจะประจวบพระเนตรจึงรับสั่งให้เสด็จกลับก่อน ขณะที่เสด็จถึงรอยต่อ ระหว่างเรือบัลลังก์กับตำหนักแพทรงดำเนินพลาดพลัดตกน้ำ พี่เลี้ยงนางนมและข้าราชการทั้งปวง

ตกใจพากันลงน้ำเที่ยวหา พบเจ้าหญิงเกาะหุ่นหยากรลอยอยู่ไม่เป็นอันตราย เรื่องราวตอนนี้ปรากฏ
ในจดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวีว่า

“...ณ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ปีชวด ฉศก พระองค์เจ้าชันษา 7 ขวบ ตามเสด็จลงที่นั่ง
บัลลังก์ตกห่างเรือไม่จม ลอยพระองค์ได้...”

สมเด็จพระบรมชนกนาถจึงทรงรำลึกว่า การที่พระราชธิดาพระองค์นี้มีทรงได้รับ
อันตรายส่วนหนึ่งน่าจะเนื่องด้วยบุญญาภินิหารของพระราชธิดา ซึ่งทรงมีเชื้อสายขัตติยราชทาง
พระมารดาด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาให้มีอิสริยยศสมแก่พระเกียรติยศเป็น
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า พระราชทานนามให้ใหม่ว่า คุณทลทิพยวดี นับว่าทรงเป็นพระราชธิดา
พระองค์เดียวที่ดำรงพระอิสริยยศเจ้าฟ้า โดยที่พระมารดาเป็นเพียงเจ้าจอมในพระราชพงศาวดาร
กรุงรัตน โกสินทร์ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (จำ บุนนาค) บันทึกไว้ว่า

“...พระเจ้าลูกเธอพระองค์นี้เจ้าจอมมารดาก็เป็นบุตรเจ้ากรุงศรีสัตนาคนหุต สิ้นชีพเสีย
แต่เมื่อปีกุนเบญจศก แต่พระชนม์พระองค์เจ้าได้ 5 พรรษา ไม่มีมารดา ทรงพระกรุณาฯ พระองค์
เจ้าน้อยก็เป็นเจ้าประเทศราชยังดำรงชีพอยู่ ควรจะสถาปนาอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้า ครั้ง ณ วันอาทิตย์ เดือน 12 ขึ้น 2 ค่ำ จึงโปรดให้ตั้งการพระราชพิธีเฉลิมพระนาม ครั้นรุ่งขึ้น
ณ วันจันทร์ เดือน 12 ขึ้น 3 ค่ำ พระราชทานพระสุพรรณบัฏเลื่อนขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าคุณทลทิพยวดี แล้วมีงานสมโภชอีก 3 วัน...”

เจ้าหญิงทรงเป็นเยาวกุมารีผู้อุดมด้วยพระรูปโฉมยิ่งนัก ซึ่งน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้
พระบรมชนกนาถทวิพระเมตตาดำเนินเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากเมื่อเจ้าหญิงทรงเจริญพระชันษาครบ
โสกัณฑ์ใน พ.ศ. 2351 พระบรมราชชนก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีโสกัณฑ์อย่าง
โสกัณฑ์เจ้าฟ้าเต็มตำราโบราณราชประเพณี ซึ่งนับแต่โปรดสถาปนาราชธานีขึ้นใหม่ก็ยังมิเคย
ประกอบพระราชพิธีนี้ ในพระราชพงศาวดารได้บันทึกเหตุการณ์นี้ว่า

“...ทรงพระราชดำริว่า ตั้งแต่ตั้งแผ่นดินมา ยังหาได้ทำการพระราชพิธีโสกัณฑ์เจ้าฟ้าให้
เต็มตามตำราไม่ แลแบบแผนพระราชพิธีโสกัณฑ์เจ้าฟ้าอย่างครั้งกรุงเก่า นั้น เจ้าฟ้าพิณฑติพระราช
ธิดาพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ได้ทรงแนะนำสอนไว้ ในพระราชวังบวร...”

ในจดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวีกล่าวถึงพระราชพิธีนี้ว่า

“...ณ เดือน 6 ปีเถาะ นพศก ตั้งเขาไกรลาสแห่งโสกัณฑ์เจ้าฟ้าคุณทล ทรงเครื่องประดับ
พระองค์ทรงพระมหามงกุฎสวมมูตวิงษ์อย่างเทวอัปสร..”

เจ้าหญิงทรงอบอุ่นด้วยพระเมตตาบารมีแห่งพระบรมชนกนาถได้ไม่นาน ก็ต้องทรงพบ
กับความวิปโยคอย่างแสนสาหัสเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระบรม

ราชชนกเสด็จสวรรคต ใน พ.ศ. 2352 ขณะที่เจ้าหญิงทรงมีพระชนมายุเพียง 12 พรรษา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย สมเด็จพระบรมเชษฐา ทรงเมตตาทำนุบำรุงเจ้าหญิงต่อมา ยิ่งเจริญพระชันษา เจ้าหญิงก็ยิ่งทรงมีพระสิริโฉมงดงาม จนเป็นที่กล่าวกันว่า บทพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนา ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ไพเราะพิศพริ้ง มีชีวิตชีวาเข้มข้นสมจริงสมจังยิ่งนัก โดยเฉพาะบทชมความงามนางบุษบา ซึ่งองค์อิเหนาทรงหลงใหลถวิลหานั้น เป็นเพราะทรงได้รับแรงบันดาลใจจากพระสิริโฉมแห่งเจ้าฟ้าคุณทูลทิพยวดีนั่นเอง

“...พักตร์นี้้องละอองนวลปลั่งเปล่ง
 ดังดวงจันทร์วันเพ็ญประไพศรี
 อรชรอ่อนแอ้นทั้งอินทรีย์
 ดังกนิษฐสงสรคงคาลัย
 งามจริงพริ้งพร้อมทั้งสรรพางค์
 ไม่ขัดขวางเสียทรงที่ตรงไหน
 พิศพลางประคิพท์กำหนดใน
 จะใคร่โอบอุ้มองค์มา
 ดูเคียดดั่งค่านินเหมมราช
 งามประหลาดเลิศล้ำเสขา
 พิศไหนให้เพลินจำเริญตา
 พระราชาชมพลาทางทางถอนใจ...”

เมื่อเจ้าหญิงเจริญพระชนมายุได้ 17 พรรษา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้ารับราชการเป็นบาทบริจาริกา ด้วยพระสิริโฉมที่งดงามผसानเข้ากับพระจริยวัตรอ่อนโยนและพระสติปัญญาฉลาดเฉลียว อีกทั้งทรงเป็นบาทบริจาริกาที่เยาว์พระชันษา จึงทำให้เจ้าหญิงเที่ยวพร้อมไปด้วยเสนาหานุภาพ เป็นที่โปรดปานต้องพระราชอัธยาศัยเป็นที่ยิ่งถึงแก่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศเป็น พระราชชายานารี ตำแหน่ง พระอัศรมเหสีฝ่ายซ้าย

ครั้งนั้นเป็นที่กล่าวขานกันทั่วไปในพระราชสำนักว่า บทพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนานั้น เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวส่วนพระองค์ กล่าวคือ สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินีนั้น ทรงอยู่ในฐานแม่นละม้ายคล้ายนางจินตหรา เพราะทรงเป็นพระประยูรญาติเรียงพี่เรียงน้อง และอยู่ในตำแหน่งมเหสีฝ่ายขวา ส่วนเจ้าฟ้าหญิงคุณทูลทิพยวดี ทรงเป็นพระน้องนางได้เป็นพระมเหสีพระองค์ที่ 2 ฝ่ายซ้าย คล้ายนางบุษบาขององค์ระเด่นมณตรี อิเหนาซึ่งก็น่าจะเป็นบาทบาทของพระองค์เอง

แม้พระบรมราชสวามีจะทรงมีพระทัยสนิทเสนาหาในพระนางเธอปานใด แต่ก็มิอาจพระราชทานสิ่งใดได้เต็มที่เนื่องจากทรงเกรงพระทัยพระอัครมเหสีเป็นที่ยิ่ง ด้วยเคยตรัสให้สัตย์ปฏิญาณว่าจะมิยกย่องผู้ใดให้เป็นใหญ่หรือเท่าเทียมสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี จึงมักทรงมีเรื่องราวกระทบกระทั่งกันในลักษณะ “...เมื่อนั้นจินตหราว่าตรีมีศักดิ์ ฟังตรัสขัดเค้นฤทัยนัก สะบัดพัคตร์ผินหลังไม่บังคม...”

พระราชชายานารี เจ้าฟ้าคุณทลทพิยวดี ทรงมีพระราชโอรส พระราชธิดาถึง 4 พระองค์ คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าอาภรณ์ ประสูติวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2359 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบปรปักษ์ ประสูติวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2362 พระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าหญิง (ไม่ปรากฏพระนาม) ประสูติวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2363 สิ้นพระชนม์แต่ยังทรงพระเยาว์ และพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าปิ๋ว ประสูติวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2365

พระราชชายานารี ทรงพระเกษมสำราญด้วยพระบรมราชสวามีในช่วงระยะเวลาอันแสนสั้น เพราะใน พ.ศ. 2367 พระนางเธอ ก็ต้องเผชิญความวิปโยคโศกเศร้าอย่างแสนสาหัสอีกครั้งหนึ่งในพระชนม์ชีพ คือ เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระบรมราชสวามี เสด็จสวรรคต ขณะนั้นพระนางเธอมีพระชนมายุเพียง 26 พรรษา ทั้งยังต้องทรงมีพระภาระทำนุบำรุงเจ้าฟ้าพระราชโอรสซึ่งยังทรงพระเยาว์อยู่ถึง 3 พระองค์ตามลำพัง

แต่ด้วยขัตติยานีวิสัย จึงทรงสามารถดำรงพระองค์ได้อย่างเหมาะสมแก่พระราชฐานะนครศักดิ์ทุกประการ ทรงเอาพระทัยใส่ในทุกกิจการที่เกี่ยวข้องกับพระราชโอรส โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา ทรงเป็นสตรีที่รู้คุณค่าของศิลปวิทยาการ จึงทรงสนับสนุนให้พระราชโอรสทั้ง 3 ได้ศึกษาความรู้ต่าง ๆ

ครั้งที่พระบรมราชสวามียังทรงพระชนม์อยู่นั้น พระนางเธอทรงมอบให้สุนทรภู่ กวีเอกของแผ่นดินเป็นพระอาจารย์ถวายพระอักษรเจ้าฟ้าทั้ง 3 พระองค์

ครั้นถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชนิยมส่วนพระองค์เปลี่ยนแปลงไป ไม่โปรดกวีดนตรี โจนละคร ดังเช่นสมเด็จพระบรมราชชนก โดยเฉพาะสุนทรภู่ นั้นเป็นที่รู้กันทั่วไปในพระราชสำนักว่าเคยมีเรื่องทำให้ขุนเคืองพระทัย พระราชชายานารีก็คงจะทรงลำบากพระทัยอยู่ไม่น้อย ด้วยเหตุว่าได้เคยโปรดปานสุนทรภู่มาก่อน อันจะเป็นการไม่ต้องพระราชนิยมพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่

จากบทกวีเรื่อง เพลงยาวถวายโอวาท ของสุนทรภู่ ซึ่งแต่ถวายพระราชชายานารีและพระโอรสทั้ง 3 พระองค์ สะท้อนให้เห็นสภาพการณ์ในช่วงนั้นได้เป็นอย่างดี

“พระมีคุณอ่อนอกเมื่อตกยาก

ถึงตัวจากแต่จิตสนิทสนม

จะจำไปไพรพนมด้วยตรมตรอม
 ทูลกระหม่อมเหมือนแก้วแววนี้ยา
 พระองค์น้อยเนตรซ้ายไม่หมายร้าง
 พระองค์กลางอยู่เกษเหมือนเนตรขวา
 ความรักใคร่ไม่ลืมลี้มวิญญาณ์
 ได้ฟังพาพบเห็นค่อยเย็นทรวง
 สามีภักดิ์รักใคร่จะไปเฝ้า
 พระทูลเกล้าก็ยังไม่ยั้งหวัง
 จะสั่งใครไปเล่าเขาก็ลวง
 ต้องนั่งง่วงเหงาออกคกตะลึง
 ครั้นหาของต้องประสงค์ส่งถวาย
 ก็สูญหายเสียมิได้เข้าไปถึง..”

หรือที่สุนทรภู่ได้แสดงความน้อยใจในเหตุการณ์นี้ว่า “สิ้นแผ่นดินสิ้นบุญของสุนทร
 ฟ้าอาภรณ์แปลกพักตร์อาลักษณ์เดิม”

พระราชชายานารี ทรงเป็นสตรีที่ฉลาดเฉลียวมีสายพระเนตรกว้างไกลในการวาง
 แนวทางดำเนินชีวิตให้พระราชโอรสทั้งสามพระองค์ ทรงฝากฝังเจ้าฟ้าทั้งสามให้เป็นศิษย์สมเด็จพระ
 เจ้าฟ้ามงกุฎ ขณะทรงผนวชอยู่ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ทรงอบรมสั่งสอนพระโอรสทุกพระองค์ให้
 ดำรงพระองค์ในทางที่ถูกที่ควร จงรักภักดีต่อสัจย์ กตัญญูต่อพระบรมราชวงศ์ และฝืนแผ่นดินไทย
 ซึ่งเป็นพื้นฐานและแนวทางซึ่งพระราชโอรสทั้งสามพระองค์ทรงถือปฏิบัติ

เจ้าฟ้าพระองค์ใหญ่และเจ้าฟ้าพระองค์เล็กทรงมีพระชนมายุสิ้นจึงมีหน้าที่จะทำ
 คุณประโยชน์สนองพระเดชพระคุณให้มีเกียรติยศปรากฏในแผ่นดิน แต่เจ้าฟ้าพระองค์กลางซึ่ง
 เรียกขานกันเป็นสามัญว่า เจ้าฟ้าชายกลาง นั้นทรงมีพระชนมายุยืนยาว มีโอกาสทำคุณประโยชน์แก่
 แผ่นดินในหน้าที่ราชการถึง 3 สมัยคือ ในรัชกาลที่ 3 ทรงรับราชการในกรมวัง ถึงรัชกาลที่ 4 ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกรมวัง กรมพระ ขบาลและกรมสังฆการีธรรม
 การ และในพระราชสำนัก เป็นอธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติและเป็นผู้สำเร็จราชการกรม
 มหาดไทย และโปรดเกล้าฯ สถาปนาให้ดำรงอิสริยยศสูงสุดในแผ่นดินคือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์
 เชอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบปรปักษ์ ทรงเป็นต้นราชสกุลของบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์
 แก่ชาติบ้านเมืองสืบกันมาทุกยุคทุกสมัยตราบจนถึงปัจจุบันคือ ราชสกุล มาลากุล

พระราชชายานารี ทรงมีพระอาการประชวรพระโรคโบริราณมาเป็นเวลานาน แต่ก็ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะในการอภิบาลเจ้าฟ้าพระราชโอรสทั้ง 3 พระองค์มาโดยตลอดจนพระอาการประชวรกำเริบ สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2381 พระชนมายุ 41 พรรษา

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงพระศพพระราชชายานารี ณ พระเมรุท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2382

ตัวอย่าง

พระอานนทเถระ : พุทธอนุชา

พระอานนทเป็นโอรสของเจ้าอมิโตทนะ ซึ่งเป็นพระกนิษฐภคินี (น้องชาย) ของพระเจ้าสุทโธทนะ พระมารดาของท่านนาม กิสาโคตมี พระอานนทจึงมีศักดิ์เป็นพระอนุชาของพระพุทธรเจ้า

ท่านออกบวชพราหมณ์กับเจ้าชายศากยะและเจ้าชายโกถิยะ 5 องค์ คือ ภัททิยะ ภคุ กิมพิละ อนุรุทธะ เทวทัต รวมเป็น 6 กับนายภูษามาลา ชื่อ อุบาลี

การอุปสมบทในครั้งนี้ได้เกิดขึ้นหลังจากที่พระพุทธรเจ้าเสด็จนิวัตจากการไปโปรดพระประยูรญาติที่เมืองกบิลพัสดุ์แล้ว โดยทั้ง 7 ท่านนั้นได้ติดตามพระพุทธรองค์มาทันทีที่อนุปิยะนิคม แคว้นมัลละ เจ้าชายทั้ง 6 ได้ให้อุบาลีนายภูษามาลาบวชก่อน นัยว่าเพื่อขจัดทิฐิมานะของตน

หลังจากบวชแล้ว ท่านได้ฟังโอวาทของพระปุลณมณตานิบุตรได้บรรลุโสดาปัตติผล หลังจากบรรลุเป็นพระโสดาบันแล้ว ได้มารับหน้าที่ “พุทธอุปัฏฐาก” ปรนนิบัติพระพุทธรเจ้า ไม่มีเวลาปฏิบัติธรรม จึงยังคงเป็นพระโสดาบันอยู่นาน

จนกระทั่งหลังพุทธปรินิพพาน จึงสามารถทำที่สุดแห่งพรหมจรรย์ได้

ตลอดระยะเวลาประมาณ 20 ปีหลังตรัสรู้พระพุทธรองค์ไม่มีอุปัฏฐากประจำ พระสาวกต่างก็ผลัดเปลี่ยนกันมาอยู่รับใช้พระพุทธรองค์

ต่อมาพระสงฆ์เห็นว่าควรจะมีภิกษุรูปใดรูปหนึ่งมาทำหน้าที่นี้ พระเถระทั้งหลายต่างก็เสนอตัวเข้ารับหน้าที่ถูกพระพุทธรองค์ปฏิเสธ เพราะทรงมีพระประสงค์จะให้พระอานนทรับหน้าที่นี้ แต่พระอานนทก็มีได้เสนอตน คิดว่าถ้าพระองค์ทรงมีพระประสงค์ก็จะตรัสเรียกเอง

พระสงฆ์จึงขอร้องให้ท่านพระอานนทรับหน้าที่ พระอานนทจึงขอพร (ยื่นเงื่อนไข) 8 ประการ ก่อนเข้ารับหน้าที่ คือ

1. พระพุทธรองค์ต้องไม่ประทานจีวรอย่างดีแก่ท่าน
2. ต้องไม่ประทานบาตรอย่างดีแก่ท่าน
3. ต้องไม่ให้ท่านอยู่ในพระคันธกุฎีเดียวกันกับพระพุทธรองค์

4. ต้องไม่นำท่าน ไปในที่นิมนต์ด้วย
5. ต้องเสด็จไปในที่นิมนต์ที่ท่านรับไว้
6. ต้องให้คนที่มาแต่ไกลเพื่อเฝ้าได้เฝ้าทันที
7. ต้องให้ทูลถามข้อสงสัยได้ทุกเมื่อ
8. ถ้าไม่มีโอกาสไปฟังธรรมที่ทรงแสดง ขอให้ทรงแสดงซ้ำให้ท่านฟังด้วย

เหตุผลที่ท่านขอพร 8 ประการ ก็คือ

พรที่ 1-4 เพื่อแสดงให้เห็นว่าที่ท่านรับตำแหน่งพุทธอุปัฏฐากมิใช่เพื่อลาภสักการะ

พรที่ 5-7 เพื่อแสดงว่าท่านเป็นผู้มีความปรารถนาจะปฏิบัติหน้าที่พุทธอุปัฏฐากอย่าง

อุทิศและให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของพระพุทธองค์และพุทธบริษัท

โดยเฉพาะสองข้อสุดท้าย เพื่อเปลื้องครหาอันอาจมีว่า อยู่ใกล้ชิดพระพุทธองค์ยังไม่รู้ว่า เรื่องใดทรงแสดงแก่ใครที่ไหน มีเนื้อหาอย่างไร

อานิสงส์ของพรสองข้อสุดท้ายนี้เอง ทำให้พระอานนทกลายเป็น “ทรัพยากรบุคคล” ที่สำคัญที่สุด เพราะทรงจำพุทธวจนะได้มากกว่าใคร

พระอานนท์ทำหน้าที่พุทธอุปัฏฐากอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง จนได้รับยกย่องจากพระพุทธองค์ในเอตทัคคะ (ความเป็นผู้เลิศกว่าผู้อื่น) 5 ด้านด้วยกัน คือ

1. เป็นพหูสูตร (ทรงจำพุทธวจนะได้มากที่สุด)
2. เป็นผู้มืสติ
3. เป็นผู้มืคติ (แนวในการจำพุทธวจนะ)
4. เป็นผู้มืฉิติ (ความเพียร)
5. เป็นพุทธอุปัฏฐากผู้เลิศ

การบรรลุพระอรหัตของพระอานนท์นั้นแปลกพิสดารกว่าสาวกรูปอื่น คือ หลังจากพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ท่านเร่งทำความเพียรเพื่อสำเร็จมรรคผลให้ทันการประชุมทำสังคายนาครั้งแรก ที่พระมหากัสสปะกำหนดขึ้นพยายามอย่างไรก็ไม่สามารถบรรลุธรรมได้ รู้สึกเหนื่อยจึงหยุดเพื่อพักผ่อนชั่วคราว

ขณะกำลังเอนลงนอน เท้าไม่ทันพินพื้น ศีรษะยังไม่ทันถึงหมอน ท่านก็ “สว่างวาบภายใน” ความสงสัยทั้งปวงหายไปฉับพลัน กิเลสอาสวะทั้งหลายได้หมดไปจากจิตสันดาน บรรลุถึงวิมุตติหลุดพ้นโดยประการทั้งปวง

การบรรลุพระอรหันต์ของท่าน จะเรียกว่าเกิดขึ้นในขณะที่ยืน เดิน นั่ง นอน อย่างใดอย่างหนึ่งก็หาไม่ นับว่า “พ้นจากอริยาบททั้งสิ้น” โดยแท้ทีเดียว

ในช่วงสุดท้ายแห่งพระชนมชีพของพระพุทธองค์ พระอานนท์ได้ตามเสด็จจากเมืองราชคฤห์ไปยังเมืองกุสินารา ได้รับถ่ายทอดพระพุทธโอวาทมากมายที่ยังมีเศียรที่ไหนดมาก่อน

หลังจากพุทธปรินิพพานท่านก็ได้ถ่ายทอดให้ที่ประชุมสงฆ์อันประกอบด้วยพระอรหันต์ทรงอภิญา 500 รูปฟัง และในการสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งแรกนี้ ท่านได้ทำหน้าที่ที่วิเศษนาพระธรรม ทำให้การทำสังคายนาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เมื่อท่านอายุได้ 120 พรรษา ถึงเวลานิพพาน พระญาติทั้งสองฝั่งน้ำโรหิตีต่างก็ปรารถนาให้ท่านนิพพาน ณ บ้านเมืองของตนพระอานนท์จึงเข้าเตโชสมาบัติเหาะขึ้นในอากาศ อธิษฐานให้ร่างของท่านแตกออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งตกลง ณ ฝั่งเมืองกบิลพัสดุ์ อีกส่วนหนึ่งตกลง ณ ฝั่งเมืองเทวทหะ เพื่อให้พระญาติทั้งสองฝ่ายนำอัฐิธาตุของท่านไปบรรจุไว้บูชา

มีเพียงแต่การบรรลุนิพพาน แม้การจะ “ดับสนิท” ของท่านพระอานนท์ก็แปลกไปจากพระสาวกรูปอื่น ๆ ด้วยประการฉะนี้

2. บทความประเภทสัมภาษณ์ เป็นบทความที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ ผู้เขียนบทความควรเลือกบุคคลที่จะสัมภาษณ์ว่าเป็นบุคคลที่มีความน่าสนใจ โดดเด่นในด้านใดด้านหนึ่ง มีชื่อเสียงหรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องที่ผู้เขียนต้องการจะเขียน

ตัวอย่าง

‘พันศักดิ์’ คำนวณค่าแท็กซี่รถไฟฟ้าไทย อะไรคือความคุ้มค่า? ‘หวานเย็น’ – ‘ความเร็วสูง’
เชื่อมต่ออนาคตในภูมิภาค

เช้าวันที่ 8 สิงหาคม รถไฟฟ้าพิเศษ กรุงเทพฯ-หัวหิน เคลื่อนออกจากหัวลำโพง บนโบกี้อายุเกือบ 40 ปี น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นประธานการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนารถไฟฟ้าไทย

โดยมีบุคคลสำคัญที่นั่งฝั่งขวามือของนายกฯ คือ “พันศักดิ์ วิญญูรัตน์” ประธานที่ปรึกษานโยบายของนายกรัฐมนตรี

สิ้นสุดการเดินทางด้วยรถไฟฟ้า ในรอบ 30 ปี ของ “พันศักดิ์” ได้เล่ามุมมองต่ออนาคตรถไฟฟ้าไทย: นั่งรถไฟขบวนเดียวกับท่านนายกฯ เป็นอย่างไรบ้าง

โบกี้ที่ท่านนายกฯ นั่งไปซึ่งผมได้รับความกรุณาให้นั่งไปด้วย เป็นโบกี้ที่ญี่ปุ่นปลดระวางมา ให้ฟรีด้วยความเวทนา หลังใช้มาเกือบ 40 ปี คนแก่อายุจะ 70 ปีอย่างผม เวลาลุกขึ้นยืนก็เวียนหัวเพราะนั่งโยกไปโยกมา แม้การรถไฟฟ้า พยายามตกแต่งให้พอจะนั่งได้ มีส่วนนั่งแทนที่จะนั่งยอง แต่มีเสียงที่ดังยิ่งกว่าจ๊กจั่น อยู่ข้างหูสักหนึ่งแสนตัว ทำให้การประชุมฟังไม่รู้เรื่อง

แต่รถไฟแบบนี้ก็ต้องมีอยู่เพราะมีผลต่อรายได้ประชาชน: ได้แนวคิดอะไรใหม่ จากการนั่งรถไฟไปกับนายกฯ ขบวนนี้

ผมไม่ได้นั่งรถไฟไทยมาประมาณเกือบ 30 ปีแล้ว พอรถออกได้แป๊บเดียวเห็นตรงสลัมข้าง ๆ ชาวบ้านปลุกกล้วยดูแล้วไม่เลว แสงอาทิตย์ส่องผ่านความเขียวพิเศษของใบกล้วย สวยมาก วิวแบบนี้ ความเป็นธรรมชาติที่ไม่ใช่สวนกระแตะ แล้วทำไมฝรั่งจะไม่คิดว่าสวย

ฝรั่งรวย ๆ จากทวีปยุโรปที่ไม่เจ๋ง ชีวิตในเมืองนอกมีแต่ระเบียบ พวกเขาถึงมาประเทศไทยกัน แล้วยอมขึ้นรถไฟชั่งกะบ๊วย 108 ปีของเรา เพราะวิวสวยและความน่ารักของพนักงาน

ผมถึงบอกสงสารรถไฟกันบ้าง อย่าไปกระที่บรถไฟกันนัก บ่นกันอยู่นั้น ขนาดเป็นแบบนี้ ยังมีลูกค้า แล้วคิดดู ลองทำระบบให้ดีขึ้น แล้วคุณคิดว่ารถไฟไทยจะเจ๋งเหมือนเดิมได้ยังไง

ผมจะบอกอะไรให้ รถไฟไทย มีสินทรัพย์เก่าซึ่งถูกสังคมนักแก๊งให้กลายเป็นหนี้ เบียดเบียนรถไฟไทยผู้ซึ่งมีสินทรัพย์มากที่สุดในประเทศไทย องค์กรหนึ่งให้กลายเป็นหนี้ อันนี้เป็นความตั้งใจหรือไม่ ก็ต้องให้นักเรียนประวัติศาสตร์ค้นประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยดู

ผมยังอยากได้สัมปทานทำโรงแรมตรงหัวลำโพง ข้าง ๆ ซานซาลา 1 มีโรงแรมเก่าที่ทรูที่สุดในประเทศไทยเมื่อตอนสร้างสถานีนี้ แล้วประเทศเราไม่ทำให้สินทรัพย์มีชีวิต คุณทิ้งมันเหมือนคุณเป็นเศรษฐี กระแตะ มีบ้านทรู ๆ คุณปิดเอาไว้เลย ๆ คุณว่าฟังไหม

: ที่ผ่านมามีแต่การคิดเรื่องขายตัว แต่ไม่ได้ขายวิว หรือการบริการ

ถูกต้อง...คืออย่างนี้ มันไม่ใช่หน้าที่ของพนักงานรถไฟ มันเป็นที่ของผู้บริหารประเทศที่จะทราบว่า อะไรคือสินทรัพย์ของประเทศ ที่จะเพิ่มพูน “ภาษี” ได้ เพราะสำหรับประชาชน จะมองว่าอะไรคือสินทรัพย์ ที่จะเพิ่มพูน “รายได้” ได้ การตีราคาสินทรัพย์ เพราะไม่เข้าใจมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ในประเทศไทย มีเต็มไปหมด

: รถไฟหวานเย็นวิ่งไปกับอนาคตไม่ได้ แล้วรถไฟความเร็วสูงสามารถวิ่งไปกับอนาคตอย่างไร

รางสำคัญกว่าสปีด รถไฟความเร็วสปีดปานกลาง 250 ก.ม./ช.ม. ที่บ้านเราไปเรียกว่ารถไฟความเร็วสูง ทั้งที่ความเร็วสูงสุดที่มีในโลกคือ 500 ก.ม./ช.ม. แต่ที่สำคัญคือ รางขนาด 1.4 เมตร ของรถไฟความเร็วปานกลางสามารถต่อรางกับประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และจีน ซึ่งใช้สแตนดาร์ดราง 1.4 เมตร จากยุโรปตะวันตก มาใส่ทั้งทวีปจีนและกำลังจะเป็นหัวรถจักรที่จะจุดกระชากเศรษฐกิจโลกไปอย่างน้อยอีก 10-30 ปี

: การลงทุนขนาดใหญ่ ไปกับรถไฟทั้งหวานเย็น และความเร็วปานกลาง จะคุ้มทุนหรือไม่

ต่อให้ทำสำเร็จ ก็ไม่ใช่กิจการเหมือนขายยาฆ่ายาบ้าที่ต้องมาฆ่าใคร เพราะมันเป็นกิจการช่วยประชาชน เพื่อให้ประชาชนเสียภาษีเพิ่มให้กับรัฐ ภาษาเศรษฐศาสตร์ ถึงมีคำว่า

“โครงสร้างพื้นฐาน” คำนวณกำไรด้วยตัวของมันเองไม่ได้ แต่จะคำนวณกำไร-ขาดทุน จากเศรษฐกิจส่วนใหญ่

ผมเข้าใจว่า ที่นักเศรษฐศาสตร์แก่ๆ บางคนบอกว่า ไม่คุ้มทุน คงเป็นเพราะเขานึกว่า โปรเจกต์ ต้องขายตัวให้คุ้มทุน ถึงเรียกว่าคุ้มทุน

ปิดโธ่เอ๊ย!!!

นักเศรษฐศาสตร์ที่พูดว่าไม่คุ้มทุน บางคนเรียนจบมาจากญี่ปุ่นแล้วท่านลืมนึกไปว่า รถไฟความเร็วสูงจากญี่ปุ่นส่วนใหญ่ ยังไม่ถึงจุดคุ้มทุนเลย เขาขาดทุนการขายตัว แต่ได้กำไรจากการใช้ประโยชน์จากสถานีมีการค้าขาย และรายได้ที่มาจากธุรกิจรอบข้างมีถึง 38 ธุรกิจ ผมถึงบอกว่า เราไม่ได้ขายตัวรถไฟ เราขายประสบการณ์ที่ดีให้กับท่าน

: ไม่ต้องกลัวเรื่องเป็นหนี้ อย่างที่ฝ่ายค้านบอกว่า อาจจะเป็นหนี้ไปหลายชั่วคน

พวกเศรษฐศาสตร์ ก็รู้กัน เป็นหนี้ที่มีการสร้างสินทรัพย์ ที่ก่อให้เกิดธุรกิจเพิ่มเติม คุณมากู้เงินผม ผมมีเงินให้ คุณเอาไปหนี้ของคุณมาให้ผมถือ ผมมีสินทรัพย์ เรียกว่าพันธบัตรรัฐบาล คุณก็เอาเงินไปซื้อเหล็ก รางรถไฟความเร็วสูงเอามาวาง แล้วก็เรียก อาเฮีย อาแปะ ใครอยากเช่าราง จ่ายมาค่าเช่าราง คุณก็ได้สินทรัพย์ แล้วเก็บเงิน เอามาจ่ายดอกเบี้ย คุณมีปัญหาอะไร

ที่ไทยระจอกมีหนี้สาธารณะ 40 กว่าเปอร์เซ็นต์ต่อจีดีพี ส่วนที่ญี่ปุ่นมีหนี้สาธารณะมากกว่า 200 เปอร์เซ็นต์ต่อจีดีพี แต่ญี่ปุ่นมีเครดิตเรตติ้ง เป็น ทริปเปิ้ลเอ ฝรั่งเศสบอกญี่ปุ่นชั้น 1 ให้เครดิตตั้ง ทริปเปิ้ลเอ

เพราะเขาไม่ได้ดูแลหนี้อย่างเดียว เขาดูจากประสิทธิภาพการเพิ่มพูนรายได้ จากพื้นฐานของการมีสินทรัพย์ ที่มีประสิทธิภาพ เช่น รถไฟชินคาเซง

: มีการตั้งข้อสังเกตว่า รถไฟความเร็วปานกลางจะจอบ่อยไม่ได้ เพราะต้องวิ่งด้วยความเร็ว ฉะนั้น จะเข้าถึงประชาชนได้อย่างไร

ผมถึงบอกต้องมีรถไฟหวานเย็น และต้องมีถนนจากจังหวัดข้างเคียงวิ่งไปสถานีรถไฟความเร็วปานกลาง ผมได้เรียนท่านนายกฯ ไปแล้วว่า สถานีรถไฟความเร็วปานกลางต้องมีองค์ประกอบซึ่งจะมีผลทางเศรษฐกิจ 1. โรงงานยุคใหม่ ประเภท กรีนอินดัสทรี ที่หนีน้ำท่วมไปตั้ง 2. สถานที่ท่องเที่ยวที่มี

บางสถานี ถ้าไปหยุดตามจังหวัดที่มีสินค้าที่นำเสียได้ แต่ราคาแพง ก็จะต้องเป็นสถานีผู้โดยสาร และสถานีขนส่งของขนาดเบา (Light cargo) กล่องละ 30 กิโล ซึ่งกระทรวงรถไฟญี่ปุ่นทำวิจัยออกมาพบว่าสินค้าที่เป็น Light Cargo กล่องเบา 30 กิโล ที่กิโลละ 200 บาท ทั้งอาหารหรือชิ้นส่วนอี-คอมเมิร์ซมากกว่า 200 บาท มีนับพันอย่าง เพราะฉะนั้น มันเปิดโอกาสให้มีผลผลิตที่เรียกว่า 3 เอ ขายได้แน่ในจีน

: มติ ครม. ที่อนุมัติให้ทำ “รางคู่” ตั้งแต่สมัยอาจารย์ยังหนุ่ม แต่ทำไมเพิ่งจะเริ่มทำจริงๆ ในสมัยรัฐบาลนี้

ตอน ครม. อนุมัติให้ทำรางคู่ นั้น น้ำมันยังราคา 25-30 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล แต่ตอนนี้ น้ำมันเกือบ 110 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ตอนนั้นสังคมไทยกำลังเฮฮา ซ็อรถยนต์ใหม่ ชื่อ 6 ล้อ 10 ล้อ เศรษฐกิจกำลังบูม จนกระทั่งต้มยำกุ้ง (วิกฤตเศรษฐกิจ 2540) แต่คนไทยไปคิดว่าเล่นเงินกันมากไป

ที่อเมริกาก็เหมือนกันบริการรถไฟพอ ๆ กับไทย วิ่งสปีดสูงสุด 80 ก.ม./ชม. สหรัฐอเมริกาก็ล้มโคตรเหง้าของตัวเอง ว่าตัวเองเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ขึ้นมาได้ เพราะรางรถไฟที่บุกเบิกจากฝั่งตะวันออกของทวีป ไปฝั่งตะวันตก แล้วไปไล่ฆ่าอินเดียแดง

: อยากให้มีการดูแลการรถไฟแห่งประเทศไทยอย่างไร เพราะอะไร

วัฒนธรรมการบริการของรถไฟไทย เป็นสิ่งสุดประทับใจแต่เครื่อง ไม้เครื่องมือมันเก่า 108 ปี ถ้าเปลี่ยนเครื่องมือให้เขา ผมเชื่อว่ารถไฟจะทำ generate cash income ให้กับประเทศไทยมากกว่าบางบริษัทที่มีหนี้มากกว่ารถไฟ ผมไม่เอ่ยชื่อบริษัทนั้นนะ และครอบครัวสหภาพรถไฟจะมีขนาดจากรถไฟสปีดปานกลางจากการผลิตสินค้าขนาดเบา Light Cargo ด้วย นี่คือนาครายได้ของกลุ่มแม่บ้านสหภาพ

: กรณี คุณสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เคยบอกว่า ถ้า พ.ร.บ. กู้เงิน 2 ล้านล้านบาท โหวตไม่ผ่านรัฐบาล อาจจะยุบสภาก็ได้

อันนั้นไม่ทราบ ผมไม่ได้ติดตามการเมือง... แต่ถ้า พ.ร.บ. กู้เงิน 2 ล้านล้านบาท ไม่ผ่าน ก็ต้องฟ้องประชาชน เราก็จดชื่อในบัญชีหนังหมาเอาไว้ ใครบ้างไม่ให้ผ่าน ทำอะไรเพื่อประชาชนมันไม่ง่าย

แล้วถ้าใครจะไปฟ้องศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่แน่ ประชาชนอาจจะฟ้องบ้างแล้วห้ามศาลรัฐธรรมนูญไม่ให้มาควรวีรลไฟก็ได้นะ

ตัวอย่าง

Thai PBS ปรับผังรายการไตรมาส 2 เปิดมุมมองใหม่ สร้างแรงบันดาลใจให้คนวัยทีน

เพราะตระหนักดีว่าการพัฒนาคือ หัวใจสำคัญของการสร้างสรรค์สื่อโทรทัศน์เพื่อสังคม ด้วยเหตุนี้องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) หรือ ไทยพีบีเอส จึงมีการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอและพัฒนาคุณภาพรายการอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดก็ได้ปรับผังรายการช่วงไตรมาส 2 ของปี 2556 เน้นการนำเสนอประเด็นทางสังคมที่เป็นประโยชน์ผ่านแง่มุมที่แตกต่าง เพื่อกระตุ้นต่อมคิดและเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนรุ่นใหม่

สุวิทย์ สาสนพิจิตร ผู้อำนวยการสำนักรายการไทยพีบีเอส กล่าวว่า ผังรายการใน ไตรมาสที่ 2 จะมีความต่อเนื่องจากไตรมาสแรกโดยยังคงช่วงเวลาเดิมเอาไว้แต่ปรับเฉพาะบางรายการ รวมถึงการเพิ่มรายการใหม่เข้ามาเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ตอบรับเทรนด์ของคนหนุ่มสาวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยว รักอิสระ และมีความเป็นตัวของตัวเอง นอกจากนี้ยังมีรายการที่คัดสรรมาให้เด็ก ๆ ได้ชมในช่วงปิดเทอมโดยเฉพาะ มั่นใจว่าคนรุ่นใหม่จะได้รับความสนุกและได้ประโยชน์มากขึ้น

รายการเด่นที่เพิ่มเข้ามาในไตรมาสที่ 2 นี้เรียกได้ว่าครบครันทั้งสาระประโยชน์และสาระบันเทิง ไม่ว่าจะเป็น สารคดี รายการเพื่อเด็กและเยาวชน รายการเพื่อคนรุ่นใหม่ รวมถึงละครและซีรีส์ดี ๆ จากต่างประเทศ อาทิ เช่น รายการ Along way home สองข้างทาง ทุกวันอาทิตย์ เวลา 22.05 น. เริ่มออกอากาศวันที่ 7 เมษายน รายการเรียลลิตี Hey Dude! Sit Down Please ทุกวันเสาร์ เวลา 09.05-09.30 น. เริ่มออกอากาศวันเสาร์ที่ 13 เมษายน ซีรีส์สิงคโปร์ A Song to Remember ทุกวันพฤหัสบดี-ศุกร์ เวลา 22.30-23.30 น. เริ่มออกอากาศวันที่ 20 มิถุนายน ซีรีส์กึ่งเรียลลิตี เป็นพ่อ...เป็นแม่ ทุกวันเสาร์ เวลา 17.30 น. เริ่มออกอากาศเสาร์ที่ 20 เมษายนนี้ เป็นต้นไป

ไฮไลต์สำคัญที่พลาดไม่ได้ในไตรมาสนี้เห็นทีจะเป็นละครอิงประวัติศาสตร์ฟอร์มยักษ์เรื่อง “บุญผ่อง” สงคราม...ไม่อาจกีดกันมนุษยธรรม ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ สุวิทย์ สาสนพิจิตรได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ‘บุญผ่อง’ เป็นละครพิเศษของปีนี้ที่ต้องการนำเสนอความโหดร้ายของสงครามผ่านมุมมองของเด็กหญิงที่บริสุทธิ์ ในฐานะลูกสาวของตัวละครหลัก บุญผ่อง สิริเวชชะพันธ์ เป็นเรื่องราวจริงที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา คนทั่วไปอาจไม่รู้จัก แต่คนเมืองกาญจน์จะรู้จักดี ในตอนที่ญี่ปุ่นเกณฑ์เชลยจากฝั่งสัมพันธมิตร มาสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว ตอนนั้นบุญผ่องเป็นนายกเทศมนตรี อำเภอปากแพรก วิศวกรรมของเขาเกิดขึ้นในระหว่างที่ทำการค้าขายกับญี่ปุ่นแต่ก็แอบส่งยารักษาโรคเข้าไปช่วยเหลือเชลยศึก ถือเป็นคนไทยที่มีบทบาทมากในช่วงเวลานั้น ถึงขนาดที่ฝรั่งยกย่องให้เป็นวีรบุรุษจนตอนหลังได้รับพระราชทานอิสริยาภรณ์ชั้นอัศวินจากสมเด็จพระนางเจ้าเอลิซาเบธที่ 2 เรื่องราวที่นำมาสร้างเป็นละครนี้ล้วนได้รับการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริงของคุณ ‘ผณี’ ลูกสาวของคุณบุญผ่อง ที่ยังคงมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งผู้ชมสามารถติดตามเรื่องราวเข้มข้นของบุญผ่องชายไทยผู้ไม่ยอมละทิ้งมนุษยธรรมได้ทุกวันพุธ-พฤหัสบดี เวลา 20.20 น. และ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 15.05 น. เริ่ม 8 พฤษภาคมนี้

“ละครเรื่องนี้เน้นการเล่าเรื่องความสัมพันธ์ของคนในช่วงสงคราม รวมถึงพัฒนาการของความคิดคนในสังคมมากกว่าการเล่าเรื่องเหตุการณ์สงคราม พูดได้ว่าหัวใจสำคัญของเรื่องนี้ก็คือ ‘มิตรภาพและมนุษยธรรม’ ที่เกิดขึ้นในช่วงสงคราม เป็นมิตรภาพที่แท้จริงไม่ใช่มิตรในรูป

ของการเลือกข้างถือเป็นละครเรื่องพิเศษที่เราใช้เวลาถ่ายทำนานถึง 2 ปี ตั้งแต่ปี 2554 และตั้งใจนำมาออกอากาศในช่วงไตรมาสนี้ เพื่อให้เด็กๆ และเยาวชนที่ปิดเทอมได้มีโอกาสชมกัน ผมคาดหวังว่าละครเรื่องนี้จะทำให้สังคมไทยได้เรียนรู้จากบทเรียนในอดีต ที่ผ่านมาเมื่อเหตุการณ์แห่งความเจ็บปวดจบลงเรามากเลือกที่จะลืมมากกว่าจำ ผมอยากให้เราหันมาจดจำคนดีๆ และนำบทเรียนที่ได้มาเป็นฐานในการดำเนินชีวิต ละครเรื่องบุญผ่องไม่ใช่ละครแนวตลาดแต่ต้องการสร้างคุณค่าบางอย่างให้แก่สังคม ดังนั้น ผมมั่นใจว่าสิ่งที่ผู้ชมจะได้รับจากละครเรื่องนี้จะมีอะไรที่มากกว่าความบันเทิงอย่างแน่นอน” สุวิทย์ กล่าว

นอกจากนี้แล้วในไตรมาสที่ 2 ก็ยังมีรายการอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกมากมายรอให้ติดตามชมผ่านทางช่องไทยพีบีเอสไม่ว่าจะเป็นรายการต้นคิดปะปี 3, รายการ English Breakfast, รายการคนหัวรั้น, รายการวัฒนธรรมซุบซิบตอด, สารคดีเมืองเรืองแสง, รวมถึงซีรีส์เรื่อง Combat Hospital ยอดหมอแดนสงคราม เป็นต้น เสริมทัพด้วยการพัฒนารายการเดิมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้ชม

“ผมได้ขียนคนบ่นเรื่องดูทีวีแล้วไม่ได้อะไร ช้ำซาก วนเวียนที่เดิม ทำให้คนจำนวนหนึ่งเลือกที่จะไม่ดูทีวี คิดว่าในท้ายที่สุดคนจะไม่ดูทีวีและหันไปเลือกดูตามคอนเทนต์ ผมหวังว่าไทยพีบีเอสจะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับคนที่ต้องการดูทีวีไม่ใช่แค่เพราะความบันเทิงแต่เลือกดูเราเพื่อคุณค่าหรือสารประโยชน์อะไรบางอย่าง ในอนาคตเรายังมีละครและรายการดี ๆ เตรียมไว้อีกมากมาย เช่น เรื่อง ‘มอม’ หรือ series ดี ๆ จากญี่ปุ่น ก็อยากให้ลองติดตามกันดู ที่นี้เราไม่ได้คาดหวังผู้ชมจำนวนมากแต่ต้องการคนที่เห็นคุณภาพของไทยพีบีเอสก็พอ” สุวิทย์ กล่าวทั้งท้าย

สำหรับใครที่ต้องการปรับวิธีคิดพลิกมุมมองใหม่เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ พลิกไม่ได้จริงๆ กับหลากหลายสาระประโยชน์และบันเทิงที่ไทยพีบีเอสตั้งใจเตรียมไว้ตลอดเดือนเมษายน-มิถุนายน 2556 ที่จะถึงนี้

ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.thaipbs.or.th, www.facebook.com/ThaiPBSFan

3. บทความประเภทแสดงความคิดเห็น บทความประเภทนี้เรามักจะพบเสมอในหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือวารสารต่าง ๆ ผู้เขียนมักจะหยิบยกเอาปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมาเขียน โดยผู้เขียนต้องมองปัญหาที่เกิดขึ้นให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ แยกแยะแง่มุมต่าง ๆ แล้วเสนอความคิดเห็น ข้อสังเกต โดยอาจทั้งทำไว้ให้ผู้อ่านคิดหรือตัดสินใจด้วยตนเอง เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น การเขียนบทความแสดงความคิดเห็นประเภทนี้ควรมีข้อมูล หลักฐานต่าง ๆ มาอ้างอิงให้เห็นอย่างเด่นชัด น่าเชื่อถือ

ตัวอย่าง

บ้านเมืองไร้รากแก้ว

แม้ว่าเมืองไทยจะอยู่ในเขตร้อนชื้น พื้นที่ประเทศอยู่ในเขตอิทธิพลพายุโซนร้อน แต่ด้วยทำเลที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ ทำให้ไม่ต้องเจออะเจอะพายุโหมกระหน่ำ หากเป็นเพียงกระแสลมที่อ่อนกำลังลง ส่วนใหญ่กลายเป็นฝนตกตามฤดูกาล

แม้ว่าจะมีเพียงลมกรรโชกแรงเป็นครั้งคราวแต่ก็จะมีข่าวอยู่เสมอว่า ต้นไม้ใหญ่ถูกลมพัดหัก โคนทับบ้านเรือนรถยนต์เสียหาย โดยเฉพาะในเขตชุมชน สถานที่สำคัญหรือโครงการก่อสร้างเพิ่งแล้วเสร็จ

สาเหตุสำคัญที่ต้นไม้โค่นล้มด้วยแรงลมนั้น หากเป็นต้นไม้สูงอายุ จะมีสาเหตุมาจากโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้นเรื้อรัง อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป จึงร่นเวลาอายุขัยหากเป็นต้นไม้วัยหนุ่มสาว จะมีสาเหตุมาจากถูกรบกวนรังเก ถูกตัดกิ่งก้านที่ไปเกาะอาคารบ้านเรือนหรือกิจกรรมที่อยู่ใกล้ ๆ จนเสียหาย

หรือถูกตัดรากไปที่เกาะกะชานรากอาคารหรือทางสัญจรที่อยู่ใกล้ ๆ จนเสียความมั่นคง รวมทั้งขาดการบำรุงรักษา ไม่ได้ตัดกิ่งแต่งใบอย่างเหมาะสม ก็อาจเสียหายล้มได้เช่นกัน

แต่ส่วนใหญ่จะเป็นต้นไม้ประเภทที่โยกย้ายมาปลูกใหม่ ด้วยความใจร้อนตามกระแสนิยมอาหารจานด่วนของคนปัจจุบัน ที่อยากให้โครงการที่เพิ่งพัฒนาก่อสร้างแล้วเสร็จ มีต้นไม้ใหญ่สวยงามทันที ยังมีความชำนาญในการล้อมไม้ใหญ่จากท้องไร่ในสวน โดยการตัดรากถอนโคน ใช้รถยกช่วยย้าย ใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ขนจากแดนไกล เหมือนมีเทพเนรมิตต้นไม้ให้โตได้ทันใจ

แต่ทว่าต้นไม้สูงอายุที่คล้ายถูกย้ายถิ่น แม้จะดำรงชีวิตอยู่ได้ ผลิตใบแผ่กิ่งได้บ้าง แต่ก็ไม่ใช่สวยงามเหมือนอยู่ถิ่นเดิม

ที่สำคัญเป็นต้นไม้ที่ไม่มีรากแก้วช่วยยึดดินต้องอาศัยสายสะลิงยึดประคองให้ตั้งอยู่ และมีเพียงรากฝอยคอยดูดน้ำเลี้ยงประทังชีวิต ครั้นเวลาผ่านไป สะลิงหมดอายุ ชำรุด หรือไม่มีใครเอาใจใส่

แม้พายุไม่มา เพียงแค่ลมแรง ต้นไม้พลัดถิ่นก็จะล้มลงอย่างง่ายดาย

ตอนเกิดน้ำท่วมใหญ่เมื่อสองปีก่อน ระหว่างออกไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ที่มีน้ำท่วมนานเป็นเดือน พบต้นไม้ยืนตายซากสลัดกับต้นไม้ที่อยู่เฉยชียืนยง นั่นจึงเป็นโอกาสเรียนรู้ความแตกต่าง ว่าต้นไม้ที่เติบโตใหญ่จากกิ่งตอน มีแต่รากฝอย ไม่สามารถดูดอาหารเลี้ยงชีพได้เลย ต้นไม้ไม่ได้

ส่วนต้นไม้ที่มาจากการเพาะเมล็ด มีรากแก้วที่ยังลึกลงไปในดิน จึงยังพอหาอาหารเลี้ยงชีพได้

ต้นไม้ที่ล้อมจากไธนา มาปลูกในบ้านในเมือง พืชพันธุ์ไม้ที่โตมาจากกิ่งตอน ล้วนมาจากเหตุผลความต้องการดอกผลหรือความร่มรื่น โดยเร็วพลัน โดยไม่ได้นึกคิดถึงธรรมชาติของพืชพันธุ์ไม้ โดยไม่ได้สนใจธรรมชาติที่อยู่แวดล้อม แม้จะมีเทคโนโลยีชุด ขนส่ง และปลูกสำหรับไม้ล้อม และเทคโนโลยีเร่งผลิดอกออกช่อ สำหรับไม้ตอน

แต่พอเจอเจอลมพัดแรง น้ำท่วมนานหรือมีเชื้อโรคหรือสารพิษ ต้นไม้ไร้รากแก้วที่อ่อนแอ จึงล้มตายอย่างง่ายดาย

ไม่รู้จะนำเรื่องนี้ไปเปรียบกับเยาวชนได้หรือไม่

ดูเหมือนว่า เด็กวันนี้เติบโตใหญ่เป็นหนุ่มเป็นสาวอย่างรวดเร็ว ด้วยอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมพรั่ง ทำให้ช่วงเวลาของการสั่งสมสติปัญญาจะสั้นลง

จึงพบเห็นปัญหาแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เป็นประจำ เพียงแค่ เพื่อนล้อ ผู้ปกครองปฏิเสธคนรักทิ้ง เข้าเรียน (สาขาที่ต้องการ) ไม่ได้ ก็ตัดสินใจฆ่าตัวตาย

เช่นเดียวกับ การศึกษาหาความรู้ ก็สะดวกง่ายดาย และรวดเร็ว เพียงแค่เรียนจากอาจารย์ (ครู) อาจารย์ (ดีทัศน) อาจารย์ (เตอร์) ก็สอบได้ผ่านตามเกณฑ์ แต่ก็ขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือความลึกซึ้งในวิชาการต่าง ๆ จึงนำมาซึ่งปัญหาการประท้วงเมื่อครูไม่ให้ไว้ผมยาว การเดินขบวนไล่ครูใหญ่ที่ไม่ยอมให้ใช้โทรศัพท์มือถือ

ยังมีการประกวดประชันมากมาย ที่ล่อลวงให้เด็กแต่งผม แต่งหน้า เลียนแบบดัดจริตเหมือนผู้ใหญ่ ล้วนเป็นการกระตุ้นให้เติบโตใหญ่ชั่วข้ามคืน แต่ก็ขาดวุฒิภาวะสำหรับการดำรงชีวิต นำมาซึ่งปัญหาการทำบ๊อคายส์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมีบุตรทั้งที่ยังไม่พร้อม และอื่น ๆ อีกมากมาย

ต้นไม้ที่พบเห็นทั่วไปตามศูนย์การค้า อาคารสำนักงานหรือบ้านจัดสรร อาจดูใหญ่โตเขียวขจี แต่เมื่อขาดรากแก้ว ย่อมประสบปัญหาเมื่อภัยมาถึง

เยาวชนที่พบเห็นทั่วไปตามศูนย์การค้า โรงเรียน หรือบ้านจัดสรร อาจดูสูงใหญ่สวยงาม ฉลาดเฉลียว แต่เมื่อขาดรากแก้วหรือสติปัญญา ย่อมประสบปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับโลกที่สับสนวุ่นวาย

หรือ

“โรฮิงญา” ชะตากรรมบนทางสองแพร่ง

มิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์ ความมั่นคงของประเทศ สภาวะทั้งสองนี้ยังวิ่งสวนทางกัน
ไปกันมา เหมือนลูกตุ้มสองลูกที่กวัดแกว่งเหินไปเรื่อยมา หากจุดกึ่งกลางที่พบกันยังไม่ได้ หลังจาก
ที่ชาวโรฮิงญานับพันคนก้าวเหยียบบนผืนแผ่นดินไทย

6 เดือน เป็นเวลาที่ทางการไทยประกาศว่าจะโอบอุ้มชาวโรฮิงญา ในฐานะ “ผู้หนีเข้า
เมืองผิดกฎหมาย” แม้จะมีเสียงเรียกร้องจากตัว โรฮิงญาเองและองค์กรพัฒนาเอกชนให้รัฐบาลไทย
คำนึงถึงมนุษยธรรม รับรองโรฮิงญาเป็นผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ และให้ตั้งศูนย์พักพิงเฉกเช่นเกี่ยวกับ
ชนกลุ่มน้อยในพม่าที่ทะลักเข้าไทยมาตามตะเข็บชายแดนฝั่งตะวันตก

แต่หน่วยงานความมั่นคงยืนยันกรานว่าไม่อาจจะยอมรับสถานะนั้น ได้อย่างเด็ดขาดเพราะ
มันหมายถึงการส่งสัญญาณให้โรฮิงญาอีกนับแสนพากันยกพลขึ้นบกบนแผ่นดินไทยอย่างไม่มีขาด
สาย ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคง

ชะตากรรมของชาวโรฮิงญาจึงยังคงยืนอยู่บนทางสองแพร่ง ส่วนทางการไทยก็ยังคงหา
ความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติไม่ได้ ขณะที่ด้านหนึ่ง ไม่ยอมรับสถานะผู้ลี้ภัย แต่อีกด้านหนึ่งการ
ผลักดันก็ยังทำไม่ได้

ความล้มเหลวในการแก้ปัญหาโรฮิงญาถูกสะท้อนออกมาจากรายงานสถานการณ์ของ
หน่วยความมั่นคง

รายงานเริ่มต้นด้วยการอธิบายสภาพปัญหาโรฮิงญาในปัจจุบันว่า “ปัญหาหลักของ
โรฮิงญา คือการถูกปฏิเสธไม่ให้เป็นประชากรของพม่าหรือบังคลาเทศ และมีแนวโน้มว่าหากไม่มี
การวางมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาลักลอบเข้าไทยของชาวโรฮิงญาอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง
แล้ว จะต้องเกิดการลักลอบเข้าไทยของคนกลุ่มนี้อีกในลักษณะ “ทวีคูณ” อันจะก่อให้เกิด
ผลกระทบต่อไปทั้งทางตรงและทางอ้อม”

ก่อนจะไล่เรียงถึงวิธีการเดินทางของกลุ่ม โรฮิงญาจะรวมตัวกันจัดหาเรือประมงขนาดเล็ก
เล็กที่อยู่ในสภาพเก่าเพื่อใช้เป็นยานพาหนะในการเดินทาง โดยอาศัยแผนที่และเข็มทิศมุ่งหน้ามายัง
เกาะนิโคบา แล้วจึงพยายามเข้าไทยด้าน จ.ระนอง ซึ่งจะใช้เวลาเดินทางในทะเลประมาณ
15 วัน ระยะทางประมาณ 780 ไมล์ทะเล หรือ 1,400 กิโลเมตร

ขณะที่ ในระยะหลังเนื่องจากมีกลุ่ม โรฮิงญาที่ต้องการอพยพและย้ายถิ่นเพื่อมาหางานทำ
มากขึ้นในลักษณะทวีคูณ ทำให้เกิดขบวนการลักลอบนำพวกกลุ่มคนเหล่านี้เข้าไทยและมาเลเซีย โดย
มีการเรียกเก็บเงินคนละ 20,000 – 50,000 จี๊ด (ประมาณ 1,000 บาท) เพื่อจัดซื้อเรือพร้อมอาหารและ
น้ำดื่มในระหว่างการเดินทาง ส่วนเครือข่ายขบวนการจะได้รับผลประโยชน์จากการขายชาว

โรฮิงญา ให้กับนายจ้างปลายทางในประเทศเพื่อนบ้านของไทย โดยจะมีราคาระหว่าง 50,000 – 100,000 บาทต่อคน อายุระหว่าง 12-25 ปี ลักษณะดังกล่าวเข้าข่ายการค้ามนุษย์

รายงานสถานการณ์โรฮิงญาระบุถึงเส้นทางที่โรฮิงญาใช้ในการเดินทางด้วยว่ามีอยู่ 2 รูปแบบคือมาจากชายแดนจังหวัดค็อกชีสชาซาร์ ประเทศบังกลาเทศ อ้อมหมู่เกาะอันดามันของอินเดีย มุ่งหน้าไปทางเกาะนิโคบา ใช้เวลาประมาณ 10-12 วัน ส่วนมากเป็นเรือขนาดใหญ่ และเดินทางต่อไปในทิศตะวันออก เข้าน่านน้ำไทยที่ จ.ระนอง และพังงา

อีกทางหนึ่งคือมาทางชายแดนอำเภอเมืองคอง จังหวัดชดด้วย รัฐอาระกัน ของพม่า ผ่านน่านน้ำพม่า ภาคอิรวดี เกาะโกโก้ รัฐมอญ ภาคตะนาวศรี เข้าเขตน่านน้ำไทยด้าน จ.ระนอง หากทหารเรือพม่าตรวจพบจะได้รับความช่วยเหลืออาหารและน้ำดื่ม และชี้เส้นทางเดินทางโดยไม่ยอมให้ขึ้นฝั่งพม่า

สำหรับเป้าหมายหลักที่แท้จริงซึ่งกลุ่มโรฮิงญาต้องการเดินทางไปคือประเทศที่สาม โดยเฉพาะมาเลเซีย เนื่องจากรายได้ดี มีงานมาก ประกอบกับมีแนวคิดว่าสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ หรือยูเอ็นเอชซีอาร์ ประจำมาเลเซีย มีความอ่อนตัวในการดำเนินการต่อชาวโรฮิงญา เนื่องจากเป็นมุสลิมเหมือนกัน จึงน่าจะผลักดันให้การรับรองสถานภาพ “ผู้ลี้ภัย” ง่ายกว่าประเทศไทย ประกอบกับประเทศในแถบตะวันออกกลางเองก็มีความนิยมใช้แรงงานซึ่งเป็นมุสลิมมากกว่า ทำให้นายหน้าค้าแรงงานหรือในรูปแบบของสมาคมของกลุ่มประเทศอาหรับมีการบริจาคเงิน และดูแลให้ความช่วยเหลือที่ดีกับชาวโรฮิงญามากกว่าแรงงานต่างด้าวกลุ่มอื่น

ส่วนมาตรการของไทยก็มีสองรูปแบบคือกรณีชาวโรฮิงญาสามารถเข้าถึงแนวชายฝั่ง จะดำเนินการจับกุมโดยใช้กำลังประชาชน นำโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจกำลังป้องกันชายแดนทหารเรือ และตำรวจน้ำส่งมอบให้ ตม. (สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่) ดำเนินคดี และผลักดันตามมติคณะรัฐมนตรี ส่วนที่สามารถจับกุมได้ขณะยังไม่ขึ้นฝั่ง จะใช้วิธีการผลักดันออกไป

รายงานด้านความมั่นคงสรุปชัดเจนที่ผ่านมามาตรการของไทยไม่ค่อยประสบความสำเร็จเพราะไม่มีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพอย่างแท้จริง ที่เลวร้ายกว่านั้นคือทางการพม่าไม่ยอมรับและไม่ได้ช่วยสกัดกั้นในทะเลอาณาเขตของตน ซ้ำบางครั้งยังได้มอบอาหารและชี้เส้นทางในการเดินทางเข้าไปแก่ชาวโรฮิงญา ระหว่างที่ประสบเหตุในทะเลด้วย

ส่วนที่ผลักดันออกไปแล้ว กลุ่มดังกล่าวจะสามารถถลอบกลับเข้าไทยได้อีก เพราะมีขบวนการค้ามนุษย์ที่สามารถนำโรฮิงญากลับเข้าเขตไทย และพาเข้าพื้นที่ตอนใน ชาวโรฮิงญาที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยสามารถจัดตั้งสมาคมอย่างเป็นทางการที่เรียกว่า “BRAT” หรือ Burmese Rohingya Association in Thailand ซึ่งสมาคมดังกล่าวได้พยายามผลักดันให้มีการดำเนินการต่อชาวโรฮิงญาให้ได้รับสถานะเดียวกับ “ผู้หนีภัยการสู้รบชาวพม่า” ได้รับ

ในตอนท้ายของรายงานระบุว่า จากความล้มเหลวที่เกิดขึ้น สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) จึงได้ปรับแผนจากเดิมกำหนดให้กองทัพเรือรับผิดชอบลาดตระเวนในน่านน้ำเพื่อสกัดกั้น การขึ้นฝั่ง จ.ระนอง ควบคุม กำกับดูแล และประสานตำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านคดี และ กระทบการต่างประเทศประสานงานกับประเทศต้นปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีผลคืบหน้าในการ สกัดกั้นและแก้ไขปัญหาชาวโรฮิงญา จึงได้มอบหมายให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร (กอ.รมน.) จัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า “ศูนย์ประสานงานปฏิบัติการแก้ปัญหาผู้ หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงญา” หรือ ศปป.ร.ญ. เพื่อรับผิดชอบอย่างเป็นทางการ

เสียงสะท้อนจากหน่วยงานความมั่นคงยังคงตอกย้ำให้เห็นว่าลูกคู่มสองลูกกระหว่ มนุษยธรรมกับความมั่นคงของประเทศ ยังคงวิ่งสวนทางกันอยู่ต่อไป

ขณะที่ชะตากรรมชาวโรฮิงญา ก็คงยังคงยืนอยู่บนทางสองแพร่งต่อไป

หรือ

เหตุผลที่ กสทช. ไม่ควรแบน ‘ฮอว์โมนส์’ ซีรีส์ที่ไม่มีทั้ง ‘สก็อย’ และ ‘แวน’

ถือเป็นอีกหนึ่งมิติใหม่ของวงการแซทเทลไลต์ทีวีกับปรากฏการณ์ละครซีรีส์ “ฮอว์โมนส์ ้วยว้าวุ่น” ทางช่องวันของแกรมมี่ที่ทางค่ายหนังฟิล์มก็ดูอย่าง “จีทีเอช” นำดาราวัยรุ่น ในสังกัดมาใส่ชุดนักเรียนเพื่อรับบทเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา

แล้วกลายเป็นละครที่พูดถึงมากมายในโลกออนไลน์ ชนิดที่ว่าในคำคืนวันเสาร์เวลา 4 ทุ่ม คนจำนวนมากต่างพากันโพสต์สแตตัสพูดถึงละครซีรีส์เรื่องนี้ไม่แพ้ละครดังของทางฟรีทีวี เลยทีเดียว

หลังจากนั้น พอทางช่องวัน นำซีรีส์เรื่องนี้มาโพสต์ทางเว็บไซต์ยูทูป จำนวนผู้ชมซีรีส์ ในแต่ละตอนสูงถึงระดับล้านวิว

“ฮอว์โมนส์ ้วยว้าวุ่น” แรงตั้งแต่เปิดตัวทรลเลอร์ ซึ่งพยายามบอกกับคนดูว่า ถ้าคิดว่า ้วยวุ่นเป็นวัยที่มีแต่ความสดใส คุณก็คิดผิด...

แล้วจากนั้นก็มีการให้ตีความว่านี่คือด้านมืดของวัยวุ่น อย่างเรื่อง เซ็กซ์, ความ รุนแรง, ยาเสพติด และการตั้งคำถามกับระเบียบวินัยในโรงเรียน

พอมารู้ซีรีส์เวอร์ชันเต็ม ๆ เรื่องราวที่น่าเสนอในทรลเลอร์ปรากฏอยู่ในซีรีส์อย่าง ครบถ้วน จนเป็นที่ตะตาของผู้ชมที่มีไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาในหนัง และมีการดึงไปทาง คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการ โทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ว่าละครซีรีส์เรื่องนี้มีความเหมาะสมที่จะออกอากาศผ่านแซทเทลไลต์ทีวีหรือไม่?

แล้วตัวซีรีส์ชุดต่อ มาตรา 37 ของ พ.ร.บ. การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ในประเด็นว่าด้วยการกระทบต่อศีลธรรมอันดีงามหรือเปล่า?

เมื่อได้รับเฟือกร้อนมาเช่นนี้ กสทช. จึงออกมาให้ข่าวว่า ยังไม่ได้เบนหนังเรื่องนี้ พร้อมกับเรียกผู้บริหารทางช่องวัน และทาง “จีทีเอช” มาชี้แจง ซึ่งได้ข้อสรุปว่า กำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณา เพราะเนื่องจากละครเรื่องนี้มีทั้งเสียงติติงและคำชื่นชม

จึงต้องฟังความทั้งสองด้าน

ในฐานะที่ติดตามซีรีส์ “ฮอว์โมนส์ วัยว้าวุ่น” เป็นประจำ (ซีรีส์นี้ มี 13 ตอนจบ) ผู้เขียนมีความเห็นว่าซีรีส์นี้ไม่ควรถูกแบน เพราะแม้พล็อตเรื่องจะหมิ่นเหม่ต่อความคิดของคนรุ่นเก่า แต่ตัวละครก็วางตัวตามบรรทัดฐานสังคมอยู่ดี

“ฮอว์โมนส์ วัยว้าวุ่น” พุดถึงข้อปฏิบัติ Do & Don't ตามขนบอันดีงามแบบ “ไทย ๆ” ได้ร่วมสมัย, เนียน และ쿨 จนเราไม่ทันรู้ตัว ว่าสุดท้าย แม่ตัวละครวัยรุ่น จะตั้งคำถามกับสังคมในเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, ความรุนแรง สถาบันครอบครัว จนถึงเรื่องยาเสพติด

แต่ที่สุด ผลลัพธ์ที่เหล่าเด็กชนชั้นกลางระดับเอบวกที่โรงเรียนนาดาวางกอกตามท้องเรื่องได้พบและได้เรียนรู้ ก็คือ การทำโทษและให้รางวัลในรูปแบบ “Carrot and Stick” ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ตามแบบที่ผู้ชมคิดบนพื้นฐานของการรักษาวัฒนธรรม “ไทย” ต้องการเห็น

ตัวละครในเรื่อง แม่ในตอนเริ่มต้น จะอึดอัดกับ “กรอบ” ที่จำกัดพวกเขาไว้ จนแสดงพฤติกรรมต่อต้านออกมา อย่างวิน ที่เลือกจะให้ความอิสระเสรีกับเรื่องเพศและพยายามตั้งคำถามกับระบบการศึกษา, สไปรท์จะซาช่าซ่ากับชายหนุ่มที่ต้องตาต้องใจ, น้องดาวโลกสวยจะแอบแชบกับเพื่อนหนุ่มตั้งแต่อายุ 15, ฝั่จะบู๊กับเด็กโรงเรียนอื่น

หรือของขวัญ เด็กสาวสวยเรียนดี เมื่อรับรู้ว่าเป็นลูกเมียน้อยก็รู้สึกช็อกจนทำให้เธออ่านหนังสือสอบไม่ทันจึงเลือกโกงข้อสอบ

ไปจนถึงครูอ้อ ครูสอนภาษาอังกฤษที่ (ดูเหมือนจะ) ตั้งคำถามกับระบบการศึกษา (แต่สุดท้ายเธอก็ลากลูกศิษย์ให้ไปสมยอมกับระบบทุกครั้งไป) ซึ่งแคร์เรียเตอร์ของเธอกลายเป็นคู่แข่งกับครูฝ่ายปกครองบุคลิกอนุรักษนิยมที่พยายามรักษาระบบวินัยในโรงเรียน (บทครูฝ่ายปกครองจึงถูกยึดเยียดให้เป็น “ตัวโกง” ของผู้ชมไปโดยปริยาย)

แต่ภาพที่เห็นตอนจบ ตัวละครในเรื่องต่างได้รับบทเรียนและต้องปรับตัวในแบบที่สังคมคาดหวัง

ยกตัวอย่างตอนแรกของซีรีส์ ตอน “เทสโทสเดอโรน” ความน่าสนใจอยู่ที่ว่า ตัวละครในเรื่องอย่าง วิน ตั้งคำถามกับเรื่องการแต่งกายในโรงเรียน แล้วชวนเพื่อนๆ แต่งตัวไปรเวตมา

เรียน เพราะครูฝ่ายปกครองไม่สามารถตอบคำถามได้ว่า ทำไมนักเรียนต้องใส่เครื่องแบบนักเรียนมาเรียน? นอกจากบอกได้แค่ว่า มันเป็นกฎ

จนครู้ออกมาบอกว่า ทุกอาชีพเขาใส่เครื่องแบบกันเพื่อให้รู้ว่า เราเป็นใคร? มีหน้าที่อะไร? ถ้าเป็นนักเรียนก็ต้องใส่ชุดนักเรียน และระลึกว่าต้องทำหน้าที่เรียนหนังสือออกมาให้ดีที่สุด

นี่เป็นคำตอบที่เหมือนจะเมกเซ็นส์กับเหตุผลที่ตัวละครต้องใส่ชุดนักเรียน แต่มองในเบื้องต้นแล้ว มันเป็นเหตุผลที่สยบยอมต่อระบบเดิมอย่างแบบยลที่สุด

หรืออย่างในตอน “อะครีนาลิน” ตัวละครจอมบูอย่างไผ่ ซึ่งต้องวิวาทกับโจทก์เก่าซึ่งเป็นข่าโจโรงเรียนอื่นอยู่เป็นประจำ แต่ในที่สุดเขาเลือกที่ไปบวชเพื่อความสะดวกสบายใจของพ่อแม่ และไผ่ก็ได้เรียนรู้บาปบุญคุณโทษตามหลักพุทธศาสนาจนเลิกที่จะมีเรื่องชกต่อยในที่สุด

แม้แต่ตัวละครที่จิตใจที่สุดอย่างสไปรท์ ที่ค่อนข้างจะมีพฤติกรรมพีรีเชกซ์ กับคู่ขาที่เธอพึงใจ มาถึงจุดหนึ่ง เมื่อเจอชายหนุ่มที่เธอ “รัก” มากๆ ตัวเธอเองตั้งคำถามกับตัวเองว่า เรายังมีค่า (ในความเป็นผู้หญิง) อยู่หรือไม่?

นี่คือความเนียนของซีรีส์ ที่ถูกสร้างขึ้นมาสสนับสนุนสถาบันครอบครัว, ศาสนา และการศึกษา ที่ทุกคนถ้าอยาก “ได้ดี” ต้องทำตามกฎ

ยังไม่รวมถึงการที่ตัวละครเป็นชนชั้นกลางระดับเอบวก ที่มีโอกาสและทางเลือกอันมากมายทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม (คนจีนที่นิยมเสฟส์อับนเทิง ไทยหลายคนดูซีรีส์นี้แล้วยังให้ความเห็นใน โลกออนไลน์ว่ารู้สึกแปลกใจทำไมคนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก)

ดังนั้น ไม่ว่าจะตัวละครในเรื่องจะทำผิดพลาดอย่างไร พวกเขาพร้อมที่จะมีคนในให้อภัย (ลองนึกถึงข้าวดัง 2 ข้าวเปรียบเทียบกัน นั่นคือข้าว คาราสาในซีรีส์คนหนึ่ง มีประเด็นเรื่องการเสฟยาไอซ์ กับข้าวที่พีเศก โลโซ เล่นยา จะเห็นว่าสังคมมอง 2 กรณีแตกต่างกันมาก ในเชิงการสนับสนุนและเชิงต่อต้าน)

พวกเขาและเธอเหล่านั้น ไม่ได้ถูกมองแบบ “ไร้ความหวัง” อย่างที่สังคมมองเด็กกลุ่มหนึ่งเป็นชนชั้นกลางระดับต่ำหรือชนชั้นรากหญ้าอย่างมีอคติว่าเป็น “สก็อย” และ “เว้น” ในยามขับจีมอเตอร์ไซด์ (ที่นำตลกก็คือ สปอนเซอร์หลักของซีรีส์นี้ก็คือ รถมอเตอร์ไซด์เหมือนกัน)

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ หากรัฐจะคิดเบนซีรีส์นี้ จึงนำชนหัวเป็นอย่างมาก เพราะนี่เป็นซีรีส์ที่โปร โมตคุณค่า และศีลธรรมให้กับรัฐด้วยท่าทีของคนรุ่นใหม่ที่ดีเหมือนว่าจะ “หัวก้าวหน้า” อย่างชัดเจน

และการที่ละครซีรีส์พยายามเล่าเรื่องแบบหัวก้าวหน้าที่ต้องรับใช้อุดมการณ์อันดีงามของ
รัฐ แม้ฟังดูอ่อนแอ แต่ไม่ใช่เรื่องที่ดูไกลที่สุดกู่ ยกตัวอย่างเช่น ละครตบตีแย่งผัวแย่งเมียของไทย
หรือละครน้ำเน่า แม้จะดูพล็อตซ้ำซากและกลายเป็นสูตรสำเร็จ

แต่ความน่าสนใจอยู่ที่เนื้อหาของละครที่มีความ “ล้ำ” ในการตั้งคำถามอันแหลมคมถึง
สถาบันครอบครัวว่า ลัทธิผัวเดียวเมียเดียว มีอยู่จริงในโลกยุคโพสต์โมเดิร์นหรือไม่?

อย่างไรก็ตาม สุดท้ายละครมักจะแทรกเรื่องราว “กฎแห่งกรรม” ไว้ที่ชะตากรรมที่แสน
เลวของตัวละครเสมอ จำตอนจบของละครเรื่องหนึ่งที่มีพระออกมาเทศนาตอนจบได้ไหมโยม

เพราะฉะนั้น มาตรา 37 ของ พ.ร.บ. วิทยูโทรทัศน์ ที่ว่าด้วย “ศีลธรรมอันดีงาม”
ไม่ได้ถูกทำให้เสื่อมทรามลงเพราะซีรีส์ “ฮอว์โมนส์ วัยว้าวุ่น” อย่างแน่นอน

4. บทความท่องเที่ยว เป็นบทความที่เขียนขึ้นเพื่อชี้ชวนให้ผู้อ่านเกิดความสนใจอยากไป
เที่ยวสถานที่ นั้น ๆ ผู้เขียนจะต้องมีประสบการณ์และเคยไปเที่ยวสถานที่แห่งนั้นจริงมามาก
พอสมควร การเขียนบทความนี้จำเป็นจะต้องใช้กลวิธีเขียนที่น่าสนใจ น่าอ่าน ใช้ภาษาง่าย ๆ โดย
ให้รายละเอียดต่าง ๆ เช่น การเตรียมตัว วิธีการเดินทาง ระยะเวลาในการเดินทาง ภูมิประเทศ วิถี
ชีวิต ความสวยงามหรือน่าสนใจของสถานที่นั้น ๆ นอกจากนี้อาจแทรกข้อเสนอแนะ ข้อควรระวัง
ที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ไว้ด้วย เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้และเกิดความสนใจอยากไปเที่ยวสถานที่
แห่งนั้น

ตัวอย่าง

โคมดวงดาวส่องดาวส่องดิน

ดึกกว่านร้านกว้าง

แต่งหอดต่อห้าง   ตั้งก่อต่อกัน

สืบเชื้อสืบสาย   สายน้ำสัมพันธ์

ตั้งก่อต่อกัน   สันติสามัคคีฯ

เมืองฮอยอัน ตั้งอยู่ตอนกลางของเวียดนาม ห่างจากตัวเมืองดานังทางรถยนต์ เลียบทะเล
ครึ่งชั่วโมงเท่านั้น

เป็นเมืองงามสุดพิเศษด้านศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่าง แต่ลงตัวมากที่สุดของเวียดนาม...

ขอบอก

เมืองนี้ตั้งลึกจากฝั่งทะเล ไม่ก่กิโลเมตร มีแม่น้ำสายใหญ่ชื่อ “ทูโบ่น” เชื่อมทะเลกับ
แผ่นดิน ก่อนหน้านั้นเป็นเมืองท่าสำคัญครั้งสำเภภตราท่องทะเลมาจากจีนและญี่ปุ่น รวมทั้งฝรั่งจาก

ตะวันตก ฮอยอันจึงกลายเป็นแหล่งหล่อหลอมอารยธรรม เบื้องบูรพาทิศ ที่สำคัญยิ่งก่อนจะมีเมือง
ท่าใหญ่ที่ดานัง

เมืองฮอยอันตั้งขนานลำน้ำทูโป่น ที่เวลานี้มีขนาดแค่ลำคลองย่อม ๆ เท่านั้น ว่าก่อนนั้น
กว้างกว่านี้

เราเรียก “ฮอยอัน” บางคนเรียก “หอยอัน” แต่สำเนียงชาวเวียดนามออกเสียงเป็น
“โห่ฮอยอัน” ได้ความว่า “โห่” หมายถึงสามคมหรือขมรม “อัน” หมายถึงสันติสุข ดังนั้น เมือง
นี้จึงมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “सानติคาม” นั่นเอง

ก็คือ “สันติสามัคคี” ดังยกมาในวรรคท้ายของกาพย์ข้างต้น

แม่น้ำทูโป่นกลางเมืองมีสะพานข้ามให้รถยนต์ข้ามได้สะพานหนึ่งกับอีกสะพานหนึ่ง
ห่างกันชั่วเดินสบาย ๆ ไม่นานนาที่เป็นสะพานคนเดินกับจักรยานข้ามได้เท่านั้น

ฝั่งฮอยอันฟากนี้ห้ามรถยนต์ข้ามมีเพียงจักรยานกับสามล้อถีบเท่านั้น เป็นขบวนไปมา
กับการเดินเท้าขวักไขว่ของผู้คนที่แห่กันมาชมเมือง “ตึกกว๊านร้านกว้าง” คืออาคารเก่าเล่าเต็ง
ผสานตึกใหม่ที่ขยายดัดแปลงโดยไม่เสียเอกลักษณ์เดิม

ที่โดดเด่นคือสะพานญี่ปุ่นข้ามคลองแยกในย่านเมืองเก่านี้เอง เป็นสะพานโค้งมีหลังคา
มุงกระเบื้องลอนอย่างญี่ปุ่นคลุมอยู่หน้าตาคลายสะพานหันพาหุรัดบ้านเรา

แต่ของเขาดูแข็งแรงกว่า เป็นญี่ปุ่นกว่ากับอวดตัวตรงมุมเหมาะเจาะ กลายเป็นเสน่ห์แห่ง
หนึ่งที่เป็นสัญลักษณ์ฮอยอัน

เที่ยวนี้มี ป่อง ต้นกล้า หรือ รังสิต จงฉานสิทโร กับ นกน้อย หรือชูเกียรติ ฉาไรสง
ไปด้วย เราจึงตั้งวง “กัณนายาว” บรรเลงตรงลานข้างคลอง มีฉากเป็นสะพานญี่ปุ่น

ครั้นผู้ชมชกจะมากขึ้น เราจึงหยุดตามสมควรแก่เวลา

วันที่คณะเราไปตระเวร “เขียนแผ่นดิน” ที่ฮอยอันนี้ใกล้กับวันมาฆบูชา ซึ่งชาวเมืองถือ
เป็นมงคลสำคัญวันหนึ่ง คณะจัดงานใหญ่เป็นพิเศษ ทุกบ้านประดับพุ่มดอกเบญจมาศเหลืองอร่าม
กับช่มดอกไม้พองฟ้า ซึ่งคารดาชอยู่แล้วตามชายคา กับเสน่ห์แรงแห่งฮอยอัน ก็คือโคมไฟ

ถ้าจะดูโคมหลากหลายรูปหลากสี หลากขนาด ต้องมาดูที่ฮอยอัน

น่าจะกล่าวได้ว่ากระมังว่า ฮอยอัน คือเมืองหลวงของโคมประดับ

ยามกลางวันนั้นเหมือนดอกไม้ห้อยร้อยระยับประดับบ้านประดับเมือง ครั้นยามราตรี
ก็เหมือนแผ่นดินประดับดาวประดับสี

โคมดวงเล็กดวงน้อยระย้าย้อยเป็นพวง ระดาระดาชหยาดแสงสะท้อนสีตลอดลำน้ำที่
สองฟากหลากล้วนด้วยผู้คนพากันออกมาทอดอารมณ์ชมเมือง

ร้านค้าอย่าง “หาบเร่” รึมน้ำนั้นก็น่านั่ง มีทั้งของกินเล่นกินจริง ตั้งโต๊ะเก้าอี้เตี้ย ๆ
เรียพื้นแบบเวียดนาม นี่ก็เป็นอีกเอกลักษณ์ของเวียดนาม

เป็นอย่างนี้ทุกบ้านทุกเมืองในเวียดนาม คือ “ร้านติดดิน” เขาจะเปิดร้าน “นั่งพื้น”
ทั้งคนขายคนกินนั่นแหละตั้งโต๊ะเก้าอี้แบบ “มานั่ง” คือ เก้าอี้เตี้ย ๆ สูงสักศีบ กับโต๊ะสูงกว่านั้น
สักหน่อย ล้อมวงเรียงรายอยู่บนทางเท้านั่นแหละ

คนเดินก็ไปเดินบนถนนโน่น ใครจะกินก็เร่เข้ามานั่งบนทางเท้านี้ ที่ไหน ๆ ก็เป็นแบบ
นี้ นี่ละ แบบเวียดนามของแท้ ไม่ลองไม่รู้

อาหารพื้น ๆ ก็คือ “เฟอ” ก็ถ้วยเตี้ยวน้ำเส้นเล็กจะหมูหรือเนื้อหรือไก่ก็เท่านั้น พิเศษคือ
ผักสดสารพัด มีใบโหระพาเป็นพื้น เครื่องปรุงไม่มาก เครื่องแบบบ้านเราเขามีชี้อีวกับน้ำส้มเป็น
สำคัญ อยากรู้ได้น้ำปลาบางที่ต้องเรียกหากับบางที่ก็จะมิมะนาวลูกเล็กแบบส้มจี๊ดวางจานให้

คอเผื่ออย่างคณะเราจึงต้องพกพริกขี้หนูแห้งไปกั๊ดแกลั้มพอได้เตะลิ้นแต่รงส...เอาอยู่
ถ้าคิดอยากพักผ่อนสักวันสองวัน ขอแนะนำมาที่ฮอยอันกันเถิดใกล้บ้านผ่านแดน
สัมผัสอารยธรรมแบบเอกลักษณ์ร่วมสมัยดีนัก

ข้ามสะพานคนเดินแล้วเลี้ยวขวาเลียบริมน้ำตรงร่มไม้ใหญ่กลางถนน มีเวทีดนตรี
พื้นเมืองกับมีเหมือนเล่นเกมทายปริศนาชิงรางวัลกันด้วย

ตรงนี้เหมือนเป็นลานวัฒนธรรมที่ชาวบ้านชาวเมืองออกมาชุมนุมสังสรรค์กันอยู่
อีกฟากลำน้ำมีเด็กเล็กเด็กน้อยมาตั้งแถวร่วมวงแบบวิทายุทธ์ทำนองฝึกกายบริหารกัน
ตอนเย็น ๆ เหมือนจะเป็นประจำ วันที่คณะเราจะกลับนั้น เห็นเขาตั้งเวทีตรงชิงสะพานลานริมน้ำ
เขียนที่ฉากว่า POETRY NIGHT ว่าจะมีการอ่านกวีกันที่ตรงนี้ในคืนวันมาฆะในวันรุ่งขึ้น

ตลอดแถวถนนคนเดิน นอกจากร้านรวงเก่าใหม่น่านั่งสัมผัสบรรยากาศแล้วก็มีร้าน
แสดงศิลปะ ทั้งแกะไม้ เขียนรูป สลักเรียงราย

ตรงนี้เองที่ทำให้ผู้คนที่สัมผัสกับศิลปะเชิงประจักษ์ คือ บรรยากาศจริงและสิ่งจำลอง
มาไว้ในรูปแบบของงานศิลปะ

จากความจริงมาสู่ความงาม ชวนให้จดจำรำลึก

สมแล้วที่เขาขอให้เมืองฮอยอันเป็นเมืองมรดกโลก ควรแก่การดูแลรักษาและศึกษา

โคมดวงดาว   ผ่องดาวผ่องดิน

ภูมิปลดพิน   ภูมิบ้านภูมิเมือง ๆ

5. บทความประเภทวิจารณ์ เป็นบทความที่มักจะพบได้จากคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ บทความประเภทวิจารณ์เป็นบทความที่เสนอความคิดเห็นโดยอาศัยหลัก เหตุผลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น วรรณกรรม ภาพยนตร์ ดนตรี ละครหรืองานศิลปะอื่น ๆ ตลอดจนความเป็นไปในสังคม ผู้เขียน ต้องพิจารณาเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียดทุกแง่มุม วิเคราะห์และประเมินคุณค่าตามหลักวิชา พร้อมทั้งชี้ให้เห็นคุณค่า ข้อดี ข้อบกพร่องและชี้แนะแนวทางปรับปรุงแก้ไข ผู้เขียนบทความประเภทนี้ต้อง มีความรู้ในเรื่องที่เขียนอย่างชัดเจนและต้องติดตามงานด้านนี้มาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งต้องมีใจเป็น กลางในการวิจารณ์ และในปัจจุบันนี้นอกจากจะมีบทความประเภทวิจารณ์แล้วยังมีบทความ วิจารณ์ข้อวิจารณ์เพิ่มขึ้นอีกด้วย การใช้ภาษาในการเขียนบทความประเภทนี้นิยมใช้ภาษาใน ระดับกึ่งแบบแผน หรือแบบแผน หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์ทางวิชาการ มีลีลาการใช้ภาษาและกลวิธี การเขียนอย่างมีศิลปะ ชวนอ่าน

ตัวอย่าง

การ์ตูนที่รัก Sprite

ปี 1966-1967 มีหนังสือเรื่อง อุโมงค์มหัศจรรย์ ฉายเป็นประจำทุกสัปดาห์ อำนวยการ สร้างโดย เออร์วิน อัลเลน ซึ่งมีผลงานหนังสือวิทยาศาสตร์แฟนตาซีขายทางโทรทัศน์ในยุค 60 รวมทั้งหมด 4 เรื่อง คือ ผจญภัยใต้ทะเลลึก โลกพิศวง อุโมงค์มหัศจรรย์ และเมืองคนยักษ์

อุโมงค์มหัศจรรย์ หรือ The Time Tunnel เล่าเรื่องนักฟิสิกส์สองคน โทนี่ และ คีค หลงทางอยู่ในยุคสมัยต่าง ๆ สองคนเป็นผู้คิดค้นและสร้างอุโมงค์เวลาแต่ด้วยความใจร้อนใช้ตนเอง เป็นหนูทดลองทำให้ไม่สามารถเดินทางกลับมาได้อีก

ในตอนต้นเรื่องของทุกสัปดาห์ เราจะเห็นโทนี่และคีคล่องลอยไปมาในอุโมงค์แล้วก็ “หล่นลง” บนสถานที่ใหม่เวลาใหม่

ใช้คำว่าหล่นลงเพราะสองคนดูเหมือนจะตกลงมาจากท้องฟ้าทุกที

ตอนปฐมทัศน์ Rendezvous With Yesterday โทนี่และคีคไปปรากฏตัวบนเรือไททานิค วันที่ 14 เมษายน ปี 1912 คืออีกไม่กี่ชั่วโมงก่อนที่เรือจะชนภูเขาน้ำแข็งแล้วจมลงในคืนนั้น โทนี่ พยายามอธิบายให้ผู้โดยสารสตรีคนหนึ่งว่าจะเป็นอย่างไหากเวลาไม่ใช่มิติที่เรารู้จักกันแต่เวลาเป็น “สถานที่”

ในตอน End Of The World อุโมงค์ปล่อยพวกเขาลงในเหมืองถ่านหินแห่งหนึ่งปี 1910 เมื่อดาวหางฮัลเลย์กำลังมาถึงโลก นักวิทยาศาสตร์เวลานั้นคำนวณแล้วพบว่าดาวหางชนโลก แดกแน่นอน คีคเข้าไปช่วยคำนวณซ้ำพบว่าถูกต้องตามนั้น แต่ประวัติศาสตร์มิได้ระบุไว้เช่นนั้น

ดาวหางฮัลเลย์หันทิศทางออกจากโลกในช่วงเวลาสุดท้ายเนื่องจากมีสนามแม่เหล็กขนาดใหญ่ดึงออกไป

สนามแม่เหล็กขนาดใหญ่ที่นั่นเกิดจากปากอุโมงค์มหัศจรรย์ที่มาเปิดออก และบัดนี้มันกำลังดึงดาวหางข้ามเวลาไปชนกองบัญชาการอุโมงค์เวลาแทน!

โทนี่และค็กรอดวิกฤตได้ทุกครั้ง เป็นหนังสือที่ทำให้ผมรู้จักประวัติศาสตร์โลกด้วยความสนุกสนานอย่างยิ่ง มีบางตอนไปไกลถึงกับปล่อยโทนี่และค็กลงบนตำนาน เช่น สงครามกรุงทรอย ในช่วงสุดท้ายที่ยุทธศาสตร์สร้างม้าไม้ล่อชาวทรอยให้ลากเข้าเมือง ตอนนี้ทหารทรอยคนหนึ่งผ่านอุโมงค์กลับมาที่กองบัญชาการยุคปัจจุบัน เขากลับไปที่กรุงทรอยได้แต่ทิ้งดาบไว้เล่มหนึ่ง นักวิทยาศาสตร์คนหนึ่งพูดว่านี่คือหลักฐานที่ระบุว่ากรุงทรอยเคยมีอยู่จริง

ผู้บัญชาการโครงการลับอุโมงค์เวลาตอบกลับว่า “ไม่ใช่เคยมี กรุงทรอยอยู่ที่ปลายอุโมงค์นั้น”

ปี 1990 สตีเฟน คิง เขียนเรื่องสั้นขนาดยาว Langoliers ในหนังสือรวมเรื่องสั้นขนาดยาว Four Past Midnight สุวิทย์ ขาวปลอดแปลไทยนานมาแล้วเคยสร้างเป็นมินิซีรีส์คู่สนุกแต่ผิดเพี้ยนจากหนังสือไปไกล อ่านหนังสือดีกว่ามาก

สตีเฟน คิง เป็นอีกคนหนึ่งเขียนเรื่องเวลากลายเป็นสถานที่ บนเที่ยวบินจากลอสแอนเจลิสไปบอสตันเกิดเหตุการณ์ประหลาดเมื่อมีผู้โดยสารเหลือเพียงสิบคน พวกเขาติดอยู่ในอดีตที่ว่างเปล่า

อดีตที่ว่างเปล่าหมายถึงสถานที่ที่ว่างเปล่า พวกเขายังคงเดินทางต่อไปได้แต่ไม่พบใครในโลกอีกเพราะ “สถานที่” พวกเขาอยู่คืออดีต สนามบินยังคงมีสภาพเหมือนเดิมแต่จืดชืดไร้ชีวิต ต้นไม้ภูเขาและท้องฟ้าก็ยังคงอยู่แต่ดูเหมือนแห้งแล้งไปทั่ว ๆ หลังจากนั้นสักพักพวกเขาได้ยินเสียงเหมือนใครกำลังกินอะไรแวมมาแต่ไกล

เสียงนั้นใกล้เข้ามาเรื่อย ๆ จนกระทั่งทุกคนสามารถมองเห็นเงาสีดำค่อย ๆ เขมือบโลกอยู่ที่สุดขอบฟ้า

เงานั้นมิใช่เป็นปีศาจร้ายแสบแต่ประกอบด้วยอะไรบางอย่างที่กำลังเขมือบ “อดีต” ไม่เหลือ พวกมันใกล้เข้ามาทุกที พวกเขาหนีสุดชีวิต สตีเฟน คิง เรียกพวกมันว่า Langoliers

อันที่จริงคิงเขียนนวนิยายจิตวิทยามากกว่านวนิยายวิทยาศาสตร์ระทึกขวัญ แลงโกเลียร์เป็นได้ทั้งของจริงหรืออาการหวาดระแวงหมู่ของคนแม้ว่าเรื่องราวจะขึ้นว่าเป็นอย่างแรกก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจคือเมื่อเวลาเคลื่อนผ่านไป

มันทอดทิ้งสถานที่ที่เรียกว่า “อดีต” เอาไว้เบื้องหลัง มีตัวอะไรก็ไม่รู้คอยเก็บกวาดเวลาในอดีตและบางคนสามารถวิ่งหนีมันได้ด้วย

การ์ตูนญี่ปุ่น Sprite ของ ยูโกะ อิชิกาว่า สำนักพิมพ์วิบูลย์กิจวางแผงถึงเล่ม 3 แล้ว เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ “มองเห็น” เวลา

โยชิโกะ นักเรียนมัธยมปลายมองเห็นหิมะสีดำในวันหนึ่ง เธอเห็นเพียงคนเดียว เพื่อนสองคนที่มาด้วยกันไม่ได้เห็นหิมะสีดำนั้นด้วยวันหนึ่งเธอเดินทางไปเยี่ยมเท่จังเด็กที่เป็นโรค Hikikomori หลังจากนั้น เธอเดินทางพร้อมเพื่อนสองคนมาเยี่ยมลุงที่เก็บตัวเล่นเกมไม่พบใครอยู่ บนอพาร์ทเมนต์ชั้นที่ 42

ทันใดนั้น โยชิโกะมองเห็นสีนามิสีดำาโถมกลืนเมืองทั้งเมือง หลังคลื่นสงบมีน้ำสีดำท่วมถึงอพาร์ทเมนต์ชั้นที่ 41 เวลานั้นเธอได้รับข้อความจากเท่จังทำให้ทราบว่าพวกเธอหายไป ไม่ใช่เมืองที่หายไปแต่เป็นพวกเธอและผู้อยู่อาศัยบนชั้น 42 ที่หายไป

คลื่นและน้ำสีดำคือ “เวลา” มันกลืนกินสถานที่ มีบ้างบางคนที่มองเห็นเวลาและพยายามหนีมันมาตลอด เท่จังและลุงของโยชิโกะเคยเห็นเวลา สองคนหนีมันไม่ได้จึงเอาแต่เก็บตัวไม่ไปไหนอีก บนคาเฟ่ของอพาร์ทเมนต์นั้นเองเป็นที่อยู่ของกลุ่มเด็กหลง เด็กเหล่านี้ล้วนมองเห็นเวลา และหนีตลอดมา ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน พวกเขาหนีได้จึงไม่แก่เด็กบางคนในกลุ่มอายุ 200 ปี

เมื่อน้ำสีดำลดลง โยชิโกะและเพื่อน รวมทั้งผู้อาศัยอยู่บนชั้น 42 ลงมาข้างล่างได้แล้ว พวกเขาพบว่าเมืองที่พวกเขาคุ้นเคยหน้าตาเปลี่ยนไปมีตึกใหม่ ๆ เกิดขึ้นจำนวนหนึ่งแต่สภาพทั่วไปรกร้างว่างเปล่าเสมือนหนึ่งโลกาวินาศ

ที่แท้ก็คือปี 2060

จากหลักฐานที่พอปะติดปะต่อได้ หลังจากวันที่โยชิโกะเห็นสีนามิสีดำ โลกเกิดการระเบิดของไวรัสกลีบทำให้คนทั้งโลกแก่อย่างรวดเร็วแล้วล้มตายเป็นใบไม้ร่วง อารยธรรมล่มลงในเวลาไม่นานหลังจากนั้น ที่บนคาเฟ่พวกเขาพบเด็กหลงหน้าเด็กที่หนีเวลามาได้ ที่ข้างล่างพวกเขาพบเด็กหน้าแก่อีกกลุ่มหนึ่งที่กำลังหาทางหนีเวลาเช่นกัน

เพราะเวลาเป็นของที่ “มองเห็น” ได้ เราจึงวิ่งหนีมันได้

อุโมงค์มหัศจรรย์ Langoliers และ Sprite มิใช่นิยายวิทยาศาสตร์ เป็นเพียงนิยายแฟนตาซี แต่แนวคิดเรื่องเวลาเป็นรูปธรรมที่มองเห็นและจับต้องได้เป็นแนวคิดที่น่าสนใจ ยิ่งไปกว่านั้นมิได้ถึงกับไม่มีที่มาที่ไป

เด็กเล็กยังไม่มีแนวคิดเรื่อง อวกาศและเวลา (Space & time) ที่ชัดเจน หากอ่านงานของ Jean Piaget เด็กจะพัฒนาแนวคิดเรื่อง สถานที่และเวลา (Place & time) เมื่ออายุระหว่างห้าถึงสิบปี ก่อนหน้าห้าขวบก็มีบ้างแต่ไม่ชัดเจนนัก หลังสิบขวบทุกคนควรเข้าใจตรงกัน

เวลากล่าวหาเด็กก่อนห้าขวบว่าเป็น “ขโมย” จึงควรระมัดระวังเพราะเด็กเล็กไม่รู้เต็ม ร้อยว่าวัตถุเปลี่ยนตำแหน่งตามเวลาที่ผ่านไปอย่างไร อย่างไรก็ตาม หากพบเด็กหยิบของคนอื่นก็ ต้องสอนให้เอาไปคืนและไม่ทำอีก

เวลาเด็กก่อนสิบขวบพบคนตาย เขาอาจจะไม่เข้าใจ “ความตาย” ในความหมายที่ว่าไม่ หวนกลับอีกแล้วมากเท่าผู้ใหญ่ เพราะแนวคิดเรื่องเวลายังไม่เต็มร้อยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม เด็กสมัยนี้เรียนรู้สังคมเร็วกว่าสมัยที่เป็ยเจด้เขียนตำรา เด็กปัจจุบันน่าจะ เข้าใจความตายว่าไม่หวนกลับได้ก่อนสิบขวบ

หนังสือเรื่อง นวนิยายหนึ่งเรื่อง การ์ตูนหนึ่งเรื่อง นำเอาจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก เด็กมาขยายความเป็นเรื่องเป็นราวได้อย่างน่าทึ่ง

หรือ

โหลงจำนำ : กรรมจำเจ

เคยบอกกล่าวไว้แถวนี่มากกว่าหนึ่งครั้ง ว่าไม่ชอบหนังสือ ด้วยเหตุว่าแทบร้อยทั้งร้อย เป็นแค่สินค้าทำมาขาย ไร้สารอาหารสมองและหัวใจ

คราวนี้ นอกจากเป็นหนังสือเรื่องเดียวที่เข้าโรงในรอบวาระส่งต้นฉบับ มีอีกสอง เหตุผลให้ตัดสินใจไปดูเรื่องนี้

1. คุณภาพของ “ฤดูร้อนนั้น ฉันตาย” หนังสือเรื่องสุดท้ายที่ดูและมาเล่าสู่ไว้ในทางบวก ที่นี้เมื่อเร็วๆ นี้

2. การที่ กฤษฎา “น้อย วงพรู” สุโกศล แคลปป์ รับผิดชอบ ด้วยว่าหนังสือที่น้อยรับ แสดงนั้น ส่วนมากน่าสนใจ

แต่คราวนี้ เป็นอีกครั้งที่น้อยคิดผิด เหมือนครั้ง “ทวารยังหวานอยู่” เมื่อ 9 ปีก่อน น้อยเคยให้สัมภาษณ์ว่าสนใจงานแสดง ในแง่บทบาทที่ดูน่าสนใจ

และครั้งนี้น้อยก็ควรรับงานแสดงด้วยความท้าทายกับบทบาทของคนกลัวผี ที่พยายามจะ กล้า พยายามจะสู้กับความกลัว

น่าเสียดายว่า ผู้ทำบทฯ และผู้กำกับฯ เรื่องนี้มีมือไม่ถึง ทำให้การทุ่มเททางด้าน การแสดงการถ่ายทำและการทำดนตรีประกอบ เสมือนทรัพยากรมีค่าที่ถูกนำมาเสียเปล่าในสินค้าชิ้นนี้ คำว่ามือไม่ถึง ฟังดูแรง แต่ท่านลองสดับเรื่องราวดู

เป็นเรื่องของหลวงปู่โรงจำนำที่จำนำตัวเองกับผี ผีนางรำ (แต่ครั้งไหนก็ไม่รู้) ที่ถูกข่มขืน ฆ่า แถวบริเวณที่ตั้งโรงจำนำหรือไร ไม่ชัดเจน เหมือนจงใจจะให้คนดูใช้สมองตรองดู เพียงแต่ เรื่องราวทั้งหมดไม่มีอะไรอยากให้เปลืองอณูสมอง

เปิดเรื่องมาเมียบลจู้ก่นคำสามีว่า ไอ้ที่ไหว้หิ้งบูชาเปล่า ๆ มาตลอดนี้ เคยได้อะไรบ้าง แล้วก็ก่นคำเนื่องไป เป็นฉากพื้น ๆ ที่สร้างความเครียดและเบื่อหน่ายตั้งแต่ต้นต่อคนดี ขณะเดียวกันก็ขัดแย้งกับการถ่ายทำที่รู้สึกได้ชัดถึงความตั้งใจ

จากฉากก่นคำซึ่งเปลี่ยนทำเลที่เมียบลจู้ปักหลักไปสองสามแห่ง และเสริมรายละเอียดให้คนดูรู้เพิ่มขึ้นนิดหนึ่งว่า หลจู้รับจำนำแต่ของเก่า ไม่ได้รับทองหยองหรือข้าวของใหม่ ๆ มีราคาอย่างโรงจำนำปกติ (ทำไม?) ไปสู่การนำเสนอภาพยามนอนของทั้งคู่ว่า บูที่นอนผืนบาง ๆ บนพื้นอาคารคฤหาศุทโรมหม่นหมอง

แล้วหลจู้ก็ทิ้งทวนการไหว้หิ้งบูชาเปล่า ๆ ด้วยคำกล่าวว่า ตั้งแต่บูชามา ไม่เคยขออะไรเลย ครั้งนี้ขอให้ผีช่วยให้ชีวิตเขาและครอบครัวกลับมารุ่งเรืองอย่างเคย ของบูชาครั้งทิ้งทวนนี้คือบุหรืที่เขาจุดสูบ ปักไปแทนธูปอาจจะเป็ฉากที่คงต้องถ่ายทำหลายครั้ง เพื่อให้ได้บุหรืที่ลามไปครึ่งมวนได้แล้ว ยังคงรูปจากแต่ต้นได้

ความตั้งใจของผู้กำกับ (การเสดง) ออกไปในทางนี้แหละครับ ท่านสารวัตร

แล้วผีก็มาบอกในฝันว่า จะให้ตามที่ขอ แต่ต้องแลกกับชีวิตอีนี (เมียบลจู้)

แล้วหลจู้ก็บอกหญิงสาวสองคนที่ดูกลัวหลจู้หงอว่า แต่นี้ต่อไปโรงจำนำแห่งนี้จะบูชาผีที่นอนยังแทบจะไม่มี แล้วหลจู้เอาเงินเดือนที่ไหนจ่ายสาวสองคนนี้ เมียบก่นคำว่าไม่มี ลูกค้าเอาของมาจำนำ จะยังจ้างเสมียนไว้ทำไม อีกสาวดูเหมือนคนช่วยงานบ้านกึ่ง ๆ ทาส กิจการลำบากเข็ญ ยังจะเปลืองข้าวเลี้ยงปากท้องอื่นทำไม สาวดูแข็งแรงดีไปหางานอื่นทำหรือแม้เป็นแม่ค้าขายของก็น่าจะได้

แล้วหลจู้ก็บอกสองสาวว่า หลังจากเมียบตายบูชาผี ทางปีนังสั่งซื้อของเก่าจากหลจู้เป็นจำนวนที่ทำให้พลิกฟื้นกิจการ แล้วถามความสมัครใจสองสาวว่าจะร่วมมือบูชาผีด้วยไหม ทั้งห้ามสองสาวไปแพร่พรายเรื่องเมียบตาย

ขนาดนี้จะมาถามความสมัครใจของสองสาวทำไม เรื่องเมียบตายก็ไม่เห็นจำเป็นจะต้องบอกก็บอกว่าหนีหายไปก็ได้ สภาพทุกข์เข็ญที่บูมาตั้งแต่ต้นเรื่อง คนดูก็รู้สึกอยู่แล้วว่าเมียบลจู้จะทนอยู่ไปทำไม

ถ้าวางบุคลิกให้เป็นหญิงอ่อนแอ ก็ไปอย่าง แต่นี้คำหลจู้หลุด ๆ อย่างนั้น ให้บุคลิกของหญิงกล้าที่ น่าจะเลิกทนอยู่กับผู้ชายที่ทำให้ชีวิตตัวตกต่ำ เดินเก็บคำสั่งข้างรั้วไปขายตลาดยังดีเสียกว่า (ตามบุคลิกที่ดูไม่อ่อนแอตั้งว่า)

ท่านที่เคารพที่ติดตามหน้านี้ จะคุ้นเคยว่าผู้เขียนเลียงการเล่าเรื่อง เพราะไม่ต้องการบ่นทอนอรรถรสสำหรับท่านที่ยังไม่ได้ดูหนัง แต่คราวนี้ ต้องขอละเมียดคิดกาที่ตั้งไว้ นั้น เพื่อให้ท่านเห็นว่า ที่บอกว่า “มือไม่ถึง” นั้น คืออย่างไร

มีสาวเอาของเก่ามาจำหน่าย บอกว่าเห็นประกาศที่ติดตามเสาไฟ แวนใส่ซีจักษ์ยานยนต์แบบยุคสงครามโลก เหล้าจีนหนึ่งกระปุก กับแว่นตาเก่าอีกอัน ขอเงินหนึ่งล้าน หลงจู๊บอกว่าจะให้ได้แค่ห้าแสน

เมื่อพยายามอ่อนนวยหงษ์ที่มีความจำเป็นต้องได้เงินจำนวนนั้นจริงๆ หลงจู๊ก็ยื่นคำขาดว่ามีทางเดียวคือต้องจำหน่ายตัวเอง แน่นอนสาวต้องมองไปในทางว่าหลงจู๊ยื่นข้อเสนอทางกามบำเรอ ต่อรองว่าถ้าอย่างนั้น สาวคิดว่าสักสามล้านก็จะคุ้ม แต่หลงจู๊ปิดการเจรจาว่า หนึ่งล้านสำหรับการจำหน่ายตัวกับผี สาวยอมถอยหนีแน่นอน แต่สภาพสถานที่ก็ไม่น่าจะกล้าเดินเข้ามาคนเดียวตามลำพังอยู่แล้ว

จากนั้นนำเสนอคู่พระนาง ให้ภาพว่าหนึ่ง (น้อย วงพรุ) กับดาว (สุภักษร “กระแต” ไชยมงคล) ระหองระแหงในชีวิตคู่ ตัดภาพไปมาให้คนดูรู้ว่าดาวเดือนหนึ่งที่ทำกิจการร้านเหล้ากลับบ้านดึกๆ หลายหนแล้วว่า ถ้าง่วงอย่าขับรถ เพราะดาวพร้อมจะขับให้

เขียนบทให้เครียดหนักขึ้น ด้วยการทะเลาะของหนุ่มสาว อย่างไรเหตุผล ในเมื่อเคยหลับในจนรถปีนบาทวิถีแล้ว ทำไมหนึ่งจะยังคันทุรังขับรถเอง ในเมื่อดาวก็พร้อมจะขับให้ พยายามเสนอความขัดแย้งของคู่นี้ไปในทางว่า หนึ่งไม่ชอบให้พุดย่ำสิ่งที่ตนทำผิด

ก็เมื่อรู้ว่าตัวผิด หนทางง่าย ๆ ก็ทำตามข้อเสนอของคู่เท่านั้นเอง จะว่าเป็นการปลุกภาพความคันทุรังของฝ่ายชาย ก็ไม่มีอะไรช่วยกับการดำเนินเรื่องไปในทางนั้นเลย นอกจากคนดูจะคิดว่า สาวหน้าตาดีอย่างดาวจะมาทนอยู่กับไอ้คนพุดไม่รู้เรื่องอย่างนี้ทำไม

พยายามอธิบายตรงนี้เหมือนกัน ด้วยฉากหนึ่งออกอดอันดาวว่าอย่าทิ้งเขา เขาขาดดาวไม่ได้ แต่เป็นความพยายามที่อ่อนน้ำหนัก ได้ฉากที่ให้ความรู้สึกว่ายัดเพิ่มเข้ามาเพื่อพยายามบอกว่าทำไมดาวถึงยังทนอยู่ แต่การจะให้พื้นหลังของเรื่องราวที่คนดูจะรู้สึกคล้อยตาม ต้องปูและมีภาพแวดล้อมที่มากกว่านี้

พยายามปูพื้นหลังถึงความจำเป็นที่หนึ่งจะหาของเก่าในครอบครองไปจำหน่าย จากนั้นทั้งสองก็ออกเดินทาง

ต้องไปเช่าโรงแรมพัก แสดงว่าโรงจำหน่ายแห่งนี้อยู่ต่างจังหวัด

เป็นโรงจำหน่ายที่ตัวอาคารเก๋ราว ๆ ตึกแถวก่ออิฐถือปูนรุ่นแรก ๆ มีโต๊ะเก้าอี้ให้นั่งคอย (รอเรียก?) ข้างหน้า ซึ่งมีหลังคาคลุม ป้ายโรงจำหน่ายไทยฝรั่งเป็นหลอดไฟสีจืดเหมือนป้ายสถานเริงรมย์

นายทวารสวมเสื้อขาดกระรุ่งกระริ่ง แม้จะปูพื้นว่าแต่ละรายที่พากันไปหวังพึ่งพาสถานที่นี้ล้วนแล้วแต่ถึงภาวะจนตรอก แต่ทั้งหมดก็เป็นโครงเรื่องพื้น ๆ ตื่น ๆ ยังพอจำหน่ายตัวเองแล้ว

สภาพต่อไปเข้าชั้น ไปไหนไม่ถูกกันทีเดียวนั่นคือแต่ละคนก็เข้าไปอยู่ในห้องเฉย ๆ คือ ๆ เหมือนเป็นนักโทษ

นี่คงเพราะการรับจำนำสิ่งของ ก็คือเอาของมาเก็บไว้ในโรงจำนำ เมื่อถึงเวลาขาดส่งของก็ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโรงจำนำตามกฎหมาย

แต่การจำนำตัวเองครั้งนี้ หลงจู้ให้สมุนเคนมมนุษย์เข้าไปนำผู้จำนำตัวเองคือ ๆ เลย ไม่ได้รอให้ขาดส่ง สินจำนำตกเป็นของโรงจำนำก่อน

ชมรมชาวมชอบคุดหนึ่ง เห็นเรื่องนี้ ต้องมีแวบนึกถึงเรื่องขายวิญญาณให้ซาตานของฝรั่ง และท่านคงเห็นว่าจากเรื่องราวของไทยที่เล่ามาคราวนี้ ทำไมผู้เขียนถึงใช้คำแรงระดับ “มือไม่ถึง” กับเรื่องและบทครั้งนี้

หลายท่านคงบอกว่า ถ้าแก่นัก จะเอามาเล่าผู้ให้เสียหน้ากระดากทำไม

นอกจากเหตุผลที่เกริ่นแต่ต้นแล้ว คุณภาพระดับตั้งใจมากของการแสดง การถ่ายทำ และดนตรีประกอบดังกล่าวแล้ว ทำให้ควรมาบอกกล่าวต่อสามฝ่ายนี้ว่าคุณได้ทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบของคุณอย่างดีที่สุดแล้ว

ด้านการแสดง นอกจาก น้อย วงพรุ จะพยายามถ่ายทอดอารมณ์ตามบทบาทออกมาอย่างเต็มที่ อย่างที่เรียกว่าจัดเต็มกับบทแล้วระคนพยายามข่มความกลัวผู้ผี ซึ่งเคยกล่าวไว้ที่นี้เมื่อครั้งเรื่อง “เคาท่ดาวน” ว่าบทกลัว น่าจะเป็นบทที่ยากที่สุดของการแสดง เพราะหากนักแสดงไม่เคยผ่านประสบการณ์กลัวอะไรจริงๆ มาก่อน จำต้องใช้จินตนาการล้วน ๆ

แต่หากเป็นบทรักโลกโกรธหลง อารมณ์เหล่านี้ปูลงชนทัวไปล้วนต้องผ่านประสบการณ์มาตั้งแต่วัยเยาว์ นักแสดงสามารถนึกถึงประสบการณ์เหล่านั้น เมื่อต้องรับบทที่แสดงถึงอารมณ์เหล่านี้

นอกจากความพยายามตีบทของน้อย การแสดงของหนูกระแต สุภักษร ในครั้งนี้ได้แสดงฝีมือรับบทบาทอารมณ์แรง ๆ มากกว่าครั้งใด ๆ แสดงให้เห็นว่าหนูกระแตมีความสามารถสมความเป็นนักแสดง ไม่ได้มีดีเพียงรูปร่างหน้าตาเท่านั้น

และน่าเสียดายที่ทรัพยากรดีๆ เหล่านี้มาสูญเปล่าไปกับเรื่องอ่อนคุณภาพ เป็นกรรมจำใจอีกครั้งของแวดวงหนังไทย

6. บทความวิชาการ เป็นบทความที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับวิชาการแขนงใดแขนงหนึ่งหรือเป็นความรู้เฉพาะด้าน ผู้เขียนบทความประเภทนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น ๆ บทความวิชาการนี้ผู้เขียนจะต้องมีหลักฐานอ้างอิง มีเหตุผลประกอบการแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ หรือแนวปฏิบัติอันจะเป็นประโยชน์แก่วงการศึกษาหรือวงวิชาการต่อไปในอนาคตซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบทความประเภทนี้ วัตถุประสงค์ของการเขียนบทความวิชาการ

นี้อาจเพื่อแสดงทรรศนะโต้แย้งทรรศนะ เสนอข้อสันนิษฐานหรือข้อค้นพบใหม่ บางประเภทเป็นการเสนอผลการศึกษาค้นคว้า โดยมีการกำหนดปัญหา กรอบแนวคิด วิธีการเก็บข้อมูล วิธีวิเคราะห์ สรุปและอภิปรายผล การเขียนบทความประเภทนี้นิยมใช้ภาษาในระดับแบบแผน มีลักษณะเป็นทางการ ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เพราะเป็นบทความที่ต้องการความน่าเชื่อถือสูง การเรียบเรียงคำในประโยคต้องมีความกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ อาจมีการแทรกคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการหรือศัพท์เทคนิค งานเขียนประเภทนี้ส่วนใหญ่จะตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการของสถาบันการศึกษา

ตัวอย่าง

บทละครเรื่องรามเกียรติ์: ภาพสะท้อน พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดให้กวีนักปราชญ์ราชบัณฑิต ประชุมกันแต่งบทละครเรื่องรามเกียรติ์ ในปี พ.ศ. 2340 บทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้มีความยาวถึง 117 เล่ม สมุดไทย ยาวกว่าบทละครรามเกียรติ์เล่มอื่น ๆ ของไทยทั้งหมด บทละครรามเกียรติ์ฉบับนี้เป็นฉบับที่มีเรื่องราวสมบูรณ์ที่สุด กล่าวคือ มีเรื่องตั้งแต่กำเนิดตัวละครสำคัญต่าง ๆ เรื่องเหล่ายักษ์ ปีศาจ และอสูร ถูกพระรามปราบสิ้น จนถึงเรื่องโอรสของพระรามปราบปรามเหล่าอสูร ได้รับความปลอดภัยและปกครองบ้านเมืองด้วยความสงบสุข การที่บทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้มีเรื่องสมบูรณ์ที่สุดนี้ ทำให้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะรวบรวมเรื่องนิทานพระรามที่กระจัดกระจายกันอยู่ให้สมบูรณ์ติดต่อกันทั้งเรื่อง

แม้คนทั่วไปจะคิดว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดให้แต่งบทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้ขึ้น เพื่อรวบรวมนิทานนิทานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระรามก็ตาม แต่เมื่ออ่านบทละครฉบับนี้อย่างถี่ถ้วนตลอดตั้งแต่บานแผนกจนถึงกลอนวรรคสุดท้ายแล้ว จะพบว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก อาจมีพระราชประสงค์อื่นแทรกหรือแฝงอยู่ในการแต่งบทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้ด้วยก็ได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง บทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้อาจสะท้อนให้เห็นพระราชประสงค์ และหรือพระราชคตินิยมบางประการในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกก็เป็นได้

ประการแรก อาจกล่าวได้ว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงโปรดให้ราษฎรยอมรับว่า พระองค์มีศักดิ์และสิทธิ์สมบูรณ์ที่จะปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ แม้จะไม่ได้ทรงสืบเชื้อสายจากราชวงศ์ใด ๆ ของไทยก็ตาม บานแผนกบทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับรัชกาลที่ 1 เริ่มด้วยการชมพระนครว่าเหมือนสวรรค์ชั้น โสฬสพรหม แล้วกล่าวถึงพระราชกรณียกิจด้านต่าง ๆ

ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โดยเฉพาะด้านทำนุบำรุงพระศาสนา เช่น การใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ สร้างพระไตรปิฎก การบูรณะวัดมหาธาตุ การปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพน สร้างวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมหาธรรมราชา มีการเปรียบพระองค์เหมือนพระเจ้าอชาตศัตรูผู้ได้ชื่อว่าทรงทำนุบำรุงพระศาสนามากล้น เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า บานแผ่นทองบถละครรามเกียรติ์ฉบับรัชกาลที่ 1 ไม่ได้เริ่มด้วยเรื่องพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภกก่อน หากแต่เริ่มด้วยการขอพระเกียรติพระองค์ว่า “พระบาทดำรงพิภพลุ่มล่าง พ่างพระนารายณ์ ผายแผ่นพื้นสีมามากกว้าง สร้างสรรค์สิ่งมิ่งเมือง” คือเป็นพระนารายณ์อวตารลงมาแผ่พื้นปฐพีให้กว้างใหญ่ออก และสร้างเมืองใหม่ขึ้น

ตามคติฮินดูนั้นพระนารายณ์จะอวตารลงมาต่อเมื่อเกิดความเดือดร้อนใหญ่หลวงขึ้นในโลก การอวตารของพระนารายณ์มีทั้งหมด 10 ครั้ง พระนารายณ์ได้อวตารลงมาแล้ว 9 ครั้ง คือเป็นปลา เต่า หมูป่า นรสิงห์ พราหมณ์เดี่ยว ปรศุราม พระราม พระกฤษณะ และพระพุทธเจ้า การอวตารครั้งที่ 10 เป็นพระกัลป์ที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น พระนารายณ์อวตารลงมาช่วยสัตว์โลกในสมัยต่าง ๆ เช่น อวตารมาเป็นปลาในสมัยสัตยยุค หรือยุคแรกของโลก เป็นต้น

การที่กวีขอพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกว่า เหมือนพระนารายณ์อวตารมา “ผายแผ่นพื้นสีมามากกว้าง” นั้นเปรียบได้กับพระนารายณ์อวตารปางวราหะ คือปางที่พระนารายณ์อวตารเป็นหมูป่า เรื่องนารายณ์อวตารปางวราหะของฮินดูนี้มีในหนังสือปุราณะเกือบทุกเล่ม แต่ส่วนใหญ่จะมีเรื่องเพียงโลกจมไปอยู่ใต้บาดาลเดือดร้อนถึงพระนารายณ์ต้องอวตารเป็นหมูปาลงไปขวิดเอาโลกขึ้นมาไว้ที่เดิม มีหนังสือปุราณะ 2-3 เล่มที่มีเรื่องคล้ายไทย คือ มีเรื่องพระนารายณ์ปราบยักษ์ที่เบียดเบียนโลก จนโลกจมอยู่ใต้บาดาล หนังสือปุราณะที่มีเรื่องใกล้เคียงไทยที่สุดได้แก่ ลิงปุราณะ และภควตปุราณะ เรื่องในปุราณะเล่มแรกมีว่า อสูรหิรันธยักษ์ดำลงไปใต้บาดาลใช้เขี้ยวโจ่งขวิดโลกขึ้นมาจากบาดาล และมาไว้บนตักของตน เรื่องในปุราณะเล่มที่สองมีว่า ครั้งหนึ่งโลกจมอยู่ใต้บาดาล พระนารายณ์ต้องอวตารเป็นหมูปาลงไปขวิดขึ้นมาขณะที่กำลังนำโลกขึ้นมาขึ้นนั้น พระนารายณ์ได้รับกับอสูรหิรันธยักษ์ และได้ฆ่าอสูรตนนั้นตาย

เรื่องวราหะอวตารของพระนารายณ์นั้นเป็นที่รู้จักกันในประเทศไทยและคงประกอบเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องนิทานพระรามในประเทศไทยที่แน่นอนคือเรื่องนี้เป็นตอนหนึ่งของบทละครรามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 บทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้เริ่มด้วยเรื่องหิรันธยักษ์มีวนแผ่นดินและพระนารายณ์ปราบหิรันธยักษ์ เนื้อเรื่องมีว่าหิรันธยักษ์อาศัยอยู่บนยอดเขาจักรวาล ได้ตั้งพิธีบำเพ็ญตะแบกกล้าที่เขาวิณนค จนพระอิศวรต้องประทานพรให้มีฤทธิ์เหนือใคร หิรันธยักษ์เกิดอหังการคิดจะทำลายโลกทั้งสามจึง “สำแดงเพลงฤทธิ์ฮึกฮัก ขุนยักษ์ไล่มีวนแผ่นดิน” ที่ประกอบด้วยทวีปทั้งสี่จะไปบาดาล บรรดาเทวดาทั้งหลายตระหนกตกใจมากจึงไปขอให้พระอิศวรช่วย พระอิศวรจึงมีบัญชา

ให้พระนารายณ์ไปปราบพระนารายณ์อวตารเป็นวราหะหรือหมูป่าไปประหารหิรันดย์กษัตริย์แล้ว “ชีวิตคึดเอาพื้นปฐพี” ที่หิรันดย์กษัตริย์ม้วนไปบาดาลกลับคืนไว้ที่เดิม จะเห็นได้ว่า เรื่องพระนารายณ์ปราบหิรันดย์กษัตริย์ผู้ม้วนแผ่นดินไปบาดาล ในรามเกียรติ์ฉบับรัชกาลที่ 1 เรื่องวราหะอวตารของอินทუნันเอง แม้เรื่องทั้งสองจะมีรายละเอียดไม่ตรงกันทีเดียวแต่ก็มีเรื่องแก่นคล้ายกันมาก แสดงว่าเป็นเรื่องเดียวกันอย่างแน่นอน

ปลายสมัยกรุงธนบุรี เกิดการจลาจลใหญ่ในราชธานี พระเจ้ากรุงธนบุรีมีพระอัยยาศัย ผิดปกติไปจากพระองค์เดิม มีพระจริตพื้นเพื่อนว่าทรงลู โสคาบัน ทรงบังคับให้พระสงฆ์ทั้งหมด กราบไหว้พระองค์ พระสงฆ์ผู้ใดไม่ยอมทำตามก็ทรงให้ลงโทษต่าง ๆ กัน เช่น ถอดออกจากสมณศักดิ์ ให้เขียนติบอยจำ ให้ไปขนาอาม เป็นต้น ทางฝ่ายฆราวาสก็ได้รับความเดือดร้อน เช่นเดียวกับฝ่ายสงฆ์ คือทรงเกิดสงสัยว่าพวกภราดรภักททรัพย์หลวง จึงทรงให้ไต่สวนทวนพยานให้เขียนติและอย่างไฟผู้สงสัย เพื่อให้รับเป็นสัจย์ นอกจากนั้นถ้ามีโจทก์ฟ้องร้องสิ่งใดในขณะนั้นก็ทรงยกเป็นความชอบและทรงปูนบำเหน็จรางวัลให้ ทำให้คนชั่วคนพาลคิดกลั่นแกล้งคนดีทั่วไป เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีเสียดพระจริตไปเช่นนี้ พวกขุนนางถือโอกาสจึงถือโอกาสออกรายภู่บังหลวง ผูกขาดอากรขูดทรัพย์ของประชาชน ทำให้ราษฎรเดือดร้อนไปทั่ว พระยาสรศักดิ์จึงเป็นกบฏจับพระเจ้ากรุงธนบุรีจำไว้พร้อมด้วยพระโอรสและเจ้านายทั้งปวงและตั้งตัวเป็นกษัตริย์ แต่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์บ้านเมืองไว้ได้ ทำให้เกิดความวุ่นวายเดือดร้อนแก่ราษฎรทั่วหน้า ผู้มาจัดความเดือดร้อนเหล่านี้ให้หมดไป คือ สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกผู้ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ตามคำอัญเชิญของราษฎร สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก ได้ยกทัพจากเขมรที่กำลังตีอยู่กลับมากองกรุงธนบุรีเพื่อปราบยุคเข็ญ ทรงให้ข้าราชการทั้งปวงร่วมพิจารณาโทษพระเจ้ากรุงธนบุรี แล้วให้ประหารพระเจ้ากรุงธนบุรีและพระยาสรศักดิ์ พระราชปฐมภริยาในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกครั้งนี้เปรียบได้กับการที่พระนารายณ์อวตารมาปราบยุคเข็ญใน โลก ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่กวีจะยกย่องพระองค์ว่าเป็นพระนารายณ์อวตารมาและอาจกล่าวได้ว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงมีพระราชประสงค์จะแสดงว่าพระองค์มีสิทธิ์และศักดิ์สมบุรณ์ที่จะปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ การปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ของพระองค์ครั้งนี้ถูกต้องทั้งตามคติพุทธ และคติพราหมณ์กล่าวคือ ตามความเชื่อทางพุทธศาสนาผู้จะเป็น “ซัตติย” หรือกษัตริย์ได้ จะต้องมียุทธสมบัติข้อหนึ่งคือ เป็นผู้มีความสามารถเหนือผู้อื่นจนได้รับเลือกจากคนทั่วไปให้เป็นหัวหน้า และตามคติพราหมณ์นั้น กษัตริย์คือ พระนารายณ์อวตารมาทำหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขราษฎร และปกป้องรักษาโลกอันเป็นหน้าที่สำคัญประจำพระนารายณ์ ด้วยเหตุนี้เองจึงโปรดให้กวีเปรียบพระองค์ว่า “พระบาทดำรงทรงพิภพลุ่มล่าง พ่างพระนารายณ์ผายแผ่นพื้นสีม้อออกกว้าง”

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกอาจจะทรงให้ราษฎรเห็นพ้องต้องกันว่า พระองค์มีสิทธิ์สมบูรณ์ที่จะปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์แล้ว ประการที่สอง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกอาจทรงต้องการให้บทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้สะท้อนให้เห็นว่า วงศ์หรือเชื้อสายของพระองค์บริสุทธิ์ ไม่มีเชื้อสายไม้คิปนอยู่เลย ข้อสันนิษฐานนี้ได้จากบทละครเรื่องรามเกียรติ์ตอนกำเนิดท้าวอโนมาตั้นต้นวงศ์พระราม เรื่องกำเนิดท้าวอโนมาตั้นต้นวงศ์พระรามในบทละครรามเกียรติ์มีว่า เมื่อพระนารายณ์ปราบหิรันตย์ยักษ์ และชีวิตฟื้นฟูพิมาไว้ที่เดิมแล้ว ก็คืนพระองค์เป็นพระนารายณ์สี่กร ทรงครุฑเหาะกลับไปเกษียรสมุทร ขณะที่พระองค์บรรทมอยู่ในเกษียรสมุทรนั้น ได้ร้ายเวทมนตร์ทำให้บังเกิดมีดอกบัวขึ้นในอุทร เมื่อดอกบัวนั้นบานก็เห็นมีพระกุมารรูปร่างงามอยู่พระนารายณ์จึงอุ้มกุมารนั้นไปเฝ้าพระอิศวร เล่าความที่ปราบหิรันตย์ยักษ์ให้ทราบ แล้วถวายกุมารแก่พระอิศวร เนื่องจากพระกุมารนั้นเป็นเชื้อสายพระนารายณ์สี่กร และจะเป็นต้นวงศ์พระนารายณ์สี่กรที่จะมา “ดับเจ็ญเย็น โลกานไทรคายุครั่งนี้” พระอิศวรจึงให้พระอินทร์ไปสร้างเมืองให้ที่ทวีปชมพู แล้วตั้งชื่อพระกุมารนั้นว่า อโนมาตั้น ครองเมืองอโยธยาเป็นกษัตริย์ต้นวงศ์พระราม

เรื่องกำเนิดท้าวอโนมาตั้นนี้ไทยคงได้เค้ามาจากเรื่องปัทมโยนิหรือเรื่องกำเนิดพระพรหมจากพระนาถิพระนารายณ์ เพราะเนื้อเรื่องคล้ายกันเกือบทุกประการ เรื่องปัทมโยินี้เป็นเรื่องเทพนิยายของฮินดูลัทธิไวษณพ เรื่องกำเนิดพระพรหมจากพระนาถิพระนารายณ์นี้มีเล่าอยู่ในทั้งมหากาโรตะ และรามายณะ รวมทั้งปุราณะของพวกไวษณพทั้งหมด ในปุราณะของพวกไศวะ ก็มีเล่าไว้เหมือนกัน แต่ในหนังสือเหล่านี้ ทั้งพระนารายณ์และพรหมถูกทำให้มีศักดิ์ต่ำต่อดอกว่าพระอิศวร เรื่องพระพรหมถือกำเนิดจากพระนาถิ พระนารายณ์ที่เล่าไว้ในมหาภารตะมีว่า เมื่อโลกสลายไปพร้อมกับพรหมมันหรือพระวิญญูณสูงสุดแล้ว ความมืดได้ปกคลุมจักรวาลทั่วไป พระนารายณ์ได้เกิดเป็นขึ้นมาจากความคิดครั้งปฐมกาลนั้น พระนารายณ์บรรทมอยู่ในน้ำแล้วพระองค์คิดถึงกาสร้างจักรวาล ขณะที่พระองค์กำลังหมกมุ่นอยู่กับความคิดนั้น ได้เกิดดอกบัวขึ้นจากพระนาถิของพระองค์ในดอกบัวนั้นมีพระพรหมปรากฏอยู่

จะเห็นได้ว่า เรื่องของฮินดูไม่มีท้าวอโนมาตั้น มีเพียงพระพรหมองค์เดียวที่เกิดจากพระนาถิพระนารายณ์ ส่วนในบทละครเรื่องรามเกียรติ์มีท้าวอโนมาตั้นแทนที่พระพรหม มีหลักฐานแสดงว่าไทยรู้เรื่องพระพรหมเกิดจากพระนาถิพระนารายณ์ ในเรื่องนารายณ์สิบปาง ฉบับโรงพิมพ์วัชรินทร์ มีเรื่องกำเนิดท้าวอโนมาตั้นต่างจากบทละครรามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 และนารายณ์สิบปาง ฉบับโรงพิมพ์หลวงซึ่งมีเนื้อเรื่องตรงกับบทละครรามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 เรื่องนารายณ์สิบปางฉบับโรงพิมพ์วัชรินทร์ มีเรื่องว่าเมื่อพระนารายณ์ปราบหิรันตย์ยักษ์แล้วก็กลับไปบรรทมสินธุ์ที่เกษียรสมุทรขณะที่กำลังบรรทมอยู่นั้น มีดอกบัวผุดขึ้นมาจากพระนาถิพระนารายณ์ เมื่อดอกบัวนั้น

บานออกพระพรหมนั่งอยู่ และพระพรหมกำลังอุ้มพระกุมารองค์หนึ่งอยู่ กุมารนั้นคือท้าวโนมาตันนั่นเอง การที่บทธละครเรื่องรามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 ตัดพระพรหมออกจากเรื่องตอนนี้ไม่น่าจะเป็นเพราะความไม่รู้ของกวี แต่คงเป็นเพราะมีความประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งแฝงอยู่มากกว่า เพราะกวีผู้แต่งบทธละครรามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 เอง ได้แสดงไว้ในบทธละครว่ารู้เรื่องพระพรหมเกิดจากพระนาถิพระนารายณ์ ดังจะเห็นได้จากตอนบรรยายกำเนิดท้าว โนมาตัน กวีได้อ้างถึงพระพรหมไว้ด้วย กวีบรรยายลักษณะที่ท้าวโนมาตันถือกำเนิดจากคอกบัวที่เกิดจากพระนาถิพระนารายณ์ว่า “มีพระกุมาร โลมยง อยู่ในห้วงดวง โกลมศ ดังพรหมเรื่องเศขครร ไลหงส์”

กล่าวได้ว่าทั้งบทธละครรามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 และเรื่องพระนารายณ์สิบปางฉบับโรงพิมพ์หลวง ตั้งใจตัดพระพรหมออกจากเรื่องกำเนิด ท้าวโนมาตัน ซึ่งได้เค้ามาจากเรื่องกำเนิดพระพรหมจากพระนาถิพระนารายณ์ ทั้งนี้เพราะตามเรื่องรามเกียรติ์ของไทย พระพรหมเป็นต้นวงศ์ของวงศ์ทศกัณฐ์ วงศ์ของทศกัณฐ์ มีชื่อว่า พงศ์พรหม เรื่องพระพรหมเป็นต้นวงศ์ทศกัณฐ์มีเล่าไว้ในเรื่องรามเกียรติ์ว่า ท้าวสหบดีพรหมอยู่บนวิมานแก้ว ได้สร้างกรุงลงกาขึ้นที่เกาะลงกา แล้วให้พระพรหมธาดาไปครอง ประทานนามให้ใหม่ว่าท้าวจตุรพักตร์ ทั้งชื่อพรหมธาดาและจตุรพักตร์เป็นสมญานามของพระพรหมผู้สร้างของฮินดู ท้าวจตุรพักตร์มีโอรสชื่อลัสเตียน และลัสเตียนเป็นบิดาของทศกัณฐ์

อาจเป็นไปได้ว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงให้กวีตัดแปลงเรื่องรามเกียรติ์ตอนนี้ คือให้ตัดพระพรหมที่เคยมีปรากฏอยู่ในเรื่องตอนนี้ด้วยออก ทั้งนี้เพื่อยกย่องวงศ์ของพระรามว่า สืบเชื้อสายมาจากพระนารายณ์โดยตรง ไม่มีความเกี่ยวข้องกับใด ๆ กับพระพรหมต้นวงศ์ของศัตรูผู้ประพฤติมิชอบ และอาจเป็นไปได้หรือไม่ว่า ทรงมีพระราชประสงค์จะใช้เรื่องกำเนิดท้าวโนมาตันในบทธละครเรื่องรามเกียรติ์นี้เป็นสื่อให้ราษฎรของพระองค์แน่ใจได้ว่า เชื้อสายวงศ์วานของพระองค์บริสุทธิ์ไม่มีความชั่วร้ายเจือปนเลย

ประการสุดท้าย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกอาจทรงมีพระราชประสงค์ให้คนทั่วไปยกย่องพระราชอนุชา กรมพระราชวังบวรสถานมงคล เจ้าพระยามหาสุรสีหนาท ว่าเป็นผู้รอบคอบ มิเคยทำสิ่งใดด้วยความประมาท ความข้อนนี้มีหลักฐานปรากฏอยู่ในบทธละครเรื่องรามเกียรติ์รัชกาลที่ 1 ในตอนพระลักษมณ์ประหารกุมภกาศ เรื่องในรามเกียรติ์มีว่ากุมภกาศ ลูกนางลำนักขา และชีวหาประกอบพิธีบำเพ็ญตะบะที่ป่าไผ่ริมฝั่งน้ำโคทา เพื่อขออาวุธวิเศษจากเททั้งหลายในที่สุดพระพรหมได้โยนพระขรรค์วิเศษลงมาให้ตรงหน้ากุมภกาศ กุมภกาศโกรธที่พระพรหมไม่ส่งพระขรรค์ให้ถึงมือจึงไม่ยอมรับอาวุธนั้น พอดีพระลักษมณ์เดินผ่านมาพบพระขรรค์วิเศษตกอยู่ จึงหยิบขึ้นมาลองกวัดแกว่งดู ทำให้เกิดแสงสว่างเข้าตากุมภกาศ กุมภกาศจึงลืมตาดูเห็นพระลักษมณ์ลองอาวุธที่เทวคามอบให้ตนก็โกรธ จึงเข้าต่อสู้กับพระลักษมณ์แล้วถูกพระลักษมณ์

ประหารในที่สุด เรื่องพระลักษมณ์ประหารกุมภกาศนี้ปรากฏในรามายณะฉบับเซน เรื่องมีว่า คัมภุ
 กะ ลูกของขร และนางจันทรรนขา น้องสาวทศกัณฐ์บำเพ็ญตบะอยู่ในป่าไฟ เพื่อขออาวุธวิเศษจาก
 เทพทั้งหลาย ขณะนั้นพระลักษมณ์กำลังเดินเที่ยวไปในป่า ได้พบป่าไฟและพระขรรค์มีดอกไม้นูชา
 วางอยู่บริเวณนั้น พระลักษมณ์อยากลองพระขรรค์นั้นจึงยกขึ้นกวัดแกว่งและฟาดฟันตัดต้นไม้
 ทั้งหมด แล้วพระลักษมณ์ต้องตกใจมากเพราะท่ามกลางต้นไม้ที่ถูกฟันขาดหมดนั้นมีร่างของ
 คัมภุกะถูกตัดหัวขาดนอนอยู่ด้วย พระลักษมณ์เสียใจมากที่ประหารสิ่งมีชีวิตโดยไม่เจตนา

กล่าวได้ว่า ไทยเคยรู้เรื่องทำนองพระลักษมณ์กับคัมภุกะของเซนมาก่อน ในเรื่องพระ
 นารายณ์สิบปางฉบับคุณหญิงเลื่อนฤทธิ์ มีเรื่องพระลักษมณ์ประหารกุมภกาศต่างจากบทละครเรื่อง
 รามเกียรติ์ ฉบับรัชกาลที่ 1 เรื่องมีว่า กุมภกาศลูกของสหัสซิวหากับนางสำนักรา น้องทศกัณฐ์ ได้
 บำเพ็ญตบะอยู่ในต้นไม้ต้นหนึ่ง เพื่อขออาวุธวิเศษจากเทพทั้งหลาย ในที่สุดพระพรหมได้โยนอาวุธ
 วิเศษลงมาให้ตรงที่กุมภกาศบำเพ็ญตบะอยู่ กุมภกาศโกรธที่พระพรหมไม่ส่งอาวุธให้ถึงมือ จึงไม่
 ออกมารับอาวุธ ขณะนั้นพอดีพระลักษมณ์เดินเที่ยวหาผลไม้ผ่านมาพบอาวุธวิเศษจึงหยิบมาลองฟัน
 ต้นไม้ได้ฟันต้นไม้ที่กุมภกาศนั่งบำเพ็ญตบะอยู่ข้างใน จึงประหารกุมภกาศโดยไม่ตั้งใจเหมือน
 เรื่องพระลักษมณ์ประหารคัมภุกะของเซน

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกอาจทรงมีพระราชดำริว่า คนทั่วไปอาจเทียบ
 พระองค์เป็นพระราม และพระอนุชา กรมพระราชวังบวรสถานมงคล เจ้าพระยามหาสุรสีหนาท
 เป็นพระลักษมณ์ ดังนั้นพระองค์จึงไม่ทรงให้พระลักษมณ์ในบทละครเรื่องรามเกียรติ์เป็นคน
 ประมาททำสิ่งใดโดยไม่พิจารณาให้ถี่ถ้วนก่อน เพราะคนทั่วไปอาจทึกทักเอาว่า พระอนุชาของ
 พระองค์มีข้อบกพร่อง คือประมาทเช่นเดียวกับพระลักษมณ์ก็เป็นได้ ประกอบกับพระอนุชาเป็นผู้ได้
 ชื่อว่าทำกิจการทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน ดังเช่นจะเห็นได้จากตอนที่พระเจ้าปะดุง
 ของพม่ายกทัพ 9 ทัพมาทำศึกกับไทยหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงครอง
 กรุงรัตนโกสินทร์ได้เพียง 3 ปีเท่านั้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงยก
 กองทัพจะไปช่วยพระอนุชาที่รับศึกใหญ่ที่เมืองกาญจนบุรีอยู่ พระอนุชาผู้ได้รับศึกด้านนี้ชนะแล้ว
 ได้เตือนพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกให้ยกทัพกลับไปตั้งมั่นอยู่ที่ราชธานีเพื่อว่าถ้าพม่า
 แอบยกมาตีเมืองจะได้มีผู้นำป้องกันรับมือพม่าได้ทันทั่วทั้งที่ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา
 โลกทรงเห็นด้วยกับความคิดที่ละเอียดรอบคอบของพระอนุชา ดังนั้น พระลักษมณ์ก็ควรจะเป็นผู้มี
 ความละเอียดรอบคอบ ควรพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ก่อนจึงทำ จึงเป็นการไม่สมควรที่จะให้พระ
 ลักษมณ์ฆ่ากุมภกาศโดยไม่รู้ตัว ควรให้มีการประลองอาวุธกันอย่างยุติธรรมก่อนแล้วจึงฆ่าเพื่อเป็น
 การลงโทษที่กุมภกาศโอหัง

อาจมีผู้ค้านได้ว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกอาจไม่มีบทบาทใด ๆ เลย ในการเลือกและเปลี่ยนแปลงเนื้อเรื่องบทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับนี้ การเปลี่ยนแปลงเนื้อเรื่องใด ๆ คงเป็นงานที่กวีเท่านั้นตั้งใจทำเพื่อขอพระเกียรติพระองค์ ดังนั้นคงเป็นการไม่ถูกต้องที่จะสรุปว่า บทละครรามเกียรติ์ฉบับนี้สะท้อนให้เห็นพระราชประสงค์และพระราชนิยมบางประการของ พระองค์ แต่ถ้าพิจารณาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกให้ดีแล้ว คงต้องยอมรับกันว่าพระองค์ทรงเป็นผู้ริกระเบียบ และทรงนิยมความถูกต้องอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการที่ทรงให้ชำระกฎหมายที่ยุ่งเหยิงอยู่แต่สมัยปลายอยุธยา และให้มีการชำระพระไตรปิฎกถึงสอง ครั้ง เพื่อให้ได้ฉบับที่ถูกต้องไม่ผิดเพี้ยนเลย ดังนั้นคงเป็นไปได้ว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกจะทรงไม่มีส่วนร่วมพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเนื้อเรื่องรามเกียรติ์นี้เลย จึงยังคงกล่าวได้ว่า บทละครเรื่องรามเกียรติ์ฉบับรัชกาลที่ 1 เป็นภาพสะท้อนพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

การเขียนหนังสือราชการ

ความหมายของหนังสือราชการ

หนังสือราชการ หมายถึงเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ติดต่อกันระหว่างส่วนราชการ รวมทั้งเอกสารที่บุคคลภายนอกส่งมายังหน่วยราชการ ตลอดจนเอกสารที่ส่วนราชการส่งไปยังบุคคลต่าง ๆ แบ่งออกได้ 6 ประเภท ได้แก่

1. หนังสือที่มีไปมาระหว่างส่วนราชการ
2. หนังสือที่ส่วนราชการมีไปถึงหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งมีใช้ส่วนราชการ หรือที่มีไปถึงบุคคลภายนอก
3. หนังสือที่หน่วยงานอื่นใด ซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการ หรือที่บุคคลภายนอกมีมาถึงส่วนราชการ
4. เอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้น เพื่อเป็นหลักฐานในราชการ
5. เอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ
6. ข้อมูลข่าวสาร หรือหนังสือที่ได้รับจากระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

กล่าวโดยสรุป หนังสือราชการ คือ เอกสารที่เป็นหลักฐานทางราชการ อาจมีลักษณะเป็นจดหมายหรือเอกสารอื่น ๆ ทั้งที่ราชการจัดทำขึ้นและรับไว้ สำหรับในเอกสารเล่มนี้ จะใช้คำว่า หนังสือราชการ ในความหมายถึง หนังสือที่มีไปมาระหว่างส่วนราชการ หนังสือที่ส่วนราชการมีไปถึงหน่วยงานอื่นใดซึ่งมิใช่ส่วนราชการ หรือที่มีไปถึงบุคคลภายนอก หนังสือที่หน่วยงานอื่นใด

ซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือที่บุคคลภายนอกมีมาถึงส่วนราชการ เอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นเป็นหลักฐานในราชการ และเอกสารที่จัดทำขึ้นตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ

ชนิดของหนังสือราชการ

หนังสือราชการมี 6 ชนิด คือ

1. หนังสือภายนอก
2. หนังสือภายใน
3. หนังสือประทับตรา
4. หนังสือสั่งการ (คำสั่ง ระเบียบ และข้อบังคับ)
5. หนังสือประชาสัมพันธ์ (ประกาศ แถลงการณ์ ข่าว)
6. หนังสือที่เจ้าหน้าที่ทำขึ้น หรือรับไว้เป็นหลักฐานในราชการ (หนังสือรับรอง รายงานการประชุม บันทึก และหนังสืออื่น ๆ อาทิ โฉนด แผนที่ สัญญา ฯลฯ)

หลักในการพิมพ์หนังสือราชการ

เสนีย์ วิลาวรรณ (2544 , หน้า 190) ได้กล่าวถึงหลักในการพิมพ์หนังสือราชการไว้ดังนี้

1. ข้อความแต่ละบรรทัด 5 นิ้ว ให้ห่างจากจุดกลางกระดาษ ไปทางซ้ายและขวา ข้างละ $2\frac{1}{2}$ นิ้ว
2. ที่ของหนังสือ อยู่ต้นที่กั้นระยะซ้าย ระดับเดียวกับปลายตีนครุฑ
3. ส่วนราชการที่ออกหนังสือ อยู่ระดับเดียวกับที่ของหนังสือให้ตัวอักษรสุดท้ายอยู่ชิดกั้นระยะขวา
4. วันที่ อยู่กึ่งกลางครุฑ ระดับต่ำกว่าส่วนราชการที่ออกหนังสือ 3 ระยะบรรทัด
5. เรื่อง อยู่แนวเดียวกับที่ ระดับต่ำกว่าวันที่ 3 ระยะบรรทัด ข้อความของเรื่องอยู่หลังคำว่า เรื่อง 2 ระยะตัวอักษร
6. คำนำ อยู่แนวเดียวกับที่ ระดับต่ำกว่าเรื่อง 3 ระยะบรรทัด ข้อความของคำนำอยู่หลังคำนำ 2 ระยะตัวอักษร
7. อ้างถึง (ถ้ามี) อยู่แนวเดียวกับที่ ระดับต่ำกว่าเรื่อง 3 ระยะบรรทัด ข้อความของอ้างถึงอยู่หลังคำว่า อ้างถึง 2 ระยะตัวอักษร
8. สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี) อยู่แนวเดียวกับที่ ระดับต่ำกว่าอ้างถึง 3 ระยะบรรทัด ข้อความสิ่งส่งมาด้วยอยู่หลังคำว่า สิ่งส่งมาด้วย 2 ระยะตัวอักษร
9. ข้อความของหนังสือ ย่อหน้าจากต้นบรรทัดซีกซ้าย 5-10 ตัวอักษร ระดับต่ำกว่าคำนำ หรืออ้างถึง หรือสิ่งที่ส่งมาด้วย 3 ระยะบรรทัด ย่อหน้าครั้งต่อไปอยู่แนวเดียวกับย่อหน้าครั้งแรก ข้อความแต่ละบรรทัดเว้นระยะบรรทัดคู่

10. คำลงท้าย อยู่แนวเดียวกับวันที่ ระดับต่ำกว่าข้อความของหนังสือ 3 ระยะบรรทัด
11. ชื่อของผู้ลงชื่อ ระดับต่ำกว่าคำลงท้าย 5 ระยะบรรทัด ให้สมดุลกับคำลงท้าย
12. ตำแหน่งของผู้ลงชื่อ อยู่ระดับต่ำกว่าชื่อ 2 ระยะบรรทัด
13. ส่วนราชการเจ้าของหนังสือและเลขที่โทรศัพท์ อยู่แนวเดียวกับที่ ระดับต่ำกว่าตำแหน่งของผู้ลงชื่อ 2 บรรทัด
14. ถ้ามีคำ คำนวณ คำนวณมาก ถับ ถับเฉพาะ ปกปิด ให้อยู่แนวเดียวกับที่ เหนือที่ 1 ระยะบรรทัด แล้วขีดเส้นใต้ไว้

ในบรรดาหนังสือราชการทั้ง 6 ชนิดนี้ที่พบมากที่สุดแก่ หนังสือราชการภายนอก หนังสือราชการภายใน หนังสือประทับตราและรายงานการประชุม

หนังสือราชการภายนอก

หนังสือภายนอก คือ หนังสือติดต่อราชการที่เป็นแบบพิธี โดยใช้กระดาษตราครุฑ เป็นหนังสือติดต่อระหว่างส่วนราชการ (กระทรวง กรมหรือจังหวัด) หรือส่วนราชการมีถึงหน่วยงานอื่นใดซึ่งมิใช่ส่วนราชการ หรือที่มีถึงบุคคลภายนอก

รูปแบบและ โครงสร้างของหนังสือภายนอก

หนังสือภายนอก มีรูปแบบและ โครงสร้าง แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนต้น กล่าวถึง ประเด็นของหนังสือและส่วนประกอบ
- ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย 2 ประเด็น คือ 1) เหตุที่มีหนังสือไป และ 2)

จุดประสงค์ของหนังสือ

- ส่วนท้าย กล่าวถึง ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของหนังสือและสถานที่ติดต่อ

ส่วนต้น

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

ตราครุฑ

ชั้นความเร็ว (ถ้ามี)

ที่ _____

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง _____

(คำขึ้นต้น) _____

อ้างถึง (ถ้ามี) _____

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี) _____

ส่วนเนื้อเรื่อง

(ข้อความ).....

.....

.....

.....

.....

จึง.....

.....

.....

ส่วนท้าย

(คำลงท้าย)

ลงชื่อ

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

(ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง)

โทร. _____

โทรสาร _____

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ถ้ามี)

สำเนาส่ง _____ (ถ้ามี)

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

รายละเอียดของหนังสือราชการภายนอก

1. ชั้นความลับ (ถ้ามี) ลงว่า ลับที่สุด หรือลับมาก หรือลับ
2. ชั้นความเร็ว (ถ้ามี) ลงว่า ค่วนที่สุด หรือค่วนมาก หรือค่วน
3. ที่ ให้ลงรหัสตัวพยัญชนะ และเลขประจำของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของเรื่องตามที่กำหนดไว้ตามระเบียบงานสารบรรณ ตามด้วยเครื่องหมาย ทับ / ตามด้วยเลขทะเบียนหนังสือที่ส่งออก เช่น

ที่ นร 0701/2121

นรเป็นอักษรย่อประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

0701 เลขหมายคู่แรก เป็นเลขประจำกรม หรือส่วนงานระดับกรม คือ สำนักงาน

ก.พ. คู่หลังบอกหน่วยงานอันดับรองลงไป (กองของส่วนราชการที่ออกหนังสือ)

2121 เลขหลังเครื่องหมายทับ / คือ เลขลำดับที่ตามทะเบียน รับ-ส่ง หนังสือ

ราชการของหน่วยงานในที่นี้ หมายถึง หนังสือราชการที่ส่งออก ฉบับที่ 2121

สำหรับหนังสือของส่วนราชการที่เป็นคณะกรรมการให้กำหนดรหัสตัวพยัญชนะเพิ่มขึ้น

ได้ตามความจำเป็น เช่น

ที่ วช 0005 (ปญ) / 222

วช เป็นอักษรย่อประจำ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

0005 คือ เลขประจำของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ปญ ในวงเล็บ คือ ตัวอักษรย่อของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา

222 หลังเครื่องหมาย / คือ เลขลำดับของหนังสือราชการที่ส่งออก ฉบับที่ 222

หนังสือราชการที่มีข้อความเดียวกัน ส่งถึงผู้รับจำนวนมาก ที่เรียกว่า "หนังสือเวียน" ให้เพิ่มรหัสตัวอักษร "ว" ไว้หน้าเลขทะเบียนหนังสือส่ง ที่กำหนดไว้เป็นเลขที่หนังสือเวียนโดยเฉพาะ เริ่มตั้งแต่เลข 1 เรียงลำดับไปจนถึงสิ้นปีปฏิทิน หรือใช้เลขที่ของหนังสือทั่วไปตามแบบหนังสือภายนอกอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

4. ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ ให้ลงชื่อส่วนราชการ สถานที่ราชการ หรือ คณะกรรมการซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือนั้น และให้ลงสถานที่ตั้งไว้ด้วย เช่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131 หรือ กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพฯ 10300

5. วัน เดือน ปี ให้ลงตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราชที่ออกหนังสือ เช่น 4 เมษายน 2557

6. เรื่อง ให้ลงเรื่องย่อที่เป็นใจความสั้นที่สุดของหนังสือฉบับนั้น ในกรณีที่ เป็นหนังสือ ต่อเนื่อง โดยปกติให้ลงเรื่องของหนังสือฉบับเดิม เช่น ขอเชิญประชุม ขอขอบคุณ ขอเชิญส่ง บทความวิชาการ

7. คำขึ้นต้น ให้ใช้คำขึ้นต้นตามฐานะของผู้รับหนังสือ แล้วลงตำแหน่งของผู้ที่หนังสือ นั้นมีถึง หรือชื่อบุคคลในกรณีที่มีถึงตัวบุคคลไม่เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ เช่น เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา

8. อ้างถึง (ถ้ามี) ให้อ้างถึงหนังสือที่เคยมีติดต่อกัน เฉพาะหนังสือที่ส่วนราชการผู้รับ หนังสือได้รับมาก่อนแล้ว จะมาจากส่วนราชการใดก็ตาม โดยให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของหนังสือ และเลขที่หนังสือ วันที่ เดือน ปีพุทธศักราชของหนังสือนั้น

การอ้างถึงให้อ้างหนังสือฉบับสุดท้าย ที่ติดต่อกันเพียงฉบับเดียว เว้นแต่มีเรื่องอื่นที่เป็น สาระสำคัญต้องนำมาพิจารณา จึงอ้างถึงหนังสือฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น โดยเฉพาะให้ทราบ เช่น

อ้างถึง หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 0111 / 1516

ลงวันที่ 21 มกราคม 2557

9. สิ่งที่แนบมาด้วย (ถ้ามี) ให้ลงชื่อสิ่งของ เอกสาร หรือบรรณสารที่ส่งไปพร้อมกับ หนังสือนั้น ในกรณีที่ ไม่สามารถส่งไปในซองเดียวกันได้ ให้แจ้งว่าส่งไปโดยทางใด เช่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือเรื่องราชาศัพท์ 5 เล่ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แผ่นพับประชาสัมพันธ์

2. ใบสมัครเข้ารับการอบรม

10. ข้อความ ให้ลงสาระสำคัญของเรื่องให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย หากมีความประสงค์ หลายประการให้แยกเป็นข้อ ๆ

11. คำลงท้าย ให้ใช้คำลงท้ายตามฐานะของผู้รับหนังสือ

12. ลงชื่อ ให้ลงลายมือชื่อเจ้าของหนังสือ และพิมพ์ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือชื่อไว้ใน วงเล็บใต้ลายมือชื่อ โดยใช้คำนำหน้าตามที่กฎหมายบัญญัติ ได้แก่ นาย นาง นางสาว ท่านผู้หญิง คุณหญิง คุณ (ถ้าเจ้าของลายมือชื่อมีบรรดาศักดิ์)

ถ้าเจ้าของลายมือชื่อมีศประกอบชื่อ ให้พิมพ์คำเต็มของยศไว้หน้าลายมือชื่อ และพิมพ์ ชื่อเต็มกำกับไว้ใต้ลายมือชื่อ

ในกรณีที่ลงชื่อแทน ให้ใช้คำว่า ปฏิบัติหน้าที่แทน รักษาการในตำแหน่ง หรือทำการ แทนแล้วแต่กรณีตามกฎหมายกำหนด ในกรณีที่ ไม่มีกฎหมายกำหนด ให้ใช้คำว่า “แทน” แล้วให้ลง ตำแหน่งของเจ้าของหนังสือต่อท้ายคำว่า “แทน”

13. ตำแหน่ง ให้ลงตำแหน่งของเจ้าของหนังสือ

14. ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่อง หรือหน่วยงานที่ออกหนังสือ ถ้าส่วนราชการที่ออกหนังสืออยู่ในระดับกระทรวง ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องทั้งระดับกรมและกอง ถ้าส่วนราชการที่ออกหนังสืออยู่ในระดับกรมลงมา ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องเพียงระดับกองหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

15. โทร. ให้ลงหมายเลขโทรศัพท์และโทรสารของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง หรือหน่วยงานที่ออกหนังสือ และหมายเลขภายใน (ถ้ามี) ไว้ด้วย

16. สำเนาส่ง (ถ้ามี) ในกรณีที่ผู้ส่งจัดทำสำเนาส่งไปให้ส่วนราชการ หรือบุคคลอื่นทราบ และประสงค์จะให้ผู้รับทราบว่าได้มีสำเนาส่งไปให้ผู้ใดแล้ว ให้พิมพ์ชื่อเต็มหรือชื่อย่อ ของส่วนราชการ หรือชื่อบุคคลที่ส่งสำเนาไปให้ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจระหว่างผู้ส่งและผู้รับ ถ้าหากมีรายชื่อที่ส่งมาก ให้พิมพ์ว่าส่งไปตามรายชื่อที่แนบ และแนบรายชื่อไปด้วย ตัวอย่างหนังสือภายนอก

ด่วน

ที่ วช 0006/ 3383

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
196 พหลโยธิน จตุจักร กทม. 10900

9 กรกฎาคม 2552

เรื่อง แดลงข่าวทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลนักวิจัยแห่งชาติ

เรียน คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่ วช 0006/3012 ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการแดลงข่าวทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

ตามที่หนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จะทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล
สภาวิจัยแห่งชาติ : รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2545 แดสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี ซึ่งประกอบด้วยเหรียญทองคำแท่นน้ำหนัก 4 บาท และเงินรางวัล 500,000 บาท พร้อมหนังสือเฉลิม
พระเกียรติ โดยมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะผู้เข้าเฝ้าฯ ในวันพุธที่ 11 กันยายน 2545 เวลา 9.00 น.
ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา นั้น

ในการนี้ สำนักงานฯ จะจัดแดลงข่าวการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ : รางวัล
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2545 ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2545 ณ ห้อง Monet-Pissaro ชั้น 4 โรงแรม โนโว
เทล สยามสแควร์ กรุงเทพมหานคร เวลา 14.00 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอเชิญมาร่วมงานในวันและเวลาดังกล่าว จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลายมือชื่อ)

(นายจिरพันธ์ อรรถจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

กองส่งเสริมการวิจัย

โทร. 0 2579 2288, 0 2561 2445 ต่อ 530

โทรสาร. 0 2579 2288, 0 2579 0455

หนังสือราชการภายใน

หนังสือราชการภายใน คือ หนังสือติดต่อราชการที่เป็นแบบพิธีน้อยกว่าหนังสือภายนอก เป็นหนังสือติดต่อภายในกระทรวง กรม หรือจังหวัดเดียวกัน

รูปแบบและโครงสร้างของหนังสือราชการภายใน

ใช้กระดาษบันทึกข้อความมีตราครุฑหรือตราสัญลักษณ์ของหน่วยงานพิมพ์ตามรูปแบบ โครงสร้างมีส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนต้น ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย เหตุที่มีหนังสือไป จุดประสงค์ของหนังสือและส่วนท้าย ลงชื่อและตำแหน่ง

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

ชั้นความเร็ว (ถ้ามี)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....

ที่.....วันที่.....

เรื่อง.....

(คำขึ้นต้น)

(ข้อความ).....

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

(ลงชื่อ)

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

ชั้นความลับ (ถ้ามี)

รายละเอียดของหนังสือราชการภายใน

1. ส่วนราชการ ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องหรือหน่วยงานที่ออกหนังสือ โดยมีรายละเอียดพอสมควร โดยปกติถ้าส่วนราชการที่ออกหนังสืออยู่ในระดับกรมขึ้นไป ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องทั้งระดับกรมและกอง ถ้าส่วนราชการที่ออกหนังสืออยู่ในระดับต่ำกว่ากรมลงมา ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องเพียงระดับกอง หรือส่วนราชการเจ้าของเรื่อง พร้อมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี) เช่น คณะพยาบาลศาสตร์ โทร.038-393656

2. ที่ ให้ลงรหัสตัวพยัญชนะและเลขประจำของเจ้าของเรื่อง สำหรับหนังสือของคณะกรรมการ ให้กำหนดรหัสตัวพยัญชนะเพิ่มขึ้นได้ตามความจำเป็น

3. วันที่ ให้ลงตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราชที่ออกหนังสือ

4. เรื่อง ให้ลงเรื่องย่อที่เป็นใจความสั้นที่สุดของหนังสือฉบับนั้น ในกรณีที่เป็นหนังสือต่อเนื่อง โดยปกติให้ลงเรื่องของหนังสือฉบับเดิม

5. คำขึ้นต้น ให้ใช้คำขึ้นต้นตามฐานะของผู้รับหนังสือ แล้วลงตำแหน่งของผู้ที่หนังสือนั้นมีถึงหรือชื่อบุคคล ในกรณีที่มีถึงตัวบุคคล ไม่เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่

6. ข้อความ ให้ลงสาระสำคัญของเรื่องให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย หากมีความประสงค์หลายประการให้แยกเป็นข้อ ๆ ในกรณีที่มีการอ้างถึงหนังสือที่เคยมีติดต่อกันหรือมีสิ่งที่ส่งมาด้วย ให้ระไว้ในข้อนี้

7. ลงชื่อและตำแหน่ง ปฏิบัติเช่นเดียวกับหนังสือราชการภายนอก

ในกรณีที่กระทรวง ทบวง กรม หรือจังหวัดใด ประสงค์จะกำหนดแบบการเขียน โดยเฉพาะ เพื่อใช้ตามความเหมาะสมก็ให้กระทำได้

ตัวอย่างหนังสือราชการภายใน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน.....

ที่.....รต ๐๐๐๓/๒๖.....วันที่.....๑๓ มีนาคม ๒๕๔๘.....

เรื่อง.....ซีดีรอมศัพท์ด้านวิทยาศาสตร์.....

เรียน ราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกทุกท่าน

ด้วยสำนักวิทยาศาสตร์ได้รวบรวมศัพท์ด้านวิทยาศาสตร์ทั้งหมด ๑๘ สาขาวิชา
จัดทำไว้ในรูปแบบซีดีรอมที่สอบค้นได้สะดวกและมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ท่านที่สนใจขอให้
แจ้งความประสงค์ไว้และเพื่อให้ซีดีรอมนี้สามารถใช้ได้ดีกับระบบคอมพิวเตอร์ของท่าน
หรือหน่วยงานของท่าน โปรดกรอกข้อมูลในแบบสำรวจและส่งคืนเจ้าหน้าที่ด้วยเพื่อจะได้
จัดส่งให้ท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ลายมือชื่อ)

(ศาสตราจารย์ นพ.อดุลย์ วีริยเวชกุล)

เลขาธิการสำนักวิทยาศาสตร์

แบบสำรวจความต้องการซีดีรอมด้านวิทยาศาสตร์

ชื่อ.....สกุล.....

หน่วยงาน.....

จำนวนที่ต้องการ.....แผ่น

หนังสือประทับตรา

หนังสือประทับตรา คือ หนังสือที่ใช้ประทับตราแทนการลงชื่อของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป โดยให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกอง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป เป็นผู้รับผิดชอบลงชื่อย่อกำกับตรา

หนังสือประทับตรา ให้ใช้ได้ทั้งระหว่างส่วนราชการกับส่วนราชการ และระหว่างส่วนราชการกับบุคคลภายนอก เฉพาะกรณีที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ ได้แก่

1. การขอรายละเอียดเพิ่มเติม
2. การส่งสำเนาหนังสือ สิ่งของ เอกสาร หรือบรรณสาร
3. การตอบรับทราบที่ไม่เกี่ยวกับราชการสำคัญ หรือการเงิน
4. การแจ้งผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ

แบบหนังสือประทับตรา

ชั้นความลับ (ถ้ามี)	
ชั้นความเร็ว (ถ้ามี)	
ที่.....	
ถึง.....	
(ข้อความ).....	
.....	
.....	
.....	
(ชื่อส่วนราชการที่ส่งหนังสือออก)	
(ตราชื่อส่วนราชการ)	
(ลงชื่อย่อกำกับตรา)	
(วัน เดือน ปี)	
(ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง)	
โทร. หรือที่ตั้ง	
โทรสาร	
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ถ้ามี)	ชั้นความลับ (ถ้ามี)

รายงานการประชุม

รายงานการประชุม คือ การบันทึกความคิดเห็นของผู้มาประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม และมติ
ของที่ประชุมไว้เป็นหลักฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบรายงานการประชุม

รายงานการประชุม.....

ครั้งที่.....

เมื่อ.....

ณ. ....

ผู้มาประชุม

1.

2.

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

1.

2.

ผู้เข้าร่วมประชุม (ถ้ามี)

1.

เริ่มประชุมเวลา.....

ประธานกล่าวเปิดการประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องแจ้งให้ทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ

เลิกประชุมเวลา.....

( )

ผู้จดยานการประชุม

รายละเอียดของรายงานการประชุม

1. รายงานการประชุม ให้ลงชื่อคณะที่ประชุม หรือชื่อการประชุมนั้น เช่น รายงานการประชุมกรรมการประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์

2. ครั้งที่ ให้ลงเลขครั้งที่ประชุมเป็นรายปี โดยเริ่มครั้งแรกจากเลข 1 เรียงเป็นลำดับไปจนถึงสิ้นปีปฏิทิน ทับเลขปีพุทธศักราชที่ประชุม เมื่อสิ้นปีปฏิทินใหม่ให้เริ่มครั้งที่ 1 ใหม่ เรียงไปตามลำดับ เช่น ครั้งที่ 1/2553

3. เมื่อ ให้ลงวัน เดือน ปีที่ประชุม โดยลงวันที่พร้อมตัวเลขของวันที่ ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราช เช่น เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2556

4. ณ ให้ลงสถานที่ที่ประชุม

5. ผู้มาประชุม ให้ลงชื่อและหรือตำแหน่งของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะที่ประชุมซึ่งมาประชุม พร้อมตำแหน่งในคณะที่ประชุม ในกรณีที่มีผู้มาประชุมแทน ให้ลงชื่อผู้มาประชุมแทน และลงว่ามาประชุมแทนผู้ใดหรือตำแหน่งใด

6. ผู้ไม่มาประชุม ให้ลงชื่อและตำแหน่งของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะที่ประชุม ซึ่งมิได้มาประชุม พร้อมทั้งเหตุผล (ถ้ามี)

7. ผู้เข้าร่วมประชุม ให้ลงชื่อและตำแหน่งของผู้ที่มีได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะที่ประชุม ซึ่งได้เข้าร่วมประชุม (ถ้ามี)

8. เริ่มประชุมเวลา ให้ลงเวลาที่เริ่มประชุม

9. ข้อความ ให้บันทึกข้อความที่ประชุม โดยปกติให้เริ่มต้นด้วยประธานกล่าวเปิดประชุม และเรื่องที่ประชุม กับมติ หรือข้อสรุปของที่ประชุมในแต่ละเรื่องตามลำดับ

- ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

เมื่อประธาน กล่าวเปิดประชุมแล้ว หากไม่มีเรื่องแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ก็เขียนว่า "ไม่มี" ระเบียบวาระที่ 1 นี้ ไม่ต้องมีการลงมติ เพราะไม่ใช่เรื่องพิจารณา แต่อาจมีข้อสังเกตได้ ระเบียบวาระนี้จะลงท้ายว่า "ที่ประชุมรับทราบ" ที่ประชุมบางแห่งใช้คำว่า "เรื่องแจ้งเพื่อทราบ"

- ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ประธานจะเป็นผู้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา หากมีผู้เสนอแก้ไขเลขานุการจะต้องบันทึกข้อความที่แก้ไขใหม่อย่างละเอียด และข้อความใหม่จะต้องปรากฏในรายงานการประชุมครั้งใหม่ด้วย ระเบียบวาระนี้จะลงท้ายว่า "ที่ประชุมพิจารณาแล้ว รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ..... โดยไม่มีการแก้ไข (หรือมีการแก้ไข)"

- ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

ระเบียบวาระนี้ เป็นหัวใจสำคัญของการประชุม เลขานุการจะต้องส่งข้อมูล ประกอบการพิจารณาให้กรรมการศึกษาล่วงหน้า หากข้อมูลมากจะต้องสรุปสาระสำคัญให้ กรรมการอ่านด้วย หัวข้อต่าง ๆ ที่จะนำมาพิจารณาจะต้องตั้งชื่อเรื่องให้กระชับชัดเจนทุกเรื่อง เมื่อ ผู้เกี่ยวข้องอ่านก็จะทราบทันทีว่าเป็นเรื่องใด ทำให้ประหยัดเวลาอ่าน และในที่ประชุมก็อภิปรายได้ ตรงประเด็น

ตัวอย่างการตั้งชื่อเรื่อง

- การจัดแข่งกีฬาภายใน
- การจัดสรรทุนการศึกษาแก่นุตรบุคลาการ
- ระเบียบวาระที่ 3 จะลงท้ายด้วยมติที่ประชุม เช่น "ที่ประชุมมีมติอนุมัติตามเสนอ" หรือ "ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้ 1... 2... 3..." มติที่ประชุมจะต้องกระชับและชัดเจนว่าอนุมัติหรือไม่ มอบหมายให้ใคร ทำอะไร ให้แล้วเสร็จเมื่อไร อย่างไร เป็นต้น

- ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น (ถ้ามี)

ระเบียบวาระนี้ อาจเป็นเรื่องเร่งด่วนที่มีได้แจ้งล่วงหน้า มิได้บรรจุไว้ในระเบียบวาระที่ 3 ประธานอาจนำมาพิจารณาในระเบียบวาระที่ 4 หรืออาจเป็นเรื่องเสนอเพิ่มเติมที่ไม่มีการลงมติ ก็ได้ ภาษาพูดเรียกว่า วาระจร

10. เลิกประชุมเวลา ให้ลงเวลาที่เลิกประชุม

11. ผู้จัดรายงานการประชุม ให้ลงชื่อผู้จัดรายงานการประชุมครั้งนั้น พร้อมทั้งพิมพ์ ชื่อ-นามสกุลเต็มไว้ได้ลายมือชื่อ

คำถามท้ายบทที่ 6

1. จงอธิบายถึงตำแหน่งของการวางประโยคใจความสำคัญว่ามีกี่ตำแหน่ง วางในส่วนใดบ้าง
2. บทความมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
3. หนังสือราชการภายนอกและหนังสือราชการภายในมีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

บรรณานุกรม

- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา นาคสกุล. (2524). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: เลิศไทย.
- การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์ และปรัชญา อาภากุล. (2547). *ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). *เขียนบทความอย่างไรให้น่าอ่าน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2537). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- จิตต์นิภา ศรีไสย. (2547). *ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระนันท์ พิตรปรีชา. (2545). *ใบไม้ที่หายไป* (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: แพรว.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2555). *การอ่านและการเขียนทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทัน อิมสำราญ. (2548). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: พีเพรส.
- โชษิตา มณีโส. (2553). *การใช้ภาษาไทยเพื่อประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติพันธ์ พัฒนมงคล. (2557, มีนาคม). ประปราสเต็ม Green News. *สารคดี*, 30(349), 28.
- ฉัฐกร เวียงอินทร์. (2556, 16 – 22 สิงหาคม). เหตุผลที่ กสทช.ไม่ควรแบน”ฮอว์โมนส์ ซีรี่ส์”ที่ไม่มีทั้ง “สก็อย” และ”แว่น” รายงานพิเศษ. *มติชนสุดสัปดาห์*, 33(722), 85.
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2540). *ทักษะการเขียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง. (2550). *การพัฒนาทักษะการเขียน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เทพศิริ สุขโสภา. (2549). *บึงหญ้าป่าใหญ่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มติชน.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2548). *การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นภลัย สุวรรณธาดา และคณะ. (2548). *การเขียนผลงานวิชาการและบทความ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- นิตยา กาญจนวรรณ. (2556). *การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- บุปผา บุญทิพย์. (2539). *การเขียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2556, 5 – 11 เมษายน). โคมดวงดาว ผ่องดาวฟ่องดิน. *มติชนสุดสัปดาห์*, 33(1703), 59.
- ปริญญา ตีรน้อยใส. (2556, 16 – 22 สิงหาคม). บ้านเมืองไร้อากแก้ว. *มติชนสุดสัปดาห์*, 33(1722), 55.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2531). *การเขียนแบบสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2518). *การเขียนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2556, 5 – 11 เมษายน). “การ์ตูนที่รัก” Sprite. *มติชนสุดสัปดาห์*, 33(1703), 86.
- ปราณี กุลละวณิชย์และคณะ. (2535). *ภาษาทัศนาว* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการตำรา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วัฒนธรรมการพิมพ์.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2525). *ศิลปะการเขียน*. กรุงเทพฯ: วิชาการ.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2541). *ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: รวมสาส์น. ฝ่ายตำราวิชาการ. (2553). *เทคนิคการตรวจร่างหนังสือ การเว้นวรรคและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน*. นครราชสีมา: แพนด้าเลิร์นนิ่งบู๊ค.
- พน. (2556, 16 – 22 สิงหาคม). “โลงจํา : กรรมจํา” แลหนังสือไทย. *มติชนสุดสัปดาห์*, 33(1722), 84.
- ภาคภูมิ วรรณภา. (2554). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: อินทนิล.
- มาลา คำจันทร์. (2546). *เข้าจันทร์หม่อม นิราศพระธาตุอินทร์แขวน* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- รสริน ดิษฐบรรจง. (2555). *หลักการอ่าน การเขียนคำไทย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2548). *หลักเกณฑ์การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและเครื่องหมายอื่น ๆ หลักเกณฑ์การเว้นวรรค หลักเกณฑ์การเขียนคำย่อ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ว.วชิรเมธี. (2550). *ธรรมะสบายใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- วชิรณี วงศ์ศิริอำนวย. (2552). *การเขียนบทความเชิงใหม่: บี เอส ดี การพิมพ์*.
- วรนนท์ อักษรพงศ์. (2539). *การเขียนบทความ ใน ภาษาไทย 3*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2555). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา แซ่มวงษ์. (2556). *การเขียนบทความ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศุภรางค์ อินทรารุณ และคณะ. (2541). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 228101 ภาษาไทย 1*. ชลบุรี: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สนม ครุฑเมือง. (2550). *การเขียนเชิงวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครสวรรค์: โรงพิมพ์นิวเสรินคร.
สมพร แพ่งพิพัฒน์. (2547). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.

พริ้นตัง เฮ้าส์.

สมพร มั่นตะสูตร แพ่งพิพัฒน์. (2540). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเคียนส โตร์.

สิริวรรณ นันทจันทุล. (2546). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2530). *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่*

8-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุทธิ ขัตติยะ. (2551). *ศาสตร์การเขียน*. กรุงเทพฯ: เปเปอร์เฮาส์.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2531). *การเขียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2556, 5 – 11 เมษายน). พระอานนท์เถระ: พุทธอนุชา. *มติชนสุดสัปดาห์*,

33(1703), 63.

อวยพร พานิช และคณะ. (2544). *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อังคาร กัลยาณพงศ์. (2546). *ปณิธานกวี* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สยาม.

อัญชลี ทองเอม. (2541). *การพัฒนาการเขียน*. กรุงเทพฯ : แผนกพัสดุ สำนักการเงินและทรัพย์สิน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.